

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ & ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Διπλωματική Εργασία

**ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ-
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΤΟΥ ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ**

του

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Επιβλέπων Καθηγητής
Γιάννης Ρουσσάκης

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του μεταπτυχιακού διπλώματος
ειδίκευσης στη διοίκηση & οργάνωση εκπαιδευτικών μονάδων

Θεσσαλονίκη, Φεβρουάριος 2018

Η παρούσα Διπλωματική Εργασία καλύπτεται στο σύνολό της νομικά από δημόσια άδεια πνευματικών δικαιωμάτων CreativeCommons:

Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση - Παρόμοια Διανομή

Μπορείτε να:

- **Μοιραστείτε:** αντιγράψετε και αναδιανέμετε το παρόν υλικό με κάθε μέσο και τρόπο
- **Προσαρμόσετε:** αναμείξετε, τροποποιήσετε και δημιουργήσετε πάνω στο παρόν υλικό

Υπό τους ακόλουθους όρους:

- **Αναφορά Δημιουργού:** Θα πρέπει να καταχωρίσετε αναφορά στον δημιουργό, με σύνδεσμο της άδειας, και με αναφορά αν έχουν γίνει αλλαγές. Μπορείτε να το κάνετε αυτό με οποιονδήποτε εύλογο τρόπο, αλλά όχι με τρόπο που να υπονοεί ότι ο δημιουργός αποδέχεται το έργο σας ή τη χρήση που εσείς κάνετε.
- **Μη Εμπορική Χρήση:** Δεν μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το υλικό για εμπορικούς σκοπούς.
- **Παρόμοια Διανομή:** Αν αναμείξετε, τροποποιήσετε ή δημιουργήσετε πάνω στο παρόν υλικό, πρέπει να διανείμετε τις δικές σας συνεισφορές υπό την ίδια άδεια CreativeCommons, όπως και το πρωτότυπο.

Αναλυτικές πληροφορίες νομικού κώδικα στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode>

Υπεύθυνη Δήλωση

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις που προβλέπονται από τον Κανονισμό Σπουδών του Μεταπτυχιακού Προγράμματος στη Διοίκηση & Οργάνωση Εκπαιδευτικών Μονάδων του Αλεξάνδρειου ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

- Η παρούσα Διπλωματική Εργασία αποτελεί έργο αποκλειστικά δικής μου δημιουργίας, έρευνας, μελέτης και συγγραφής.
- Για τη συγγραφή της Διπλωματικής μου Εργασίας δεν χρησιμοποίησα ολόκληρο ή μέρος έργου άλλου δημιουργού ή τις ιδέες και αντιλήψεις άλλου δημιουργού χωρίς να γίνεται σαφής αναφορά στην πηγή προέλευσης(βιβλίο, άρθρο από επιστημονικό περιοδικό, ιστοσελίδα κλπ.).

Θεσσαλονίκη, 17 Φεβρουαρίου 2018

Ο Δηλών: Νικόλαος Οικονόμου

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το αντικείμενο της παρούσας μελέτης είναι η αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας, μελετώντας την περίπτωση του Μουσικού Σχολείου του Αμυνταίου, το οποίο από το 2010 είχε μπει εκούσια στη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης, το μόνο στον Νομό Φλώρινας.

Μετά από μία σχετικά σύντομη ιστορική αναδρομή των όρων «αξιολόγηση» και «αυτοαξιολόγηση», προχωρήσαμε αρχικά στη θεωρητική προσέγγιση της «εσωτερικής αξιολόγησης» ή «αυτοαξιολόγησης», παρουσιάζοντας το θεματικό της πλαίσιο, όσον αφορά στην «αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου», τον τρόπο εφαρμογής της στη σχολική μονάδα, με τους συντελεστές αυτοαξιολόγησης και τους ρόλους του καθενός, καθώς και τον ετήσιο κύκλο του εκπαιδευτικού έργου, πάνω στον οποίο στηρίζεται η διαδικασία της αυτοαξιολόγησης.

Στη συνέχεια προχωρήσαμε στη μελέτη της περίπτωσης της συγκεκριμένης σχολικής μονάδας, με πραγματικά στοιχεία, που προέκυψαν από την έρευνα των αρχείων του σχολείου. Αρχικά, προσδιορίστηκε η ταυτότητα και το πλαίσιο λειτουργίας της σχολικής μονάδας, εφαρμόζοντας ουσιαστικά μία SWOT ανάλυση με τα δυνατά και αδύνατα σημεία στο εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον και καθορίζοντας την αποστολή και τους στόχους του σχολείου. Το κύριο μέρος της μελέτης επικεντρώθηκε στη διαδικασία αυτοαξιολόγησης κατά το σχολικό έτος 2013-2014, παρουσιάζοντας στοιχεία από την «Έκθεση Γενικής Εκτίμησης» η οποία περιέχει τα πεδία αξιολόγησης, τις «Έκθεσεις Συστηματικής Διερεύνησης» οι οποίες περιλαμβάνουν επιλεγμένους τομείς του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας, τα «Σχέδια Δράσης», την «Ενδιάμεση παρακολούθηση του Σχεδίου Δράσης» και την «Ετήσια Έκθεση Αυτοαξιολόγησης του Μουσικού Σχολείου Αμυνταίου».

Τέλος, παρουσιάζονται τα γενικά συμπεράσματα που προκύπτουν από την όλη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης, τα οποία λειτουργούν ως το εργαλείο για τη διάγνωση των αδυναμιών και τον σχεδιασμό και υλοποίηση των μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων, με γνώμονα πάντα τη βελτίωση της ποιότητας του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου.

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή.....	7
---------------	---

ΜΕΡΟΣ 1^ο

1.1 Αξιολόγηση	11
1.1.1. Σύνομη Ιστορική Αναδρομή.....	11
1.1.2. Αξιολόγηση των Εκπαιδευτικών.....	12
1.1.3. Η Αξιολόγηση ως δραστηριότητα της Δ/σης Ανθρώπινου Δυναμικού.....	13

ΜΕΡΟΣ 2^ο

2.1 Εσωτερική Αξιολόγηση ή Αυτοαξιολόγηση.....	14
2.1.1. Στόχοι.....	15
2.1.2. Πλεονεκτήματα.....	15
2.1.3. Μειονεκτήματα.....	16
2.2 Θεματικό Πλαίσιο της Αυτοαξιολόγησης του Εκπαιδευτικού Έργου.....	17
2.2.1. Δεδομένα του Σχολείου.....	17
2.2.2. Διαδικασίες του Σχολείου.....	17
2.2.3. Αποτελέσματα του Σχολείου.....	19
2.3 Εφαρμογή της Αυτοαξιολόγησης Εκπαιδευτικού Έργου στη Σχολική Μονάδα.....	19
2.3.1. Συντελεστές – Ρόλοι.....	19
2.3.2. Ο ετήσιος κύκλος του Εκπαιδευτικού Έργου.....	20
2.4 Καθορισμός Ερευνητικών Στόχων.....	21
2.5 Ερευνητικό Μέρος – Σχεδιασμός της ερευνητικής μεθοδολογίας.....	21

ΜΕΡΟΣ 3^ο – ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ – ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ

3.1 Ταυτότητα και πλαίσιο του Σχολείου	
3.1.1. Εσωτερικό περιβάλλον – Δυνατά και Αδύνατα σημεία.....	22
3.1.2. Εξωτερικό περιβάλλον – Δυνατά και Αδύνατα σημεία.....	26
3.1.3. Ανασκόπηση των δράσεων του Σχολείου μέχρι τώρα.....	28
3.1.4. Εταιρική Αποστολή του Μουσικού Σχολείου Αμυνταίου και Στόχοι.....	29

3.2 Στρατηγικές Επιλογές και Κατευθύνσεις	
3.2.1. Προτεινόμενοι Στόχοι του Σχολείου.....	30
3.2.2. Στρατηγικές υλοποίησης των Στόχων.....	32
3.2.3. Τακτικές υλοποίησης.....	32
3.3.3. Έλεγχος.....	34
ΜΕΡΟΣ 4^ο – ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ	
4.1 Αυτοαξιολόγηση 2013-2014/ Έκθεση Γενικής Εκτίμησης	
4.1.1. Η ταυτότητα του Σχολείου.....	35
4.1.2. Διαδικασίες Αξιολόγησης.....	37
4.1.3. 1 ^ο Πεδίο: Μέσα – Πόροι – Ανθρώπινο Δυναμικό.....	38
4.1.4. 2 ^ο Πεδίο: Οργάνωση και Διοίκηση του Σχολείου.....	41
4.1.5. 3 ^ο Πεδίο: Κλίμα και Σχέσεις στο Σχολείο.....	43
4.1.6. 4 ^ο Πεδίο: Εκπαιδευτικές Διαδικασίες.....	47
4.1.7. 5 ^ο Πεδίο: Εκπαιδευτικά Αποτελέσματα.....	51
4.2 Αποτελέσματα της Αξιολόγησης.....	54
4.3 Εκθέσεις Συστηματικής Διερεύνησης	
4.3.1. Έκθεση Συστηματικής Διερεύνησης Επιλεγμένων Τομέων του Εκπαιδευτικού Έργου της Σχολικής Μονάδας 1.....	56
4.3.2. Έκθεση Συστηματικής Διερεύνησης Επιλεγμένων Τομέων του Εκπαιδευτικού Έργου της Σχολικής Μονάδας 2.....	60
4.4 Έκθεση – Σχέδιο Δράσης.....	66
4.5 Παρακολούθηση – Ενδιάμεση Αξιολόγηση του Σχεδίου Δράσης.....	76
4.6 Ετήσια Έκθεση Αυτοαξιολόγησης του Μουσικού Σχολείου Αμυνταίου.....	82
ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	100
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	102

Εισαγωγή

Αφορμή για την επιλογή του συγκεκριμένου θέματος για τη Διπλωματική Εργασία στάθηκε η παρατήρηση, αφενός, των αρνητικών σημείων ενός Δημοσίου Σχολείου Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και μάλιστα Μουσικού Σχολείου, με τις ιδιαιτερότητές του, και αφετέρου, η διαπίστωση ότι, με τη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης, τα αρνητικά αυτά σημεία ίσως μπορούν να αντιμετωπιστούν, όχι βέβαια καθολικά, γιατί αυτό μάλλον θα ήταν ουτοπία να το πιστεύει κανείς, αλλά σε βαθμό που θα μπορούσαμε πλέον να μιλούμε για αναβαθμισμένη και αρκετά πιο ποιοτική εκπαίδευση.

Θεωρούμε, λοιπόν, ότι η αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας είναι ένα βασικό εργαλείο αποτίμησης των θετικών και αρνητικών της σημείων. Όταν βρεθούμε σε θέση να αναδείξουμε τα σημεία τα οποία χρειάζονται βελτίωση και μπορούν να βελτιωθούν, τότε θα μπορέσουμε να αναβαθμίσουμε και το εκπαιδευτικό έργο της συγκεκριμένης σχολικής μονάδας, δεδομένου ότι αυτό το εκπαιδευτικό έργο απευθύνεται σε μία κλειστή κοινωνία, με αρκετά χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, ειδικά σε θέματα μουσικής παιδείας. Το Μουσικό Σχολείο του Αμυνταίου καλείται να πείσει για πολλά που, σε άλλες αστικές κοινωνίες, θεωρούνται αυτονόητα. Είναι, επομένως, επιτακτική η ανάγκη να αναβαθμιστεί ποιοτικά η παρεχόμενη παιδεία του σχολείου, και προϋπόθεση γι' αυτό είναι η επισήμανση των αρνητικών του σημείων. Πρέπει βέβαια να τονιστεί ότι η αυτοαξιολόγηση, όπως και η αξιολόγηση γενικότερα του εκπαιδευτικού έργου, δεν γίνεται για να τιμωρήσει και να επιβάλλει ποινές σε σχολικές μονάδες και εκπαιδευτικούς, αλλά με διαγνωστικό καθαρά χαρακτήρα των αδυναμιών της εκπαίδευσης γενικότερα, και της συγκεκριμένης σχολικής μονάδας ειδικότερα.

Πιο συγκεκριμένα, θα αποτιμήσουμε πρώτα όλους τους Τομείς που υποδεικνύει το Θεματικό Πλαίσιο της ΑΕΕ (Αυτοαξιολόγησης Εκπαιδευτικού Έργου), δηλαδή:

Α) Τα δεδομένα του σχολείου, δηλαδή τα Μέσα και τους Πόρους, που σχετίζονται με τον σχολικό χώρο, την υλικοτεχνική υποδομή, τους οικονομικούς πόρους και τη στελέχωση του σχολείου.

Β) Τις διαδικασίες του σχολείου, δηλαδή τον τομέα της **Ηγεσίας και Διοίκησης** του σχολείου, σχετικά με την οργάνωση και τον συντονισμό της σχολικής ζωής, τη διαχείριση και αξιοποίηση μέσων και πόρων και την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, τον τομέα της **Διδασκαλίας και Μάθησης**, σχετικά με την ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών, με την ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών, τον τομέα του **Κλίματος και των Σχέσεων** του σχολείου, σχετικά με τις σχέσεις εκπαιδευτικών-μαθητών και των μαθητών μεταξύ τους, καθώς και τις σχέσεις του σχολείου με γονείς και τη συνεργασία του με εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς, τον τομέα των **Προγραμμάτων, των Παρεμβάσεων και των Δράσεων βελτίωσης**, σχετικά με εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές

παρεμβάσεις και την εφαρμογή σχεδίων δράσης για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου.

Γ) Τα αποτελέσματα του σχολείου, πρώτα στον τομέα της **Εκπαίδευσης**, σχετικά με τη φοίτηση και τη διαρροή μαθητών, τα επιτεύγματα και την πρόδό τους, την ατομική και κοινωνική τους ανάπτυξη, και έπειτα στον τομέα των **Αποτελεσμάτων του Σχολείου**, σχετικά με την επίτευξη των στόχων του.

Αποτιμώντας όλα όσα περιγράψαμε με αδρές γραμμές παραπάνω, θεωρούμε ότι μια μελέτη περίπτωσης μπορεί να βοηθήσει τη συγκεκριμένη σχολική μονάδα στο να βελτιώσει την ποιότητα των παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών και κατ' επέκταση την εικόνα της στην τοπική κοινωνία ως προς την αναγκαιότητα και την αποτελεσματικότητα της ύπαρξής της στο συγκεκριμένο γεωγραφικό σημείο της χώρας.

ΜΕΡΟΣ 1^ο

1.1 Αξιολόγηση

Όταν λέμε αξιολόγηση εννοούμε τη συνολική διαδικασία εκτίμησης και μέτρησης της συνολικής απόδοσης σε ετήσια βάση και του εκπαιδευτικού αλλά και του έργου του στα πλαίσια της επιτέλεσης των καθημερινών του καθηκόντων και υποχρεώσεων, η ευθύνη των οποίων του έχει ανατεθεί και την οποία έχει συνειδητά αναλάβει.

Βασικά στοιχεία μιας αποτελεσματικής αξιολόγησης αποτελούν:

- α) Ο προσδιορισμός των στρατηγικών στόχων του εκπαιδευτικού οργανισμού
- β) Ο προσδιορισμός των ιδιαιτεροτήτων του οργανισμού
- γ) Ο στόχος της θέσης εργασίας στον οργανισμό και οι ευθύνες και οι υποχρεώσεις στις οποίες πρέπει να ανταποκριθεί ο κατέχων τη συγκεκριμένη θέση εργασίας
- δ) Ο καθορισμός των κριτηρίων αξιολόγησης με σαφήνεια και αντικειμενικότητα και εστίαση στη βελτίωση της απόδοσης και της αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού έργου
- ε) Η ανατροφοδότηση και επαναπληροφόρηση των εργαζομένων
- στ) Η αποδοχή του συστήματος αξιολόγησης από τους εργαζομένους-αξιολογούμενους

Ο ρόλος της αξιολόγησης της απόδοσης του εκπαιδευτικού έργου έγκειται στην **προώθηση της ανάπτυξης** των εργαζομένων, στον **προσδιορισμό και προγραμματισμό** της καριέρας τους, στην **παρακίνηση και ενδυνάμωσή** τους και στη διαμόρφωση κλίματος εργασιακής δικαιοσύνης. Η αξιολόγηση στοχεύει στη διαμόρφωση αντικειμενικών και αξιοκρατικών διαδικασιών ανταμοιβών (όχι χρηματικών προς το παρόν για τα ελληνικά δεδομένα), στον καθορισμό του σχεδιασμού των εκπαιδευτικών αναγκών καθώς και στη βελτίωση του επιπέδου προσέλευσης και επιλογής των εργαζομένων στην εκπαίδευση.

Βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματικότητα της αξιολόγησης είναι, κατ' αρχάς η ύπαρξη κουλτούρας που ευνοεί, αποδέχεται και υποστηρίζει τη λογική της αξιολόγησης. Η κουλτούρα αυτή δέχεται ότι η αξιολόγηση είναι απαραίτητη και αντικειμενική, αποδέχεται τα κριτήριά της.

Για να σχεδιαστεί ένα σύστημα αξιολόγησης απαιτείται:

- α) Διαμόρφωση στόχων και αρχών αξιολόγησης (για ποιο λόγο υπάρχει αξιολόγηση;)
- β) Προσδιορισμός των επιδόσεων που θα αξιολογούνται (τι είναι αυτό που αξιολογείται;)

γ) Προσδιορισμός των μεθόδων και των κριτηρίων της αξιολόγησης (πώς θα γίνεται η αξιολόγηση;)

δ) Σχεδιασμός των αρμοδιοτήτων της αξιολόγησης (ποια είναι η λογική της αξιολόγησης;)

Αυτό το σύστημα αξιολόγησης στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στη **μέτρηση των στόχων και των ικανοτήτων** προς επίτευξή τους. Οι στόχοι πρέπει να είναι συγκρίσιμοι, χρονικά προσδιορισμένοι και μετρήσιμοι, να είναι ρεαλιστικά επιτεύξιμοι, κοινά αποδεκτοί και εναρμονισμένοι μεταξύ τους. Οι ικανότητες που αξιολογούνται πρέπει επίσης να προσδιορίζονται, όπως και η κλίμακα μέτρησής τους.

Υπάρχουν **αντικειμενικές και υποκειμενικές μέθοδοι** αξιολόγησης. **Αντικειμενικές** είναι η μέτρηση σε αριθμούς, η αρίθμηση των συμπεριφορών και των ενεργειών, όπως και των δράσεων του αξιολογούμενου (πόσες φορές καθυστερεί, απουσιάζει, έχει δεχτεί επιπλήξεις ή ποινές), η μέτρηση της αποτελεσματικότητας (σε αριθμούς και ποσότητα).

Οι υποκειμενικές μέθοδοι στηρίζονται στην ανθρώπινη κρίση και ανιχνεύουν την ποιοτική διάσταση του εκπαιδευτικού έργου. Αυτή μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο από όσους έχουν άμεση επαφή με τον αξιολογούμενο (προϊσταμένους, υφισταμένους, μαθητές) και μετρά κυρίως τη συμπεριφορά και τα μη ποσοτικοποιημένα αποτελέσματα. Υπάρχουν δύο διαστάσεις των υποκειμενικών μεθόδων: α) **οι συγκριτικές μέθοδοι** (κατάταξη, κατάταξη σε ζεύγη και μέθοδος της επιβεβλημένης επιλογής) και β) **οι μέθοδοι απόλυτων προτύπων απόδοσης** (γραφικές κλίμακες κατάταξης, σταθμισμένος κατάλογος, κρίσιμα περιστατικά, κλίμακες αξιολόγησης συμπεριφοράς).

Μία από τις σύγχρονες μεθοδεύσεις αξιολόγησης της απόδοσης του εκπαιδευτικού έργου είναι και η **αυτοαξιολόγηση** (που αποτελεί και το αντικείμενο της μελέτης μας), τόσο σε ατομικό όσο και σε επίπεδο σχολικής μονάδας.

Η αξιολόγηση, βέβαια, συναντά και αυτή προβλήματα και δυσκολίες, όπως η παρεμβολή της επιείκειας ή, αντίθετα, της αυστηρότητας, η παρεμβολή του μέσου όρου που οδηγεί σε γενικευμένες κρίσεις, καθώς και οι προσωπικές προκαταλήψεις.

«Η αξιολόγηση των σχολείων, πάντως, επιβάλλεται να ενθαρρύνει τα σχολεία να χρησιμοποιούν την ελευθερία τους προς αποφυγή μιας αποκλειστικής εξάρτησης από ένα εθνικό πρόγραμμα διδασκαλίας που έχει επιβληθεί. Πρέπει επίσης να ενθαρρύνει την αυτοαξιολόγηση που θα χρησιμοποιηθεί ως αφετηρία για την αυτοβελτίωση των σχολείων και επιπροσθέτως για να παρέχει τις απαραίτητες πληροφορίες για εξωτερική/αντικειμενική αξιολόγηση. Είναι απαραίτητο να συσχετίζεται με ένα τεκμηριωμένο σκεπτικό για το ρόλο του καθηγητή και τους στόχους της διδασκαλίας. Μια ενισχυμένη συμβουλευτική υπηρεσία πρέπει να παίζει κάποιο ρόλο στην πορεία της εξωτερικής αυτής αξιολόγησης. Οι αξιολογήσεις πρέπει να διαβιβάζονται σε σχολικές

επιτροπές και τοπικές αρχές. Η διαδικασία της αξιολόγησης πρέπει να εφαρμοστεί και στην ιδιωτική εκπαίδευση».(Εκθεση ΟΟΣΑ,2005)

1.1.1 Σύντομη Ιστορική Αναδρομή

Θα ήταν οπωσδήποτε παράλειψη αν ξεκινούσαμε τη μελέτη περίπτωσης που προαναφέρθηκε, χωρίς να κάνουμε λόγο για την έννοια της **αξιολόγησης** γενικότερα και της **αυτοαξιολόγησης** πιο ειδικά και στοχευμένα.

Η έννοια της αξιολόγησης εισήχθη αρχικά από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο του σχεδιασμού των Ευρωπαϊκών πολιτικών για τη διασφάλιση της ποιότητας της Ανώτατης Εκπαίδευσης σε πρώτο στάδιο και της σχολικής αργότερα. Το 1998, δημιουργείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μια ομάδα εμπειρογνομόνων από 26 χώρες για να αναπτυχθεί ένας αριθμός δεικτών που θα βοηθούσε τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στην αξιολόγηση της σχολικής εκπαίδευσης. Η Επιτροπή κατέληξε σε 16 δείκτες ποιότητας για τη σχολική εκπαίδευση, οι οποίοι κάλυπταν 4 περιοχές: α) Επίδοση, β) Επιτυχία και Μετάβαση, γ) Παρακολούθηση και Έλεγχο της σχολικής εκπαίδευσης και δ) Πόρους και Δομές (Σταμέλος & Βασιλόπουλος,2004, σελ.68).

Συστήνεται, κατά συνέπεια, από την Επιτροπή, να υποστηριχθούν και να δημιουργηθούν διαφανή συστήματα αξιολόγησης της ποιότητας με στόχο τη διαφύλαξη της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση και την ανάπτυξη συνεργασιών τόσο μεταξύ των κρατών-μελών, όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,1998, σελ. 57-58). Έμμεσα βέβαια, γίνεται αναφορά στη σημασία της αξιολόγησης για τη διασφάλιση της ποιότητας και στη Διαδικασία της Μπολόνια, στο τελικό ανακοινωθέν της υπουργικής συνάντησης της Πράγας το 2001, όπου δεν γίνεται μεν άμεση αναφορά στην έννοια της αξιολόγησης, γίνεται όμως σαφές ότι είναι έννοια συνυφασμένη με την ποιότητα στην εκπαίδευση, της οποίας αποτελεί βασική προϋπόθεση (Bologna Process,2001, σελ.2).

Στο Βερολίνο, το Σεπτέμβριο 2003, σε επόμενη υπουργική συνάντηση, αποφασίστηκαν τα χαρακτηριστικά που πρέπει να περιλαμβάνονται, μέχρι το 2005, στα συστήματα διασφάλισης της ποιότητας και της αξιολόγησης: α) Ορισμός των ευθυνών των εμπλεκόμενων φορέων και των ιδρυμάτων, β) Αξιολόγηση των προγραμμάτων ή, συνολικά, των φορέων εκπαίδευσης, με τη χρήση εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης με φοιτητική συμμετοχή και δημοσίευση των αποτελεσμάτων, γ) Σύστημα επικύρωσης και πιστοποίησης των συγκρίσιμων διαδικασιών και δ) Διεθνή συμμετοχή, συνεργασία και δικτύωση (Bologna Process,2003, σελ.3).

Κατά την ίδια Διαδικασία της Μπολόνια, το 2005, στην υπουργική συνάντηση του Μπέργκεν, οι υπουργοί υιοθέτησαν τις προτάσεις για τη διασφάλιση της ποιότητας της ENQA (European Network of Quality Assurance), (“Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area”, ENQA, Helsinki, 2005). Έτσι ωθήθηκε ένα σύστημα αναγνώρισης των τίτλων και των περιόδων σπουδών στην Ανώτατη Εκπαίδευση (Bologna Process, 2005, σελ. 2-3). Η έκθεση της ENQA ουσιαστικά καθορίζει τα τρία επίπεδα αξιολόγησης των

ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης (εσωτερική, εξωτερική και αξιολόγηση των ανεξάρτητων αρχών διασφάλισης ποιότητας), τα πρότυπα και τις αντίστοιχες οδηγίες για τη διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Στο έγγραφο αυτό προδιαγράφονται οι διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας σε τρία επίπεδα: στο επίπεδο του ιδρύματος (εσωτερική αξιολόγηση), στο συστημικό επίπεδο (εξωτερική αξιολόγηση) και στο επίπεδο ελέγχου των «ελεγκτών» (αξιολόγηση των αρχών διασφάλισης της ποιότητας). Έτσι έχουμε την εισαγωγή του όρου της αξιολόγησης στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, ως Ευρωπαϊκή οδηγία για την προσπάθεια δημιουργίας και ανάπτυξης ενός συστήματος ποιοτικής εκπαίδευσης.

Ενώ όμως η αξιολόγηση εμφανίζεται ως όρος άμεσα και άρρηκτα συνδεδεμένος με τη διασφάλιση της ποιότητας της εκπαίδευσης, εμφανίζονται οι υποστηρικτές των ταξινομήσεων (rankings), με μια διαφορετική προσέγγιση της μέτρησης της απόδοσης ενός εκπαιδευτικού φορέα. Η λογική των rankings στηρίζεται στην άποψη ότι η αριστεία ως στόχος της ποιότητας αποτελεί δείκτη ταξινόμησης, ο οποίος ωθεί τους εκπαιδευτικούς οργανισμούς, ως μεμονωμένες δομές, στον μεταξύ τους ανταγωνισμό με έπαθλο μια εξατομικευμένη διάκριση και, οπωσδήποτε, δεν ενδιαφέρεται για τη διασφάλιση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης ενός ενιαίου εκπαιδευτικού συστήματος. Αυτή η προσέγγιση, βέβαια, αποσταθεροποιεί τις παραδόσεις των εθνικών κρατών σχετικά με την εθνική εκπαίδευση ως ένα ενιαίο σύστημα.

Τα rankings, πάντως, κατέκτησαν τελικά τις εθνικές κυβερνήσεις, κυρίως στον τομέα της διαμόρφωσης των εκπαιδευτικών πολιτικών, και όχι μόνο, και η τάση αυτή τείνει να εξελιχθεί σε μόνιμο φαινόμενο, με τις ατέλειές του βέβαια αλλά ως αναγκαιότητα πλέον στο διεθνές περιβάλλον (Rauhvargers, 2011, 2013). Κατέκτησαν βέβαια και το κοινό των αποδεκτών των υπηρεσιών εκπαίδευσης, καθώς θεωρήθηκαν απλά, κατανοητά και «εύπεπτα» απέναντι στο καταναλωτικό ένστικτο των αναγνωστών. Ανταποκρινόμενα στο αρχέτυπο του μέσου καταναλωτή, τον έπεισαν ότι μπορεί να εντοπίσει τον πιο αποτελεσματικό εκπαιδευτικό οργανισμό από τη μέτρηση της επίδοσής του. Η ταυτόχρονη προώθησή τους από τα ΜΜΕ τα κατέστησε την πιο αποδεκτή πρόταση στον τομέα της αξιολόγησης και από τις κυβερνήσεις και από τους πολίτες. Παρόλα αυτά, οι αποδεδειγμένες αδυναμίες που παρουσιάζουν (δεν θεωρούμε σκόπιμο να αναφερθούν στην παρούσα μελέτη), οδήγησαν αυτό το αμερικανικής καταγωγής εργαλείο σε βελτιώσεις ή ακόμα και σε καταργήσεις ορισμένων βασικών του αρχών και, κατά συνέπεια, στην ανάπτυξη και υιοθέτηση εξελιγμένων μορφών ευρωπαϊκής πλέον καταγωγής και έμπνευσης, όπως το U-Multirank και το AHELO. Το ερώτημα, πάντως, «αξιολόγηση ή ταξινόμηση» δεν έχει απαντηθεί οριστικά, ούτε σε εθνικό επίπεδο, ούτε σε θεσμικό επίπεδο αλλά ούτε και σε ατομικό επίπεδο, με δεδομένες τις ιδιαιτερότητες και ιδιομορφίες του κάθε επιπέδου ως προς τα επιμέρους στοιχεία τους.

1.1.2 Αξιολόγηση των εκπαιδευτικών

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών θεωρήθηκε ένας από τους βασικούς πυλώνες της διασφάλισης της ποιότητας στην εκπαίδευση και εισήχθη στο προσκήνιο σχετικά

πρόσφατα, το 2006, με την έκδοση του εγγράφου «Διασφάλιση της Ποιότητας στην κατάρτιση των Εκπαιδευτικών στην Ευρώπη». Σε αυτό τονίζεται η ανάγκη της οργάνωσης της εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης της αρχικής εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών στην Ευρώπη. Γίνεται, επομένως, κατανοητό ότι η ποιότητα και η αποτελεσματικότητα του έργου του εκπαιδευτικού εξαρτάται άμεσα από την ποιότητα της εκπαίδευσής του. Έτσι η Ευρώπη προτείνει μέτρα προς τα κράτη-μέλη για την επίτευξη της ποιότητας στην αρχική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών, που συνοψίζονται στα εξής σημεία:

- τα προγράμματα εκπαίδευσης να παρέχουν ευκαιρίες για την απόκτηση όλων των σχετικών ικανοτήτων που χρειάζονται οι εκπαιδευτικοί για ένα επιτυχημένο ξεκίνημα της σταδιοδρομίας τους.
- να επιδιώκεται ένα πλαίσιο προσόντων σφαιρικής επαγγελματικής εκπαίδευσης που καθορίζει τις ικανότητες και την ποιότητα σε διαφορετικές καταστάσεις διδασκαλίας. Αυτό θα προκύψει σε συνεργασία πάντα με τους εμπλεκόμενους και ενδιαφερόμενους φορείς.
- να ενισχύονται νέες μορφές εκπαίδευσης, όπως η ενδοσχολική καθοδήγηση των νέων εκπαιδευτικών.
- να προωθείται μια αποτελεσματική ψηφιακή διδασκαλία και μάθηση, για να αποκτήσουν οι εκπαιδευτικοί ένα επαρκές επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων και να βοηθούν τους μαθητές να χρησιμοποιούν ψηφιακούς πόρους με ασφάλεια και σύνεση.

Η αντιμετώπιση των εκπαιδευτικών, πάντως, από την ευρωπαϊκή πολιτική, στο θέμα της αξιολόγησης, φαίνεται ότι είναι διακριτική και οι σχετικές πολιτικές εστιάζουν στη χρηματοδότηση της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών. Στην εποχή μας, εξάλλου, βασική προτεραιότητα είναι η παραγωγή κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού, το οποίο οι εκπαιδευτικοί θα μπορούν να χρησιμοποιούν κατά το έργο τους.

1.1.3. Η αξιολόγηση ως δραστηριότητα της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού, της οποίας βασική δραστηριότητα αποτελεί ο σχεδιασμός συστημάτων αξιολόγησης της απόδοσης έργου του συνόλου του ανθρώπινου δυναμικού. Ο σχεδιασμός αυτός περιλαμβάνει δύο μεγάλες κατευθύνσεις:

- την αξιολόγηση της απόδοσης των εκπαιδευτικών
- την αξιολόγηση της απόδοσης των στελεχών της εκπαίδευσης

Επίσης χωρίζεται σε:

- Ατομική
- Ομαδική

Η Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού έχει ως βασικό έργο τη διαμόρφωση των κατάλληλων συνθηκών για την αξιοποίηση της ανατροφοδότησης (feedback) από τα συμπεράσματα που εξάγονται από τα αποτελέσματα της αξιολόγησης της απόδοσης έργου του εκπαιδευτικού δυναμικού. Η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων αυτών οδηγεί τους εκπαιδευτικούς οργανισμούς στην ουσιαστική αλλαγή και τον αναπροσδιορισμό της θέσης τους στο εκπαιδευτικό «γίγνεσθαι», με την προϋπόθεση, βέβαια, ότι υπάρχει στοιχειώδης ικανότητα σωστής αντίληψης των μηνυμάτων της αξιολόγησης.

Η αξιολόγηση της απόδοσης του εκπαιδευτικού που κατέχει μια θέση, προϋποθέτει προσδιορισμό της φύσης της εργασίας και του πεδίου δραστηριοτήτων όπου εντάσσεται η θέση, προσδιορισμό του εύρους της εργασίας με τη χρήση ποσοτικών στοιχείων και προσδιορισμό των αναγκαίων παραγόντων για την αξιολόγηση, όπως ικανότητες του εκπαιδευτικού, δυνατότητα λήψης αποφάσεων και πρωτοβουλιών, επίπεδο συνεργατικότητας, πολυπλοκότητα των δράσεων κλπ.

ΜΕΡΟΣ 2^ο

2.1. Εσωτερική αξιολόγηση ή αυτοαξιολόγηση

Η εσωτερική αξιολόγηση ή αυτοαξιολόγηση, όπως είναι ευρύτερα γνωστή, πραγματοποιείται από τους ίδιους τους παράγοντες που ανήκουν στον εκπαιδευτικό οργανισμό ο οποίος αξιολογείται (Scriven,1991), και διακρίνεται στην **ιεραρχική εσωτερική αξιολόγηση** και στην **συλλογική εσωτερική αξιολόγηση ή αυτοαξιολόγηση**.

Κατά την ιεραρχική αξιολόγηση, οι ανώτεροι στη διοικητική εκπαιδευτική ιεραρχία της σχολικής μονάδας κρίνουν τους κατώτερους, όπως για παράδειγμα οι Διευθυντές τους εκπαιδευτικούς, οι παλαιότεροι εκπαιδευτικοί τους νεώτερους κλπ. Η αξιολόγηση αυτού του είδους ουσιαστικά λειτουργεί ως συμπλήρωμα της εξωτερικής αξιολόγησης και θυμίζει ίσως παρωχημένες μορφές ελέγχου, όπως η επιθεώρηση. Επικεντρώνεται κυρίως στα άτομα και τις πρακτικές τους και στοχεύει στον έλεγχο της υπακοής στο νόμο. Η ιεραρχική αξιολόγηση στηρίζεται σε ατομικές, υποκειμενικές κρίσεις και, αντίθετα προς τη σύγχρονη αντίληψη, δεν συμβάλλει στην ανάπτυξη ενός κλίματος συλλογικότητας, απαραίτητου σε μια σχολική μονάδα για την αναβάθμιση της ποιότητας του παρεχόμενου απ' αυτή εκπαιδευτικού έργου, και επίσης απαραίτητου για την σταδιακή αλλαγή της και προσαρμογή της στα νέα δεδομένα των εκπαιδευτικών απαιτήσεων (Σολομών,1999).

Από την άλλη πλευρά, η συλλογική εσωτερική αξιολόγηση στηρίζεται σε διαδικασίες που οργανώνονται και παρακολουθούνται από τους ίδιους τους παράγοντες του εκπαιδευτικού οργανισμού που αξιολογείται, όπως οι

εκπαιδευτικοί, οι μαθητές, ακόμα και οι γονείς. Αυτή η μορφή αξιολόγησης στοχεύει στην αλλαγή και τη βελτίωση της ποιότητας του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου από τη συγκεκριμένη σχολική μονάδα, ενώ το προσωπικό της λαμβάνει ενεργά μέρος στον καθορισμό των κριτηρίων.

Η συλλογική εσωτερική αξιολόγηση ως εναλλακτική πρόταση αξιολόγησης διαφέρει από τις παραδοσιακές αξιολογήσεις του δημόσιου διοικητικού ελέγχου, καθώς και από εκείνη του «αντικειμενικού» λογιστικού απολογισμού από κεντρικούς οργανισμούς εκπαιδευτικής έρευνας και αξιολόγησης (τεστ αξιολόγησης για τους μαθητές και ερωτηματολόγια για τους εκπαιδευτικούς). Εντοπίζεται κυρίως σε αποκεντρωμένα εκπαιδευτικά συστήματα και προϋποθέτει τη συγκέντρωση μεγάλου μέρους της ευθύνης και της λήψης αποφάσεων για ένα ευρύ φάσμα ζητημάτων σε τοπικό επίπεδο.

2.1.1 Στόχοι

Η συλλογική εσωτερική αξιολόγηση στοχεύει στην αναβάθμιση του σχολικού περιβάλλοντος ως βασικού συντελεστή μάθησης, αλλά και στην κινητοποίηση των σχολικών μονάδων, ώστε να αναληφθούν πρωτοβουλίες για τους εκπαιδευτικούς τομείς στους οποίους υπάρχει ανάγκη αναμόρφωσης. Στοχεύει, επίσης, στην ενίσχυση των σχέσεων αμοιβαιότητας και εμπιστοσύνης μεταξύ των εμπλεκόμενων στην εκπαιδευτική διαδικασία, και στην ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών και των μαθητών γύρω από τα προβλήματα που ταλανίζουν την καθημερινότητα της σχολικής μονάδας και υποβαθμίζουν την ποιότητα του έργου της, αφού πρώτα συνειδητοποιήσουν την ανάγκη για μια συλλογική, συστηματική διερεύνηση αυτών των προβλημάτων. Σ' αυτή την προσπάθεια είναι σημαντικότερο να αντιληφθούν οι εκπαιδευτικοί τον ρόλο τους μέσα στο σχολείο και να επαναπροσδιορίσουν τη στάση τους και την προσωπική τους εκπαιδευτική θεωρία (το σύνολο των αντιλήψεων, των πεποιθήσεων, των αξιών και των στάσεων γύρω από τους σκοπούς της εκπαίδευσης, τον τρόπο μάθησης, τη φύση του μαθητή, τους ρόλους του εκπαιδευτικού και του μαθητή, την πειθαρχία, το περιεχόμενο και τον προσανατολισμό του Αναλυτικού Προγράμματος, τη φύση της γνώσης), με βάση τις εμπειρίες που απέκτησε ο εκπαιδευτικός και ως διδάσκων και ως διδασκόμενος.

Όλοι, επομένως, οι παράγοντες της σχολικής μονάδας στόχος είναι να προχωρήσουν συνεργατικά στη διαμόρφωση ενός πλαισίου δράσης που, μακροπρόθεσμα, θα επιφέρει αλλαγή και βελτίωση των διδακτικών και μαθησιακών πρακτικών και, κατά συνέπεια, των μαθησιακών εμπειριών.

2.1.2. Πλεονεκτήματα

Η συλλογική εσωτερική αξιολόγηση συμβάλλει στην ανάπτυξη και βελτίωση του σχολείου με βάση τις δικές του δυνάμεις (Solomon,1998) εφοδιάζει τη σχολική

μονάδα με μέσα βελτίωσης των διαδικασιών λήψης αποφάσεων (Nevo,2001). Το σύστημα αυτό αξιολόγησης αναγνωρίζει πρωτεύοντα ρόλο στους εκπαιδευτικούς, αφού αυτοί γνωρίζουν από πρώτο χέρι τα προβλήματα και τις δυνατότητες της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Βοηθά επίσης τους εκπαιδευτικούς να αισθανθούν πιο υπεύθυνοι ως επαγγελματίες, αφού τους παρέχει τη δυνατότητα να διερευνήσουν, να κρίνουν και να αναλάβουν πρωτοβουλίες.

Μέσω της αξιολόγησης αυτής τα συνήθως αδρανή μέλη της σχολικής κοινότητας, όπως οι μαθητές, κινητοποιούνται και ενεργοποιούνται λανθάνουσες δυνάμεις της, οπότε ενθαρρύνεται γενικά η ανάληψη δημιουργικών πρωτοβουλιών και διερευνητικών δραστηριοτήτων σε επίπεδο σχολικής μονάδας πλέον, πέρα από το ατομικό επίπεδο. Δημιουργείται κλίμα συνεργασίας, απαραίτητο για τη συστηματική έρευνα, τη λειτουργία και τη συνεχή βελτίωση του σχολείου, και ενδυναμώνει η συλλογικότητα. Το κύρος της σχολικής μονάδας στο πλαίσιο της τοπικής κοινωνίας ενισχύεται σημαντικά και αυτό αποτελεί πρωτεύον αποτέλεσμα ιδιαίτερα σε κλειστές κοινωνίες της επαρχίας, όπως αυτή με την οποία θα ασχοληθούμε στη μελέτη περίπτωσης που θα ακολουθήσει.

2.1.3. Μειονεκτήματα

Ωστόσο, τα πράγματα δεν θα μπορούσαν να έχουν μόνο θετική πλευρά. Η εσωτερική συλλογική αξιολόγηση προβληματίζει σε κάποια σημεία της. Η σχολική μονάδα, αρχικά, αδυνατεί να διατηρήσει αλώβητο το ενδιαφέρον της σε διαδικασίες χρονοβόρες χωρίς άμεσα και ορατά αποτελέσματα, ενώ τα στοιχεία που αντλούνται και τα συμπεράσματα που εξάγονται αφορούν μόνο τη συγκεκριμένη σχολική μονάδα και δεν αποτελούν καθολικά εκπαιδευτικά δεδομένα.

Οι εκπαιδευτικοί, προς το παρόν τουλάχιστον, δεν έχουν αναπτύξει ικανότητες ώστε να αναπτύσσουν κατάλληλες και έγκυρες πρακτικές διερεύνησης, να ερμηνεύουν τα δεδομένα τους και να οδηγούνται σε συμπεράσματα (Σολομών,1998). Τέλος, η πρακτική αυτή συναντά πολλές δυσκολίες στη συλλογή, επεξεργασία και παρουσίαση επαρκών και αξιόπιστων στοιχείων.

Παρόλα αυτά όμως, η συλλογική εσωτερική αξιολόγηση κερδίζει συνεχώς έδαφος στην εκπαίδευση απέναντι στην κυριαρχία της ιεραρχικής εσωτερικής αξιολόγησης, στηριζόμενη στην ανάγκη για ενεργητική συμμετοχή ολόκληρης της σχολικής κοινότητας στην αξιολογική διαδικασία. Εξάλλου αυτή η μορφή αξιολόγησης προωθείται από τα Ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα, στοχεύοντας στη συμμετοχή πολλών παραγόντων στην αξιολόγηση, συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευτικών, των μαθητών, των γονέων, ακόμα και των εκπροσώπων της τοπικής κοινότητας, γι' αυτό και είναι πλέον υποχρεωτική σε 22 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2.2 Θεματικό πλαίσιο της Αυτοαξιολόγησης Εκπαιδευτικού Έργου

2.2.1. Δεδομένα του σχολείου

Η μελέτη των δεδομένων του σχολείου σχετίζεται με τα **μέσα** και τους **πόρους**, που αποτελούν τον **πρώτο τομέα** μελέτης. Πιο συγκεκριμένα, τα δεδομένα του σχολείου περιλαμβάνουν **δύο δείκτες** μέτρησης: α) **τον σχολικό χώρο**, με στοιχεία σχετικά με την επάρκεια και την καταλληλότητα των χώρων της σχολικής μονάδας, την **υλικοτεχνική υποδομή**, με στοιχεία σχετικά με την επάρκεια και την καταλληλότητα του εξοπλισμού και των μέσων της σχολικής μονάδας και τους **οικονομικούς πόρους**, με στοιχεία σχετικά με την επάρκεια των οικονομικών πόρων της σχολικής μονάδας και β) **την στελέχωση του σχολείου**, με στοιχεία σχετικά με την επάρκεια του διδακτικού προσωπικού (αριθμός, σύνθεση, επιστημονική και παιδαγωγική κατάρτιση, εμπειρία των εκπαιδευτικών), αλλά και την επάρκεια του λοιπού ειδικού ή βοηθητικού προσωπικού.

2.2.2. Διαδικασίες του σχολείου

Η μελέτη των διαδικασιών του σχολείου σχετίζεται: 1) με την **ηγεσία και διοίκηση** της σχολικής μονάδας, 2) με τη **διδασκαλία και τη μάθηση**, 3) με το **κλίμα και τις σχέσεις** στο εσωτερικό της σχολικής μονάδας καθώς και 4) με τα **προγράμματα, τις παρεμβάσεις και δράσεις βελτίωσης**.

Πιο συγκεκριμένα, η ηγεσία και διοίκηση του σχολείου περιλαμβάνει **τρεις δείκτες** μέτρησης: **α) την οργάνωση και τον συντονισμό της σχολικής ζωής**, με στοιχεία που αφορούν στη διατύπωση των βασικών επιδιώξεων του σχολείου (όραμα, αξίες και στόχοι), στη διαμόρφωση συμμετοχικού, συλλογικού και συνεργατικού πλαισίου εργασίας όλων των παραγόντων της σχολικής μονάδας και στη διαμόρφωση και εφαρμογή ενός λειτουργικού σχολικού προγράμματος, **β) τη διαχείριση και αξιοποίηση μέσων και πόρων**, με στοιχεία που σχετίζονται με την ορθολογική διαχείριση των οικονομικών πόρων, με την αξιοποίηση των διαθέσιμων χώρων και του διαθέσιμου εξοπλισμού, με την προσβασιμότητα και ασφάλεια των μαθητών σε όλους τους χώρους του σχολείου και την ένταξη και αξιοποίηση των ΤΠΕ στη λειτουργία του σχολείου, και στη διοικητική αλλά και στη μαθησιακή διαδικασία και **γ) την αξιοποίηση, υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού**, με στοιχεία που σχετίζονται με την αξιοποίηση της εμπειρίας και των ικανοτήτων των εκπαιδευτικών, την υποστήριξη της συνεχούς επιστημονικής και παιδαγωγικής εξέλιξης των εκπαιδευτικών και την υποστήριξη του έργου των εκπαιδευτικών και των συνεργασιών μεταξύ τους.

Η διδασκαλία και μάθηση περιλαμβάνει **δύο δείκτες** μέτρησης: **α) την ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών**, με στοιχεία που σχετίζονται με τον σχεδιασμό και τη δόμηση της διδασκαλίας καθώς και την αξιοποίηση του

διδασκαλικού χρόνου, με την καταλληλότητα και ποικιλία των διδακτικών προσεγγίσεων, με τη χρήση του διαθέσιμου εξοπλισμού και των μέσων από εκπαιδευτικούς και μαθητές και με τη διάδραση εκπαιδευτικού-μαθητή και την ενεργό συμμετοχή του μαθητή στη διαδικασία της μάθησης, και **β) την ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών**, με στοιχεία που αφορούν στην ενίσχυση της παιδαγωγικής σχέσης εκπαιδευτικού-μαθητή, στην χρήση ποικίλων μεθόδων αξιολόγησης, στη συστηματική παρακολούθηση της προόδου και ανατροφοδότηση των μαθητών για την ποιότητα της εργασίας τους και στην αξιοποίηση των δεδομένων της αξιολόγησης για ανατροφοδότηση της διδασκαλίας.

Όσον αφορά στο κλίμα και τις σχέσεις του σχολείου, υπάρχουν επίσης **δύο δείκτες** μέτρησης: **α) οι σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών αλλά και των μαθητών μεταξύ τους**, παρατηρώντας το βαθμό της αποτελεσματικής διαχείρισης της συμπεριφοράς των μαθητών, το βαθμό ανάπτυξης πρωτοβουλιών για δημιουργική συνεργασία εκπαιδευτικών-μαθητών, το βαθμό συμμετοχής των μαθητών στη διαμόρφωση των ρυθμιστικών πρακτικών που διέπουν τη σχολική ζωή και την παροχή ευκαιριών για δημιουργική συνεργασία και συλλογική δράση των μαθητών, και **β) οι σχέσεις του σχολείου με γονείς και οι συνεργασίες με εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς**, εστιάζοντας στην διαμόρφωση μηχανισμών τακτικής και αμφίδρομης επικοινωνίας με τους γονείς, στην ποιότητα ενημέρωσης των γονέων σχετικά με την πρόοδο των παιδιών τους και στην οικοδόμηση σχέσεων συνεργασίας με άλλα σχολεία, εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς.

Τέλος, τα προγράμματα, οι παρεμβάσεις και οι δράσεις βελτίωσης περιλαμβάνουν και αυτά **δύο δείκτες** μέτρησης: **α) τα εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες καθώς και τις υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις**, εστιάζοντας στην υλοποίηση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και προγραμμάτων για τον εμπλουτισμό του Προγράμματος Σπουδών, στην ανάληψη καινοτόμων πρωτοβουλιών και την υποστήριξη καινοτομικών παρεμβάσεων, στην υλοποίηση ειδικών υποστηρικτικών και αντισταθμιστικών προγραμμάτων για ορισμένες κατηγορίες μαθητών και στην υιοθέτηση μέτρων και παρεμβάσεων στο σχολείο για την αντιμετώπιση προβλημάτων φοίτησης και διαρροής, και **β) την ανάπτυξη και εφαρμογή Σχεδίων Δράσης για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου**, εστιάζοντας στην υποστήριξη μιας συνεχούς και συστηματικής διαδικασίας προγραμματισμού και βελτίωσης του εκπαιδευτικού έργου, στη διευρυμένη συμμετοχή των μελών της σχολικής κοινότητας στη διαμόρφωση, εφαρμογή και αξιολόγηση Σχεδίων Δράσης και στην αξιοποίηση και βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων των Σχεδίων Δράσης.

2.2.3. Αποτελέσματα του σχολείου

Η μελέτη των αποτελεσμάτων του σχολείου περιλαμβάνει **δύο τομείς: 1) τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα, και 2) τα αποτελέσματα του σχολείου.**

Σχετικά με τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα, υπάρχουν **τρεις δείκτες** μέτρησης: **α) η φοίτηση και η διαρροή των μαθητών**, μελετώντας στοιχεία που σχετίζονται με τα υψηλά επίπεδα φοίτησης των μαθητών σε όλες τις τάξεις του σχολείου και την περιορισμένη διαρροή των μαθητών, **β) τα επιτεύγματα και η πρόοδος των μαθητών**, μελετώντας στοιχεία που σχετίζονται με τα εκπαιδευτικά επιτεύγματα των μαθητών που ανταποκρίνονται στους στόχους του Προγράμματος Σπουδών, με την πρόοδο όλων των μαθητών σε σχέση με προηγούμενα επιτεύγματά τους και με τη μείωση της διαφοράς στις επιδόσεις των μαθητών κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, και **γ) η ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών**, μελετώντας στοιχεία που σχετίζονται με την ανάπτυξη του δυναμικού κάθε μαθητή, ανεξαρτήτως ικανοτήτων, γένους, κοινωνικής και πολιτισμικής προέλευσης ή άλλων ιδιαιτεροτήτων, με την ανάπτυξη των ατομικών και κοινωνικών ικανοτήτων των μαθητών και με την ικανοποίηση των μαθητών από την εκπαιδευτική διαδικασία.

Σχετικά με τα αποτελέσματα του σχολείου, **ένας και μόνο δείκτης** ενδείκνυται προς μελέτη, **η επίτευξη των στόχων του σχολείου**. Προς αυτή την κατεύθυνση μελετάται η ανταπόκριση του σχολείου στις θεσμικές του υποχρεώσεις, η επίτευξη των ετήσιων στόχων του σχολείου, η αποτελεσματικότητα των Σχεδίων Δράσης και, γενικότερα, η ικανοποίηση των αναγκών όλων των μελών της σχολικής κοινότητας.

2.3. Εφαρμογή της Αυτοαξιολόγησης Εκπαιδευτικού Έργου στη σχολική μονάδα

2.3.1. Συντελεστές-Ρόλοι

Για την εφαρμογή της Αυτοαξιολόγησης Εκπαιδευτικού Έργου στη σχολική μονάδα, έχουν οριστεί συγκεκριμένοι συντελεστές, ο καθένας από τους οποίους έχει συγκεκριμένους ρόλους. Ο βαθμός ανταπόκρισης του κάθε συντελεστή στο ρόλο του σηματοδοτεί και το βαθμό της επιτυχίας της εφαρμογής της ΑΕΕ στο σχολείο, όπως αποτυπώνεται στα αποτελέσματά της.

Πιο συγκεκριμένα, οι συντελεστές ορίζονται ως εξής:

- 1) Οι Σύμβουλοι**, των οποίων ο ρόλος είναι να υποστηρίζουν το θεσμό στα σχολεία, επιμορφώνοντας, ενημερώνοντας και καθοδηγώντας όλους τους εμπλεκόμενους παράγοντες,
- 2) Οι Διευθυντές**, οι οποίοι εποπτεύουν και συντονίζουν τις διαδικασίες της ΑΕΕ. Αυτό σημαίνει ότι συγκαλούν την ολομέλεια του συλλόγου διδασκόντων, συγκροτούν ομάδες εργασίας, συντονίζουν αυτούς που

συμμετέχουν στη διαδικασία και διευκολύνουν την επικοινωνία και τις συνεργασίες μεταξύ των συμμετεχόντων,

- 3) **Οι Εκπαιδευτικοί**, οι οποίοι συμμετέχουν στον προγραμματισμό και στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό, σχεδιάζουν και εφαρμόζουν δράσεις και αποτιμούν συλλογικά το εκπαιδευτικό έργο,
- 4) **Οι γονείς-οι μαθητές**, οι οποίοι συμμετέχουν σε ολομέλειες ή σε δράσεις κατά περίπτωση,
- 5) **Ο κριτικός φίλος**, ο οποίος ενδεχομένως παρέχει επιστημονική υποστήριξη κατά τη Διερεύνηση, τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των σχεδίων δράσης.

2.3.2. Ο ετήσιος κύκλος του εκπαιδευτικού έργου

Ο ετήσιος κύκλος του εκπαιδευτικού έργου περιλαμβάνει **τον ετήσιο προγραμματισμό**, ο οποίος πραγματοποιείται κατά την έναρξη της σχολικής χρονιάς, μέσα στον Σεπτέμβριο, **την εφαρμογή του σχολικού προγράμματος**, η οποία ξεκινάει αμέσως μετά την οριστικοποίηση του προγραμματισμού και διαρκεί ολόκληρο το σχολικό έτος. Κατά τη διάρκεια της εφαρμογής του σχολικού προγράμματος, στη μέση περίπου της σχολικής χρονιάς, μέσα στον Φεβρουάριο, γίνεται μια πρώτη προσπάθεια παρακολούθησης του εκπαιδευτικού έργου, αξιολόγησης της εφαρμογής του προηγηθέντα προγραμματισμού και ανατροφοδότησης για την επίτευξη των στόχων. Στη συνέχεια, κατά το τέλος της σχολικής χρονιάς και μέσα στον Ιούνιο, γίνεται **η ετήσια αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου**, η οποία, τέλος, καταλήγει **στην αξιοποίηση των συμπερασμάτων**, που θα οδηγήσει στον επόμενο «ετήσιο προγραμματισμό».

Πιο συγκεκριμένα, ο ετήσιος προγραμματισμός περιλαμβάνει αναφορές στους συμμετέχοντες και τη διαδικασία προγραμματισμού, την εποπτεία και τη διαχείριση υποδομών και πόρων, την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, την οργάνωση και διοίκηση του σχολείου, τον προγραμματισμό εκδηλώσεων και επισκέψεων, τις θεσμοθετημένες δράσεις του προγράμματος σπουδών, τις δράσεις σε ενδοσχολικό επίπεδο και τις δράσεις συνεργασίας με εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς.

Από την άλλη, η ετήσια έκθεση αξιολόγησης περιλαμβάνει αναφορές στην ανάπτυξη και εφαρμογή των διαδικασιών της Αυτοαξιολόγησης Εκπαιδευτικού Έργου, τις εκτιμήσεις εκπαιδευτικών από την εφαρμογή της ΑΕΕ στο σχολείο και την αξιολόγηση των δεικτών ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο.

Η τελική αξιολόγηση των Σχεδίων Δράσης που θα οδηγήσει στην αξιοποίηση των συμπερασμάτων, περιλαμβάνει αναφορές στον σχεδιασμό και τις διαδικασίες, στις δραστηριότητες στο πλαίσιο της δράσης, στα παραχθέντα τεκμήρια και στο υλικό, στην ποιότητα των ενεργειών και των διαδικασιών και στην αποτελεσματικότητα και βιωσιμότητα της υλοποίησης όλων αυτών των σχεδίων, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

Για την εφαρμογή όλων αυτών βέβαια υπάρχουν υποστηρικτικές δομές, που στηρίζουν, ενημερώνουν και προωθούν γενικά τις διαδικασίες της Αυτοαξιολόγησης Εκπαιδευτικού Έργου. Υπάρχει το **Παρατηρητήριο της ΑΕΕ**, το οποίο παρέχει έναν ιστοχώρο ενημέρωσης και πληροφόρησης της εκπαιδευτικής κοινότητας, καθώς και ένα φόρουμ επικοινωνίας μεταξύ των Σχολικών Συμβούλων, των Διευθυντών των σχολικών μονάδων και των Εκπαιδευτικών. Υπάρχει, βέβαια και σε εθνικό επίπεδο το Δίκτυο Πληροφόρησης για την επεξεργασία των δεδομένων των σχολικών μονάδων και για την πληροφόρηση των εκπαιδευτικών αρχών.

2.4. Καθορισμός Ερευνητικών Στόχων

Μετά από όλη αυτή τη θεωρητική προσέγγιση που προέκυψε από την δευτερογενή έρευνα (βιβλιογραφική ανασκόπηση) σχετικά με τους όρους «αξιολόγηση» και «αυτοαξιολόγηση» του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών μονάδων, θεωρήσαμε σκόπιμο να εξετάσουμε μία συγκεκριμένη περίπτωση σχολικής μονάδας, την περίπτωση του Μουσικού Σχολείου του Αμυνταίου, προσπαθώντας να απαντήσουμε σε ορισμένα καίρια ερωτήματα, με δεδομένο ότι η συγκεκριμένη σχολική μονάδα εφάρμοσε, πρώτη και μοναδική στον Νομό Φλώρινας, την εσωτερική συλλογική αξιολόγηση (αυτοαξιολόγηση), με τη σύμφωνη γνώμη της συντριπτικής πλειοψηφίας των διδασκόντων, την αντίθετη γνώμη και την έντονη κριτική των συνδικαλιστών, αλλά πάντα με έντονη διάθεση για διερεύνηση και επίλυση προβλημάτων.

Τα ερωτήματα που καλούμαστε, λοιπόν, να απαντήσουμε, μέσα από αυτή τη διενεργηθείσα διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης είναι:

- Μπορεί ο θεσμός της αυτοαξιολόγησης να λειτουργήσει με βάση τα ελληνικά δεδομένα της εκπαίδευσης;
- Μπορεί η αυτοαξιολόγηση να δώσει σαφή και ακριβή συμπεράσματα;
- Μπορεί η αυτοαξιολόγηση να βοηθήσει μια σχολική μονάδα να διαγνώσει τα αρνητικά της σημεία και, εφαρμόζοντας κάποιες στρατηγικές, να επιλύσει ζωτικά της προβλήματα, βελτιώνοντας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου που παράγεται σ' αυτή;

2.5. Ερευνητικό μέρος-Σχεδιασμός της ερευνητικής μεθοδολογίας

Έχοντας ως βασικό στόχο της έρευνας να αναδείξουμε τον ρόλο της αυτοαξιολόγησης στην βελτίωση του παραγόμενου εκπαιδευτικού έργου σε μία σχολική μονάδα, διενεργήσαμε αρχικά μία βιβλιογραφική ανασκόπηση, αντλώντας πληροφορίες σχετικά με την αυτοαξιολόγηση και το θεματικό της πλαίσιο, τις οποίες καταγράψαμε στο θεωρητικό πλαίσιο της έρευνας αυτής. Στη συνέχεια, επιδιώκουμε να απαντήσουμε στα ερωτήματα που προαναφέρθηκαν, αντλώντας στοιχεία από τα αποτελέσματα της αυτοαξιολόγησης την οποία υλοποίησε το

Μουσικό Σχολείο Αμυνταίου κατά το διάστημα 2013-2015 και στη συνέχεια θα προχωρήσουμε σε μία τελική αποτίμηση αυτών των αποτελεσμάτων και στην εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με το θεσμό της ΑΕΕ. Πρόκειται κατά βάση για μία ποσοτική έρευνα, αφού καταγράφονται ποσοτικά δεδομένα και δείκτες αξιολόγησης που ανάγονται σε συγκεκριμένες κλίμακες για ποσοτικές μετρήσεις.

Τα δεδομένα προέρχονται από τους ετήσιους προγραμματισμούς που έγιναν κατά την έναρξη των παραπάνω ετών, τις δράσεις που αναπτύχθηκαν κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους και τις Ετήσιες Εκθέσεις Αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας που κατατέθηκαν στο τέλος της καθεμιάς από τις παραπάνω χρονιές.

ΜΕΡΟΣ 3^ο – Μελέτη Περίπτωσης – Μουσικό Σχολείο Αμυνταίου

3.1. Ταυτότητα και πλαίσιο του σχολείου

3.1.1 Εσωτερικό περιβάλλον-Δυνατά και αδύνατα σημεία

Το Μουσικό Σχολείο Αμυνταίου είναι ένα ιδιαίτερο σχολείο, όπως άλλωστε όλα τα Μουσικά Σχολεία που λειτουργούν στην Ελληνική επικράτεια, με ιδιαίτερες απαιτήσεις, τόσο στο διοικητικό όσο και στο διδακτικό-εκπαιδευτικό επίπεδο, εξαιτίας της φύσης του και των ιδιαίτερων στόχων που καλείται να υλοποιήσει, στόχοι οι οποίοι στρέφονται γύρω από την πλαισίωση της Γενικής Παιδείας με τη Μουσική Παιδεία. Η πραγματοποίηση αυτών των στόχων είναι που αυξάνει τις απαιτήσεις στη διαχείριση πόρων, υλικών και ανθρώπινων, στην παρουσίαση εκπαιδευτικού αποτελέσματος στην τοπική κοινωνία (εξωστρέφεια) αλλά και στη διοίκηση (απολογισμός), πράγμα που προϋποθέτει ιδιαίτερη ικανότητα στη διαχείριση και στο συντονισμό της εκπαιδευτικής διαδικασίας σε συνδυασμό με τη διαχείριση και ανάθεση ρόλων στο εκπαιδευτικό δυναμικό και στους μαθητές. Γίνεται, λοιπόν, κατανοητό ότι ο Δ/ντής σε μια τέτοια σχολική μονάδα πρέπει να συνδυάζει ρόλους, όπως θα δούμε παρακάτω, και δεξιότητες για να ανταποκριθεί στο σύνολο των απαιτήσεων.

Το Μουσικό Σχολείο Αμυνταίου έχει κάποια πλεονεκτήματα στο εσωτερικό του περιβάλλον που το καθιστούν μοναδικό και ιδιαίτερα ελκυστικό και προς τους μαθητές και προς το διδακτικό προσωπικό που το επιλέγει ως χώρο εργασίας (αποσπασμένοι μόνιμοι εκπ/κοί, αναπληρωτές, ωρομίσθιοι).

Το ωρολόγιο πρόγραμμα, που περιλαμβάνει δεκαεπτά ώρες διδασκαλίας της Μουσικής εβδομαδιαίως (θεωρητικά ευρωπαϊκής και παραδοσιακής μουσικής, εκμάθηση τριών μουσικών οργάνων σε ατομικό επίπεδο, μουσικά σύνολα) είναι κάτι που ελκύει τους μαθητές, όχι μόνο αυτούς που ασχολούνται ήδη με τη μουσική αλλά και αυτούς που ενδιαφέρονται να ασχοληθούν από μηδενική βάση. Σ' αυτό βοηθάει η δυνατότητα προσαρμογής της μουσικής διδασκαλίας στο επίπεδο του μαθητή, χωρίς τα στεγανά της υποχρεωτικής ύλης των υπολοίπων μαθημάτων, πράγμα που σημαίνει ότι στο σχολείο αυτό η μαθητοκεντρική προσέγγιση είναι πραγματικότητα και όχι όραμα. Η εκμάθηση της μουσικής επεκτείνεται και σε ομαδικό επίπεδο με τα μουσικά σύνολα, οπότε ο μαθητής «εκτίθεται» σε κοινό μαζί με τους συμμαθητές του, μέσω των μουσικών εκδηλώσεων που παρουσιάζονται δημόσια, επομένως η εξωστρέφεια είναι σχεδόν υποχρεωτική και για το σχολείο γενικά αλλά και για τον κάθε μαθητή ξεχωριστά.

Όλα τα παραπάνω θα ήταν ανούσια αν δεν υπήρχε η υλικοτεχνική υποδομή. Το Μουσικό Σχολείο Αμυνταίου διαθέτει εξοπλισμό σε μουσικά όργανα ικανό να εξοπλίσει μια συμφωνική ορχήστρα σε ποσοστό 80%. Αυτό σημαίνει πως έχει τη δυνατότητα ακόμη και να δανείζει μουσικά όργανα σε μαθητές που δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα απόκτησης δικού τους οργάνου και δυσκολεύονται στη μελέτη τους στο σπίτι. Αυτή η δυνατότητα εκμηδενίζει τους δισταγμούς των γονέων, τουλάχιστον όσον αφορά στο κόστος σπουδών, που ούτως ή άλλως είναι μηδενικό. Εκτός από τα μουσικά όργανα όμως θα πρέπει να σημειωθεί ότι το σχολείο είναι εξοπλισμένο με διαδραστικά συστήματα και υπολογιστές σε κάθε αίθουσα διδασκαλίας, πράγμα που κάνει την εκπαιδευτική διαδικασία γενικότερα πιο ελκυστική και ενδιαφέρουσα.

Τα τμήματα είναι ολιγομελή και αυτό κάνει το έργο των εκπαιδευτικών πιο εύκολο αλλά και αποτελεσματικό ως προς την πρόοδο των μαθητών. Και οι ίδιοι οι εκπ/κοί όμως, κάτω από αυτές τις συνθήκες εργάζονται με περισσότερο ζήλο, όταν έχουν στα χέρια τους τα κατάλληλα εργαλεία και βρίσκουν την απαιτούμενη ανταπόκριση από τους μαθητές τους, με τους οποίους αναπτύσσεται μια ιδιαίτερη σχέση πέρα από τις τυπικότητες και τα «κλισέ» που διέπουν τις σχέσεις διδασκόντων-διδασκομένων. Το κλίμα επομένως που διαμορφώνεται είναι τέτοιο που προάγει τη δημιουργικότητα, την ανακάλυψη της γνώσης, τη διαπαιδαγώγηση με την ευρύτερη έννοια, την κοινωνικοποίηση.

Ένα επίσης θετικό στοιχείο του εσωτερικού περιβάλλοντος του σχολείου είναι ότι ο Σύλλογος Διδασκόντων αποτελείται από εκπ/κούς νεαρής σχετικά ηλικίας, με ενδιαφέροντα κοντά στα ενδιαφέροντα των μαθητών, και έτσι η προσωπική επικοινωνία είναι πολύ πιο εφικτή και μέρος της καθημερινότητας. Οι εκπ/κοί στέκονται κοντά στους μαθητές τους για να τους εμφυσούν το αίσθημα της ασφάλειας και της εμπιστοσύνης, ιδιαίτερα στις μικρότερες ηλικίες της Α' Γυμνασίου, δεδομένου ότι το σχολείο είναι Γυμνάσιο και Λύκειο, οπότε υπάρχει μια ηλικιακή απόσταση μεταξύ των «μικρών» και των τελειοφοίτων. Οι διαφορές αυτές όμως εκμηδενίζονται λόγω των κοινών ενδιαφερόντων, κυρίως στον τομέα της μουσικής, οπότε και τα φαινόμενα σχολικής βίας είναι σχεδόν ανύπαρκτα.

Οι μαθητές συμμετέχουν διαρκώς σε προγράμματα και εκδηλώσεις, κυρίως με μουσικό περιεχόμενο αλλά όχι μόνο, σε εκπαιδευτικές πολυήμερες εκδρομές που ξεφεύγουν από τα συνηθισμένα δεδομένα μιας πολυήμερης εκδρομής ενός συμβατικού σχολείου και σε πρωτοποριακές δράσεις που σχετίζονται με διεθνείς οργανισμούς (UNESCO, ACTION AID κλπ.).

Εκτός από τους μαθητές όμως και οι εκπ/κοί φροντίζουν αδιάλειπτα για την τήρηση του υψηλού επιπέδου σπουδών με την επιδίωξη της επιμόρφωσής τους σε κάθε ευκαιρία, με την αξιοποίηση της Νέας Τεχνολογίας στην εκπαιδευτική διαδικασία, με τη συμμετοχή τους και την ανάληψη πρωτοβουλιών για καινοτόμες δράσεις στο επίπεδο που τους επιτρέπεται από τις εξωτερικές συνθήκες. Το κλίμα συνεργασίας μεταξύ των καθηγητών είναι ως επί το πλείστον άριστο και αυτό επεκτείνεται και στο επίπεδο της συνεργασίας με τη Δ/νση, οπότε και το διοικητικό έργο υλοποιείται σχετικά εύκολα, και στο θέμα διεκπεραίωσης διοικητικών εργασιών και στο θέμα παρέμβασης του Δ/ντή σε θέματα σχέσεων και συνεργασίας με το προσωπικό και τους μαθητές.

Στα θετικά σημεία του σχολείου προσθέτουμε και τη δυνατότητα μετακίνησης των μαθητών χωρίς τη δική τους επιβάρυνση από και προς τις γύρω τοπικές κοινότητες καθώς και τη δυνατότητα σίτισης, πράγμα που αντισταθμίζει ως ένα βαθμό την κούραση του διευρυμένου ωραρίου που απαιτεί το ωρολόγιο πρόγραμμα ενός Μουσικού Σχολείου.

Όλα αυτά που προαναφέρθηκαν είναι παράγοντες που καθιστούν το συγκεκριμένο σχολείο ελκυστικό και το ρόλο του Δ/ντή πρόκληση, όμως δεν μπορεί

κανείς να παραβλέψει και τα αρνητικά σημεία που οπωσδήποτε υπάρχουν σε μια μικρή κοινωνία όπως το σχολείο, που είναι μικρογραφία της μεγαλύτερης κοινωνίας που λέγεται κράτος, με ότι συνεπάγεται αυτό, και τα οποία όμως καθιστούν το ρόλο του Δ/ντή ακόμη πιο ενεργητικό και καθοριστικό για την περαιτέρω εξέλιξη του εκπαιδευτικού αυτού οργανισμού.

Το συγκεκριμένο σχολείο είναι νεοσύστατο, με χρόνο λειτουργίας περίπου δέκα ετών, και αυτό συνεπάγεται ότι το μόνιμο προσωπικό που κατέχει οργανική θέση στο σχολείο είναι ελάχιστο, και αυτό τοποθετήθηκε τα τελευταία τρία χρόνια. Επομένως η συντριπτική πλειοψηφία των εκπ/κών απαρτίζεται από διερχόμενους αποσπασμένους εκπ/κούς ή αναπληρωτές και ωρομισθίους. Το φαινόμενο αυτό αφορά κυρίως στους καθηγητές Μουσικής Παιδείας, οι οποίοι, εκτός του ότι δεν υπηρετούν μόνιμα στο σχολείο, προσλαμβάνονται συνήθως αρκετά μετά την έναρξη του σχολικού έτους. Αυτό φυσικά συνεπάγεται δυσλειτουργίες στο εκπαιδευτικό έργο των μουσικών, έλλειψη συνοχής και συνέχειας στο διδακτικό έργο από το ένα σχολικό έτος στο άλλο και αίσθημα ανασφάλειας στους μαθητές για την πορεία τους κυρίως στις μουσικές σπουδές. Δεδομένης λοιπόν της ανεπάρκειας της κεντρικής διοίκησης, εναπόκειται στη διάθεση και τις ικανότητες του Δ/ντή και των Διδασκόντων η εύρυθμη, ομαλή και αποτελεσματική λειτουργία του σχολείου.

Η ελλιπής χρηματοδότηση, φυσικά, είναι ένα αρνητικό στοιχείο που αφορά βέβαια όλους τους εκπαιδευτικούς οργανισμούς και όχι μόνο το συγκεκριμένο σχολείο, συνδέεται όμως άμεσα με τα περισσότερα αρνητικά σημεία που απασχολούν τη Δ/νση, το προσωπικό, τους μαθητές και τις οικογένειές τους. Λόγω της έλλειψης χρημάτων ο υλικοτεχνικός εξοπλισμός, που σε αρκετές περιπτώσεις αρχίζει και φθείρεται, δεν ανανεώνεται, οι κτιριακές υποδομές δεν μπορούν εύκολα να συντηρηθούν και, ακόμα και βασικές λειτουργικές ανάγκες δεν μπορούν πλέον να ικανοποιηθούν. Αυτό όμως, όσο και αν ακούγεται παράξενο, έχει και μία θετική πλευρά. Η έλλειψη χρηματικών πόρων οδηγεί σε ακόμη μεγαλύτερη εξωστρέφεια και αναζήτηση πόρων ακόμα και από τον ιδιωτικό τομέα, με ανάληψη πρωτοβουλιών και δράσεων σε συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς όπως κάποια ευαγή ιδρύματα και οργανισμούς.

3.1.2. Εξωτερικό περιβάλλον-Δυνατά και αδύνατα σημεία

Ενώ στο εσωτερικό περιβάλλον μπορούμε να πούμε ότι τα θετικά σημεία υπερτερούν σε σχέση με τα αρνητικά, επομένως το έργο του Δ/ντή καθίσταται πιο εύκολο και πιο ξεκάθαρο ως προς τους στόχους και την αποτελεσματικότητά του, δεν μπορούμε να πούμε το ίδιο και για το εξωτερικό περιβάλλον της συγκεκριμένης σχολικής μονάδας.

Η γεωγραφική θέση, στον ακριτικό Νομό Φλώρινας, μπορεί να αποτελεί τιμή για κάποιον που υπηρετεί στην περιοχή, εξ ορισμού όμως επιφορτίζει με προβλήματα το εκπαιδευτικό και διοικητικό έργο της σχολικής μονάδας. Το γεγονός ότι το Μουσικό Σχολείο δεν βρίσκεται στην πρωτεύουσα του νομού, όπως όλα τα άλλα Μουσικά Σχολεία της χώρας, αλλά σε μία επαρχιακή κωμόπολη σημαίνει ότι το εκπαιδευτικό του έργο απευθύνεται σε μία αγροτοκτηνοτροφική κοινωνία, της οποίας το επίπεδο μόρφωσης, ειδικά στα θέματα της μουσικής, είναι πολύ χαμηλό έως ανύπαρκτο. Αυτό σημαίνει ότι το Μουσικό Σχολείο πρέπει να πείσει μία τοπική κοινωνία πολύ δύσπιστη απέναντι σε κάτι πρωτόγνωρο γι' αυτή, που ξεφεύγει από τα παραδοσιακά δεδομένα της εκπαίδευσης. Γίνεται κατανοητό, λοιπόν, ότι είναι ανάγκη πρώτιστης σημασίας να εκπαιδευτούν πρώτα οι ενήλικες για να κατανοήσουν το μέγεθος της ευκαιρίας που τους προσφέρεται και στη συνέχεια να πείσουν τα παιδιά τους να φοιτήσουν σε ένα τέτοιο σχολείο. Σ' αυτό το πλαίσιο της άγνοιας εντάσσεται, φυσικά, και η προσπάθεια πολλών, ασχέτων με την εκπαίδευση τις περισσότερες φορές, να διαβάλλουν το σχολείο και ως προς την ποιότητα εκπαίδευσης που παρέχει και ως προς την αποτελεσματικότητά του τρόπου λειτουργίας του. Είναι λυπηρό δε ότι συχνά σ' αυτή την προσπάθεια συναινούν και εκπαιδευτικοί των άλλων σχολείων, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπ/σης, οι δεύτεροι κυρίως από φόβο συρρίκνωσης των σχολείων που εργάζονται εφόσον «διαρρεύσουν» μαθητές προς το Μουσικό, οπότε επηρεάζουν υστερόβουλα και την άποψη των πρώτων. Αυτοί, με τη σειρά τους, επηρεάζουν αρνητικά τους μαθητές των Δημοτικών Σχολείων, ειδικά της ΣΤ' τάξης, όταν επίκειται η εγγραφή τους στο Γυμνάσιο και εξετάζουν ως επιλογή και το Μουσικό Σχολείο. Υπάρχει, επομένως ένα κλίμα δυσπιστίας, αν όχι άρνησης, στην τοπική, εκπαιδευτική και μη, κοινωνία, το οποίο καλείται να αντιμετωπίσει η Δ/ση.

Η σχέση με τους τοπικούς φορείς αυτοδιοίκησης διέπεται επίσης από τα χαρακτηριστικά μιας κλειστής κοινωνίας, στην οποία ο βαθμός συνεργασίας μεταξύ των φορέων εξαρτάται από την πολιτική-κομματική τοποθέτηση. Έτσι, αν ο Δήμαρχος και ο Δ/ντής του σχολείου ανήκουν στην ίδια παράταξη, το επίπεδο συνεργασίας είναι καλό, ενώ στην αντίθετη περίπτωση οι δυσκολίες πολλές φορές γίνονται ανυπερβλήτες. Καταλαβαίνει κανείς ότι ο Δ/ντής πρέπει να έχει την ικανότητα να ξεπεράσει όλα αυτά τα στεγανά στις σχέσεις των μελών μιας κλειστής κοινωνίας, ξεπερνώντας πολλές φορές τον ίδιο του τον εαυτό, τις προσωπικές του αντιλήψεις και ιδέες και δείχνοντας προσαρμοστικότητα στα δεδομένα της τοπικής κοινωνίας, γιατί η πολιτική της σύγκρουσης στις περιπτώσεις αυτές δεν έχει αποτελέσματα.

Η τοπική αγορά είναι ένας θετικός παράγοντας για την ύπαρξη και λειτουργία του σχολείου, γιατί προφανώς ενδιαφέρεται και ωφελείται άμεσα απ' αυτό εφόσον ο Δ/ντής τηρεί ίσες αποστάσεις και καλύπτει τις λειτουργικές ανάγκες του σχολείου απευθυνόμενος σε όλες τις επιχειρήσεις εξίσου. Η ίση μεταχείριση συνεπάγεται την ανοχή των επιχειρήσεων σε κάθε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμών λόγω της οικονομικής δυσπραγίας, και την ομαλή συνεργασία σε επίπεδο κάλυψης λειτουργικών αναγκών.

Συνοπτικά λοιπόν, θα μπορούσαμε να πούμε ότι το Μουσικό Σχολείο Αμυνταίου παρέχει ιδιαίτερες υπηρεσίες εκπαίδευσης, και ως προς το περιεχόμενο και ως προς την ποιότητά της, και γ' αυτό το λόγο έχει ένθερμους υποστηρικτές αλλά και αρκετούς πολεμίους. Υποστηρικτές του, τους οποίους ο Δ/ντής πρέπει να διατηρήσει και να αυξήσει, είναι οι καλλιεργημένοι γονείς που στοχεύουν στην περαιτέρω καλλιέργεια των παιδιών τους, έξω από τα συνηθισμένα της τυπικής εκπαίδευσης, αλλά και γονείς αμόρφωτοι που κατανοούν όμως ότι κάτι διαφορετικό και ποιοτικό διαδραματίζεται σ' αυτό το σχολείο, καθώς και η τοπική αγορά, για τους δικούς της λόγους φυσικά. Πολέμοί του, τους οποίους ο Δ/ντής καλείται να υπερκεράσει, είναι η αμάθεια μιας μικρής, κλειστής, επαρχιακής κοινωνίας, οι εμμονές και οι φοβίες των ανθρώπων για το διαφορετικό αλλά και η υστερόβουλη μικροπολιτική που ανέκαθεν αντιτίθεται σε οτιδήποτε πρωτοποριακό και καινοτόμο που υποσκάπτει τη βάση στήριξής της.

3.1.3. Ανασκόπηση των δράσεων του σχολείου μέχρι τώρα

Το Μουσικό Σχολείο Αμυνταίου είναι ένας νεοσύστατος σχετικά εκπαιδευτικός οργανισμός, που μετρά σχεδόν δεκαπέντε χρόνια ζωής και δραστηριότητας στον εκπαιδευτικό χώρο στον Νομό Φλώρινας. Το βασικό χαρακτηριστικό της δραστηριότητας του σχολείου είναι η αλματώδης πρόοδος σε σχέση με τη μικρή διάρκεια ζωής του σε όλους τους τομείς δραστηριότητας, τον οικονομικό, τον εκπαιδευτικό, τον τεχνολογικό και γενικά σε οτιδήποτε αφορά στη λειτουργία και την εξέλιξή του από το ένα διδακτικό έτος στο άλλο.

Πιο συγκεκριμένα, το σχολείο ξεκίνησε υποτυπωδώς, διαθέτοντας μόνο τις αίθουσες διδασκαλίας, και αυτές δανεικές από το ΕΠΑΛ Αμυνταίου, και τίποτα περισσότερο σε υλικοτεχνικές υποδομές, αφού ακόμα και το γραφείο του Δ/ντή και των Διδασκόντων (κοινό και για τους δύο) ήταν δανεικό, όπως και τα θρανία και οι καρέκλες των μαθητών, καθώς και οι πίνακες διδασκαλίας.

Αυτή η κατάσταση άλλαξε με την πάροδο του χρόνου, εξαιτίας των προσπαθειών της Δ/σης και των εκπ/κών, που επέδειξαν ιδιαίτερο ζήλο στο να εξελίξουν το Σχολείο και να το καταστήσουν μία εκπαιδευτική μονάδα με πρωταγωνιστικό ρόλο στα εκπαιδευτικά δρώμενα της περιοχής. Το σχολείο σταδιακά εξοπλίστηκε με την τελευταία λέξη της τεχνολογίας, διαθέτοντας σήμερα διαδραστικά συστήματα σε όλες τις αίθουσες διδασκαλίας και υπολογιστές, εκτός από το πλήρως εξοπλισμένο εργαστήριο πληροφορικής, αλλά και μουσικά όργανα ικανά να εξοπλίσουν μία συμφωνική ορχήστρα σε ποσοστό 80% περίπου, αξίας πολλών εκατοντάδων χιλιάδων ευρώ.

Το αποτέλεσμα αυτό επιτεύχθηκε με διάφορες στοχευμένες ενέργειες εκ μέρους του Δ/ντή της σχολικής μονάδας και την απαραίτητη συνδρομή του Συλλόγου Διδασκόντων, οι αποφάσεις του οποίου έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην περαιτέρω εξελικτική πορεία του σχολείου. Πολύ καθοριστικές ήταν οι επαφές με ιδιωτικά ευαγή ιδρύματα, όπως το Ίδρυμα Νιάρχου και το Μποδοσάκειο Ίδρυμα τα οποία, παρακολουθώντας τις αποδεδειγμένες προσπάθειες του σχολείου για ποιοτική εκπαίδευση και καινοτομία, τέθηκαν χορηγοί των προσπαθειών αυτών, δεδομένης της αδυναμίας του κράτους να στηρίξει επαρκώς και να καλύψει τις αυξημένες απαιτήσεις ενός τέτοιου σχολείου. Σημαντικές, επίσης, ήταν και οι επαφές με Διεθνείς Οργανισμούς όπως η UNESCO και η ACTION AID που ώθησαν τη

δραστηριότητα του σχολείου με τη συμμετοχή του σε δράσεις διεθνούς χαρακτήρα και βελτίωσαν κατά πολύ την εικόνα του στην τοπική κοινωνία.

Στα παραπάνω πρέπει βέβαια να προστεθεί και να αναφερθεί ιδιαίτερα η ικανότητα της Δ/νσης στις δημόσιες σχέσεις, η ευρηματικότητα σε καινοτόμες δράσεις, η δυνατότητα προσέγγισης των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων της περιοχής, αλλά και η δημιουργία κλίματος συνεργασίας και επίτευξης κοινών στόχων με το Σύλλογο Διδασκόντων. Συνολικά, θα μπορούσαμε να πούμε ότι ο Δ/ντής και οι Διδάσκοντες του Μουσικού Σχολείου Αμυνταίου είναι ένα σημαντικό κεφάλαιο που εγγυάται το μέγιστο δυνατό αποτέλεσμα στην παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης σε έναν ακριτικό νομό με όλες τις ιδιαιτερότητές του.

3.1.4. Εταιρική Αποστολή του Μουσικού Σχολείου Αμυνταίου και Στόχοι

Το Μουσικό Σχολείο Αμυνταίου είναι ένα δημόσιο σχολείο, το οποίο, εκτός από τις συνηθισμένες υπηρεσίες εκπαίδευσης ενός συμβατικού σχολείου, παρέχει στους μαθητές του τη δυνατότητα εξειδικευμένων μουσικών σπουδών, καθώς, με βάση το ωρολόγιο πρόγραμμα όπως έχει καθοριστεί από την αρμόδια Καλλιτεχνική Επιτροπή του Υπουργείου Παιδείας, ο μαθητής ασχολείται με τα μαθήματα της Μουσικής δεκαεπτά ώρες εβδομαδιαίως. Πιο συγκεκριμένα το πρόγραμμα περιλαμβάνει διδασκαλία των θεωρητικών της Ευρωπαϊκής και της Παραδοσιακής Μουσικής, Ιστορία της Μουσικής και της Τέχνης γενικότερα, Εφαρμογές της τεχνολογίας στη Μουσική, ατομική διδασκαλία τριών μουσικών οργάνων και, τελικά, παρουσίαση όλων των παραπάνω μέσω των Μουσικών Συνόλων που εμφανίζονται και εσωτερικά, στις σχολικές γιορτές, αλλά και δημόσια, σε εκδηλώσεις και συναυλίες μπροστά σε κοινό.

Γίνεται κατανοητό από τα παραπάνω ότι το Μουσικό Σχολείο, λόγω της ιδιαιτερότητας του προγράμματος σπουδών του και του διευρυμένου ωραρίου που αυτό συνεπάγεται, δεν είναι ένα σχολείο «υποχρεωτικό», αλλά ένα σχολείο το οποίο ο μαθητής και οι γονείς του θα το επιλέξουν για συγκεκριμένους λόγους. Έτσι, ο μαθητής που θέλει να φοιτήσει στο Μουσικό Σχολείο δεν είναι απαραίτητα αυτός που έχει από πριν σχέση με τη μουσική-σίγουρα όμως αυτό προσμετράται ως πλεονέκτημα-, αλλά αυτός που έχει όνειρο, διάθεση και την ευαισθησία να ασχοληθεί με αυτόν τον κατά τα άλλα απαιτητικό τομέα της εκπαίδευσης, έστω και αν το ταξίδι του αυτό στη μουσική γνώση και εμπειρία ξεκινήσει από μηδενική βάση. Στην

προσπάθειά του αυτή, βέβαια, θα έχει αρωγούς και συμπαραστάτες όλους τους επαγγελματίες, εξειδικευμένους στο αντικείμενο εκπαιδευτικούς, που απαρτίζουν το προσωπικό του σχολείου και γνωρίζουν άριστα πως θα καθοδηγήσουν τους μαθητές τους κατάλληλα, ώστε το ταξίδι αυτό να είναι μια αξέχαστη εμπειρία γι' αυτούς, έστω και αν δεν ασχοληθούν επαγγελματικά με τη μουσική, κάτι το οποίο, ούτως ή άλλως, δεν αποτελεί αποκλειστικό στόχο σε ένα Μουσικό Σχολείο.

Η ενασχόληση με τη μουσική, πάντως, δεν λειτουργεί εις βάρος των υπολοίπων μαθημάτων Γενικής Παιδείας, και πρέπει οπωσδήποτε να τονιστεί ότι ο οδηγός σπουδών για τα υπόλοιπα μαθήματα είναι ακριβώς ο ίδιος με των άλλων σχολείων, επομένως ο μαθητής του Μουσικού Σχολείου δεν θυσιάζει απολύτως τίποτα ως προς τη γενική του παιδεία και εκπαίδευση. Αντιθέτως θα λέγαμε ότι οι ευκαιρίες που του παρέχονται είναι περισσότερες, εφόσον τα τμήματα είναι ολιγομελή και οι τεχνολογικές δυνατότητες του σχολείου μεγάλες.

Ο μαθητής του Μουσικού Σχολείου, λοιπόν, πέρα από τις γενικές γνώσεις που θα έπαιρνε σε οποιοδήποτε σχολείο, «χρησιμοποιεί» τη μουσική ως εργαλείο κοινωνικοποίησής του εφόσον συχνά «εκτίθεται» σε κοινό και κάνοντας πράξη έναν από τους βασικότερους στόχους του σχολείου, την εξωστρέφεια. Η μουσική εκμηδενίζει τις ηλικιακές αποστάσεις και βλέπει κανείς στα διαλείμματα μαθητές της Γ' Λυκείου να συνομιλούν και να συμβουλεύουν πάνω στα όργανα μαθητές της Α' Γυμνασίου. Είναι αυτονόητο, έτσι, ότι και τα φαινόμενα βίας είναι σχεδόν ανύπαρκτα, ενώ η συνεργασία μεταξύ των μαθητών αλλά και με τους καθηγητές τους είναι καθημερινή πραγματικότητα, εκτός από στόχος.

3.2. Στρατηγικές Επιλογές και Κατευθύνσεις

3.2.1. Προτεινόμενοι στόχοι του σχολείου

Λαμβάνοντας υπόψη τις προαναφερθείσες δυσκολίες του εσωτερικού περιβάλλοντος και τις απειλές από το εξωτερικό περιβάλλον, πρέπει η σχολική μονάδα να στοχεύσει:

α) Στην προσέλκυση περισσότερων μαθητών, ιδιαίτερα στις μικρότερες τάξεις του Γυμνασίου. Αυτή η ποσοτική αύξηση προσδιορίζεται σε ποσοστό έως 10% στην αμέσως επόμενη σχολική χρονιά, και τουλάχιστον 5% για τις επόμενες τέσσερις, ποσοστά που μπορούν να βελτιώσουν την εικόνα της κεντρικής Διοίκησης για το

σχολείο και την αποτελεσματικότητά του, εφόσον η αύξηση του αριθμού των μαθητών θα προσδιορίζεται στο 6% περίπου ετησίως.

β) Στην ποιοτική αναβάθμιση των εκπαιδευτικών υπηρεσιών που παρέχει, ανανεώνοντας τον υλικοτεχνικό εξοπλισμό και επιμορφώνοντας τους εκπ/κούς σε νέες πρακτικές διδασκαλίας και σε καινοτόμες δράσεις.

γ) Στην εξοικονόμηση πόρων, πέρα από την κρατική επιχορήγηση, από ιδιωτικούς φορείς-χορηγούς, που θα συμβάλλουν στη βελτίωση της εικόνας του σχολείου και θα το καταστήσουν πιο ελκυστικό στην τοπική κοινωνία.

δ) Στην προσπάθεια για μεγαλύτερη εξωστρέφεια, με περισσότερες και ποιοτικότερες εκδηλώσεις, γιατί αυτό θα συμβάλλει επίσης στην προσέλκυση μαθητών, αφού, όπως έχει γίνει ήδη κατανοητό, η τοπική κοινωνία και οι περιορισμένες δυνατότητές της είναι η μοναδική πηγή προσέλευσης «πελατών» και οι προσπάθειες συντείνουν κυρίως σ' αυτό.

ε) Στην αναθέρμανση των σχέσεων με την τοπική κοινωνία γενικότερα, αλλά κυρίως με την εκπ/κή κοινωνία της πόλης, γιατί η εξάλειψη των ανταγωνισμών θα λειτουργήσει θετικά στην εξέλιξη της μελλοντικής πορείας του σχολείου.

στ) Στην επιδίωξη της έγκαιρης πρόσληψης των εκπ/κών όλων των ειδικοτήτων, για να παγιωθεί το αίσθημα ασφάλειας των μαθητών και των οικογενειών τους ως προς τη σταθερότητα του επιπέδου σπουδών και την ανοδική του πορεία.

ζ) Στην προβολή και διαφήμιση του έργου του μέσω δημοσιεύσεων στον τοπικό τύπο, μέσω της δημιουργίας ιστοσελίδας στο διαδίκτυο αλλά και της κοινωνικής δικτύωσης που είναι οι δημοφιλέστεροι τρόποι προβολής στους νέους.

η) Στην προβολή του κοινωνικού προσώπου του σχολείου, με τη συμμετοχή του στο κοινωνικό φροντιστήριο για την ενίσχυση μαθητών με οικονομικά προβλήματα, ακόμα και με την παροχή εκπαιδευτικών υπηρεσιών εξ αποστάσεως σε μαθητές απομακρυσμένων περιοχών που σε πολλές περιπτώσεις αδυνατούν να προσέλθουν στο σχολείο όταν οι καιρικές συνθήκες είναι δύσκολες.

θ) Στην καθιέρωση στη συνείδηση των μαθητών και των γονέων ότι ο συγκεκριμένος εκπαιδευτικός οργανισμός, που είναι μοναδικός στο είδος του στην περιοχή, είναι η

καλύτερη ευκαιρία εκπαίδευσης για τους κατοίκους μιας ακριτικής περιοχής που στερούνται γενικά τέτοιων ευκαιριών.

3.2.2. Στρατηγικές υλοποίησης των στόχων

Αυτό που ενδιαφέρει, λοιπόν, τη Δ/ση του Μουσικού Σχολείου, είναι να παρουσιάσει στην τοπική κοινωνία και στο ευρύτερο περιβάλλον τα βασικά σημεία στα οποία το σχολείο διαφοροποιείται σε σχέση με τα υπόλοιπα σχολεία της περιοχής. Πρέπει να τονιστεί, επομένως, η μοναδικότητά του ως προς το ωρολόγιο πρόγραμμα και τον οδηγό σπουδών, κυρίως σε σχέση με τη μουσική, μιας και είναι το μοναδικό Μουσικό Σχολείο στο νομό. Βασικό σημείο που πρέπει επίσης να επισημανθεί είναι το μηδενικό κόστος για τον μαθητή και την οικογένειά του, όσον αφορά στις μουσικές σπουδές, το οποίο θα εκτοξευόταν σε δυσθεώρητα ύψη, αν ο μαθητής επεδίωκε να παρακολουθήσει όλες αυτές τις ώρες μουσικής, ενδεχομένως σε ένα Ωδείο.

Πρέπει, επίσης, να εστιάσουμε και σε μερικά άλλα πλεονεκτήματα που διαφοροποιούν το Μουσικό Σχολείο απέναντι στον «ανταγωνισμό». Αυτά είναι τα ολιγομελή τμήματα, που καθιστούν το επίπεδο διδασκαλίας σχεδόν «φροντιστηριακό», ο τεχνικός εξοπλισμός, που ξεπερνά σε επίπεδο αυτόν πολλών μεγαλύτερων μονάδων σε μεγαλύτερα αστικά κέντρα, η πληθώρα μουσικών οργάνων, που δίνει τη δυνατότητα επιλογής της κατεύθυνσης των μουσικών σπουδών χωρίς περιορισμούς, καθώς και οι επαφές με χώρες που διαθέτουν βαθιά μουσική παράδοση και παιδεία όπως η Ρωσία και η Αυστρία, με τις οποίες το σχολείο βρίσκεται σε συνεχή επαφή ανταλλάσσοντας επισκέψεις και εκδηλώσεις.

Όλα τα παραπάνω πρέπει να αποτελέσουν τα «ατού» της προβολής του σχολείου για τον Δ/ντή αλλά και τους διδάσκοντες που έχουν την τύχη να εργάζονται σ' αυτό, και πρέπει να αξιοποιηθούν κατάλληλα.

3.2.3. Τακτικές υλοποίησης

Θέλοντας να εφαρμόσουμε τις τακτικές του μάρκετινγκ για να επιτύχουμε τους σκοπούς που προαναφέρθηκαν, είναι αυτονόητο ότι πρέπει να ακολουθήσουμε το

Μίγμα του Εκπαιδευτικού Μάρκετινγκ, «προϊόν(product)-τιμή(price)-διάθεση(place)-προώθηση(promotion)», το γνωστό 4P.

Το προϊόν μας, λοιπόν, είναι οι εκπαιδευτικές υπηρεσίες, συνδυάζοντας τις γενικές γνώσεις ενός οποιουδήποτε σχολείου με τις εξειδικευμένες γνώσεις της μουσικής σε πολύ μεγαλύτερη κλίμακα από αυτή ενός Ωδείου. Το μεγάλο μας πλεονέκτημα είναι ότι σ' αυτό το προϊόν δεν υπάρχει τιμολόγηση, μιας και το εκπαιδευτικό μας ίδρυμα είναι δημόσιο, επομένως δεν υπάρχει κανένα θέμα σύγκρισης στον τομέα αυτό σε σχέση με τον ανταγωνισμό.

Η θέση μας είναι η δεύτερη μεγαλύτερη σε πληθυσμό πόλη του Νομού Φλώρινας, το Αμύνταιο, άρα το σχολείο είναι πόλος έλξης για όλες τις τοπικές Δημοτικές Κοινότητες. Απευθυνόμαστε, λοιπόν, σε όλη την τοπική κοινωνία και τη γύρω περιοχή, χωρίς κοινωνικές διακρίσεις και αποκλεισμούς λόγω του χαμηλού μορφωτικού επιπέδου και της παντελούς, σχεδόν, έλλειψης μουσικής παιδείας, που είναι λογικό να υφίσταται σε μια αγροτοκτηνοτροφική περιοχή.

Η προώθηση, βέβαια, είναι μια σχετικά εύκολη υπόθεση σε μια μικρή κοινωνία όπου τα πάντα, καλά και κακά, μαθαίνονται πολύ γρήγορα. Οι δημοσιεύσεις και οι διαφημίσεις στον τοπικό τύπο πρέπει να είναι σε ημερήσια, θα λέγαμε, διάταξη, όπου ο λογότυπος του σχολείου θα πρέπει να κυριαρχεί και να «εισβάλλει» καθημερινά στα σπίτια των κατοίκων της περιοχής. Η ιστοσελίδα του σχολείου, καθαρά επαγγελματική και δυναμική, πρέπει να έχει περίοπτη θέση στο διαδίκτυο όταν κάποιος πληκτρολογεί τη λέξη «Μουσικό», και, φυσικά, να κρατά αμείωτο το ενδιαφέρον του «πελάτη» που θα την επισκεφθεί, με το περιεχόμενο και τη δομή της. Μέσο προώθησης και προβολής, βέβαια, είναι και το ίδιο το προσωπικό του σχολείου, με τη γνωστοποίηση και την εξωτερίκευση των δρωμένων μέσα σ' αυτό, συμβάλλοντας στην προσπάθειά του για εξωστρέφεια. Η πληθώρα των εκδηλώσεων είναι, ούτως ή άλλως, από μόνη της διαφήμιση, που κάνει γνωστό το σχολείο και τη δράση του σε Πανελλαδικό επίπεδο, και αυτό πρέπει πάση θυσία να διατηρηθεί, αν όχι να επεκταθεί σε ευρύτερη κλίμακα.

Η υλοποίηση όλων των παραπάνω είναι πάντα στις προθέσεις και του Δ/ντή του σχολείου αλλά και των διδασκόντων, προϋποθέτει όμως κάποια πράγματα που πολλές φορές, ενώ θεωρούνται αυτονόητα, δεν είναι, όπως:

- A) Επαρκή χρηματοδότηση από την κεντρική Διοίκηση.
- B) Επαρκή και έγκαιρη στελέχωση με όσο το δυνατόν πιο εξειδικευμένο και επιστημονικά καταρτισμένο διδακτικό προσωπικό.
- Γ) Συνεχή επιμόρφωση και προσοντοποίηση του υπάρχοντος προσωπικού.
- Δ) Αποδοχή, στήριξη και προβολή από τους ίδιους τους μαθητές, τις οικογένειές τους και σύσσωμη την τοπική κοινωνία.
- Ε) Εξωστρέφεια από την πλευρά του ίδιου του σχολείου, με κάθε μορφής δράσεις, πολιτιστικές, κοινωνικές και οπωσδήποτε καινοτόμες.

Είναι αυτονόητο ότι όλα τα παραπάνω δεν υλοποιούνται άμεσα, όσο καλή θέληση και αν υπάρχει και από το κράτος και από την τοπική κοινωνία και από τους εργαζομένους στον συγκεκριμένο φορέα εκπαίδευσης αλλά και από τους ίδιους τους μαθητές και τις οικογένειές τους, όμως σε βάθος πενταετίας, και με κατάλληλο σχεδιασμό από τους εμπλεκόμενους, μπορεί το σχολείο να πραγματοποιήσει σε μεγάλο ποσοστό τους στόχους του, υλοποιώντας κάθε χρόνο ένα μέρος αυτών.

3.3.3. Έλεγχος

Για το Μουσικό Σχολείο Αμυνταίου ο έλεγχος των πεπραγμένων και της αποτελεσματικότητάς του είναι δεδομένος και μέρος της καθημερινότητάς του καθώς έχει μπει ήδη, προ ετών, στη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης, επομένως σε τακτά χρονικά διαστήματα υποβάλλει έκθεση των πεπραγμένων του διαγιγνώσκοντας τις αδυναμίες του αλλά και τα δυνατά του σημεία, τα οποία ήδη προαναφέρθηκαν στην εσωτερική ανάλυση. Τα πορίσματα, συνεπώς, δεν είναι σενάρια, αλλά πραγματικότητες που διαπιστώνονται και θα συνεχίσουν να διαπιστώνονται με επίσημα στοιχεία και συνεχείς αξιολογήσεις όλων των εμπλεκόμενων, από τον Δ/ντή του σχολείου μέχρι και τον τελευταίο ωρομίσθιο που απασχολείται στον συγκεκριμένο εκπαιδευτικό οργανισμό.

Τα μέχρι σήμερα δεδομένα του ελέγχου της σχολικής μονάδας είναι ενθαρρυντικά και τα πορίσματα της αυτοαξιολόγησης θετικότατα αν λάβουμε υπόψη τα λάθη που διορθώθηκαν μέσω αυτής την τελευταία πενταετία, επομένως είμαστε αισιόδοξοι ότι και στην επόμενη πενταετία, με δεδομένο τον έλεγχο της

αποτελεσματικότητας της στρατηγικής μας, τα αποτελέσματα θα είναι ακόμα πιο θετικά και θα κατατάξουν τη σχολική μονάδα στη θέση που της αρμόζει.

ΜΕΡΟΣ 4^ο – Αυτοαξιολόγηση στο Μουσικό Σχολείο Αμυνταίου

4.1. Αυτοαξιολόγηση 2013-2014-ΕΚΘΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ

4.1.1 Η ταυτότητα του σχολείου

Προχωρώντας πέρα από τα γενικά στοιχεία της ταυτότητας του Μουσικού Σχολείου Αμυνταίου που δόθηκαν σε προηγούμενη ενότητα, μπαίνοντας στη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης πρέπει να γίνουμε πιο συγκεκριμένοι, παίρνοντας στοιχεία από την «**Έκθεση Γενικής Εκτίμησης**» του έτους 2013-2014, η οποία αποτυπώνει:

α) Τα γενικά χαρακτηριστικά του Ανθρώπινου Δυναμικού:

1.Στοιχεία Εκπαιδευτικών. Την περίοδο αυτή έχουμε 49 υπηρετούντες εκπαιδευτικούς, από τους οποίους οι 20 (40,8 %) είναι άντρες και οι 29 (59,2 %) είναι γυναίκες. Επειδή μιλάμε για Μουσικό Σχολείο, πρέπει να τονιστεί ότι από τους 49 εκπαιδευτικούς οι 26 (53 %) είναι TE16-EM16 (μουσικής παιδείας). Στο σύνολο των καθηγητών, οι 16 (32,7 %) είναι μόνιμοι καθηγητές, οι 17 (34,7 %) είναι αναπληρωτές και οι 15 (30,6 %) είναι ωρομίσθιοι. Σχεδόν όλοι οι καθηγητές υπηρετούν στο σχολείο για μία σχολική χρονιά και κάθε χρόνο αλλάζουν, με εξαίρεση τον Δ/ντή του σχολείου, τον Υποδ/ντή και δύο καθηγήτριες, μία φιλόλογο και μία μαθηματικό που υπηρετούν στο σχολείο 5 και 2 χρόνια αντίστοιχα.

2.Στοιχεία λοιπού προσωπικού. Το προσωπικό συμπληρώνεται από μία μόνο συμβασιούχο καθαρίστρια.

β) Τα γενικά χαρακτηριστικά του Μαθητικού Δυναμικού:

Το σύνολο των μαθητών κατά τη συγκεκριμένη σχολική χρονιά είναι 100, εκ των οποίων στο Γυμνάσιο φοιτούν 66 μαθητές (66 %), ενώ στο Λύκειο 34 μαθητές (34 %), δεδομένου ότι το Μουσικό Σχολείο καλύπτει και τις δύο βαθμίδες της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Γυμνάσιο και Λύκειο. Η διαφορά στον αριθμό των μαθητών μεταξύ Γυμνασίου και Λυκείου έγκειται στη διαρροή των μαθητών κατά την αποφοίτησή τους από το Μουσικό Γυμνάσιο προς άλλα Λύκεια (ΓΕΛ, ΕΠΑΛ),

εξαιτίας των αυξημένων υποχρεώσεων των μαθητών και του διευρυμένου ωραρίου που εφαρμόζεται στα Μουσικά Σχολεία.

Η κατανομή των μαθητών ανά τάξη και τμήμα έχει ως εξής:

1. **Γυμνάσιο:** Τάξη Α' – Μαθητές 25 – Τμήματα – Α1=12 μαθητές

A2=13 μαθητές

Τάξη Β' – Μαθητές 23 – Τμήματα – Β1=11 μαθητές

B2=12 μαθητές

Τάξη Γ' – Μαθητές 18 – Τμήματα – Γ1=18 μαθητές

2. **Λύκειο:** Τάξη Α' – Μαθητές 11- Τμήματα – Α'1=11 μαθητές

Τάξη Β' – Μαθητές 10 – Τμήματα – Β'1=10 μαθητές

Τάξη Γ' – Μαθητές 13 – Τμήματα – Γ'1=13 μαθητές

Αυτό που παρατηρείται επίσης, πέρα από τη διαρροή από το Γυμνάσιο στο Λύκειο, είναι ότι ο αριθμός των μαθητών ανά τμήμα στο Γυμνάσιο είναι πολύ μικρός σε σχέση με τα συμβατικά σχολεία, γεγονός που οφείλεται στην τότε νομοθεσία που διείπε τη λειτουργία των Μουσικών Σχολείων, και επέβαλλε να μην υπάρχει τμήμα άνω των 20 μαθητών.

γ) Τα Κοινωνικά και Πολιτισμικά χαρακτηριστικά του Μαθητικού Δυναμικού:

Από τους 100 μαθητές του σχολείου, οι 50 (50 %) προέρχονται από χωριά της περιοχής, οι 38 (38 %) από την πόλη του Αμυνταίου και οι 12 (12 %) από την πόλη της Φλώρινας. Καταλαβαίνει κανείς αυτό που εισαγωγικά σημειώθηκε, ότι δηλαδή στην πλειοψηφία τους οι μαθητές προέρχονται από **αγροτικό περιβάλλον** και από οικογένειες με **χαμηλό εισόδημα**. Η απόσταση του τόπου διαμονής των μαθητών από τα μεγάλα αστικά κέντρα, όπου διακινούνται τα πολιτισμικά αγαθά, δημιουργεί ένα φτωχό πολιτισμικό περιβάλλον. Τα ερεθίσματα για πολιτιστική και καλλιτεχνική δημιουργία είναι ελάχιστα, γι' αυτό ο ρόλος του Μουσικού Σχολείου είναι ιδιαίτερα ουσιαστικός.

δ) Κοινωνικό πλαίσιο του Μουσικού Σχολείου Αμυνταίου

Το σχολείο προσπαθεί να αξιοποιήσει κάθε δυνατή συνεργασία με τοπικούς φορείς (Δήμο Αμυνταίου, Περιφερειακό Ωδείο Φλώρινας, Α.Μ.Ε.Α., Στρατιωτικές Αρχές, Ερυθρό Σταυρό, ΑΡΚΤΟΥΡΟ, Τοπικό Τύπο, Τηλεοπτικούς Σταθμούς της ευρύτερης περιφέρειας), προκειμένου να διευρύνει τους μορφωτικούς ορίζοντες των μαθητών και να αποτελέσει με τη σειρά του ένα μοχλό ανάπτυξης.

Παράλληλα υπάρχει συνεργασία με Ιδρύματα και Οργανισμούς από όλη την Ελλάδα και το εξωτερικό (Ίδρυμα Νιάρχου, Ίδρυμα Μποδοσάκη, Οικουμενικό Πατριαρχείο, Ορθόδοξη Εξαρχία Ρώμης), ούτως ώστε μέσα από επισκέψεις, παρουσιάσεις, χορηγίες, να εξασφαλίσει τις καταλληλότερες προϋποθέσεις μάθησης.

Στο ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο του σχολείου συγκαταλέγονται και ιδιώτες που, μέσα από το όραμα και την προσφορά τους, υπήρξαν γόνιμοι συνεργάτες του σχολείου, είτε βοηθώντας στην κατασκευή σκηνικών για παραστάσεις, είτε κάνοντας παρουσιάσεις μουσικών ακουσμάτων (flamengo-Αθανάσιος Βέγγος), ή μουσικών οργάνων (χάλκινα όργανα-Κων/νος Σολάκης), είτε συμπληρώνοντας από την προσωπική τους συλλογή τον μουσικό εξοπλισμό του σχολείου (Θωμάς Μηνάκης).

4.1.2. Διαδικασίες Αξιολόγησης

α) Έναρξη των εργασιών: οι εργασίες για τη διαδικασία της Αυτοαξιολόγησης άρχισαν με τον καθορισμό της **Ολομέλειας**, από τον Σύλλογο Καθηγητών του Μουσικού Σχολείου Αμυνταίου. Η ολομέλεια χρειάστηκε να συγκληθεί 4 φορές στη διάρκεια του 1^{ου} σταδίου προκειμένου να συγκροτήσει τις ομάδες εργασίας, να αξιολογήσει και καταγράψει τα αποτελέσματα των συνεδριάσεων.

β) Συγκρότηση ομάδων εργασίας: ορίστηκαν δύο ομάδες εργασίας με βάση τον μικρό αριθμό μαθητών και προκειμένου να καλυφθούν διερευνητικά οι μονάδες Γυμνασίου και Λυκείου. Η σύνθεση των ομάδων βασίστηκε στην αντιπροσώπευση των γονέων (δύο γονείς από τους συλλόγους Γυμνασίου και Λυκείου), των μαθητών (οι πρόεδροι των μαθητικών συμβουλίων) και των καθηγητών (δύο καθηγητές που διδάσκουν στο Γυμνάσιο και το Λύκειο αντίστοιχα).

Η διαδικασία που ακολουθήθηκε από τις ομάδες έχει ως εξής:

1. Σε πρώτο βήμα ορίστηκαν οι συντονιστές (εκπρόσωπος των γονέων σε κάθε ομάδα) και οι πρακτικογράφοι (καθηγητές). Έγινε ενημέρωση για την διαδικασία της Αυτοαξιολόγησης, ακολούθησε σχετική συζήτηση για τους στόχους της και παρουσιάστηκαν τα θέματα έρευνας από τον Δ/ντή του σχολείου, ενώ δόθηκαν σχετικά ερωτηματολόγια που αφορούσαν στη γενική εικόνα για το σχολείο.
2. Στη δεύτερη συνάντηση των ομάδων διατυπώθηκαν οι θέσεις και καταγράφηκε η άποψη της πλειοψηφίας για την εικόνα του σχολείου, ενώ αποφασίστηκαν οι τομείς που θα εξετάζονταν αναλυτικότερα με βάση τις ανάγκες των μαθητών και τις ανησυχίες των γονέων. Δόθηκαν από τον Δ/ντή και την συντονιστική ομάδα σχετικές κατευθύνσεις.
3. Συγκρότηση της Ολομέλειας, παρουσίαση των αποτελεσμάτων, ορισμός υπευθύνου για την καταγραφή της Έκθεσης της 1^{ης} Φάσης, ανασυγκρότηση των ομάδων Εργασίας για τη Συστηματική Διερεύνηση Τομέων.

γ) Χρόνος Εργασίας: η τελική παρουσίαση στην ολομέλεια των αιτιολογημένων απόψεων των ομάδων έγινε στα τέλη Νοεμβρίου.

4.1.3. 1^ο ΠΕΔΙΟ: ΜΕΣΑ-ΠΟΡΟΙ-ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

ΤΟΜΕΑΣ: ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

Δείκτης αξιολόγησης 1.1: Χώροι του σχολείου

Οι υπάρχοντες χώροι του σχολείου δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών. Αν και οι περισσότερες αίθουσες διδασκαλίας γενικών μαθημάτων κρίνονται κατάλληλες (με θέρμανση, φωτισμό), υπάρχουν οι εξής δυσχέρειες:

- Το σχολείο συστεγάζεται με το ΕΠΑΛ Αμυνταίου, γεγονός που γεννά προβλήματα τόσο στον αυλισμό των μαθητών (απειλές προς τα μικρότερα παιδιά από τους μαθητές του ΕΠΑΛ), όσο και στην εφαρμογή παιδαγωγικών καινοτομιών (μουσική εγκατάσταση στους διαδρόμους για τα διαλείμματα).
- Ο αριθμός των αιθουσών δεν επαρκεί για τη διδασκαλία των ατομικών οργάνων, ενώ οι υπάρχουσες δεν είναι κατάλληλα διαμορφωμένες (με ηχομόνωση, ερμάρια φύλαξης των οργάνων).

- Η υποδομή για τη λειτουργία των μουσικών συνόλων είναι ανύπαρκτη (αίθουσες μεγάλες όπου σταθερά θα είναι τοποθετημένα τα όργανα των συνόλων).
- Η αίθουσα εκδηλώσεων είναι δανεική από το ΕΠΑΛ, επομένως δεν πληροί τις προδιαγραφές μιας σωστής αίθουσας για μουσικές εκδηλώσεις, τόσο ηχητικά και τεχνικά, όσο και από άποψη χωρητικότητας.
- Δεν υπάρχει εργαστήριο Φυσικής και Χημείας.
- Η αίθουσα προβολών συστεγάζεται με το εργαστήριο της Πληροφορικής και δεν είναι πάντα διαθέσιμη.
- Οι καθηγητές συνωστίζονται σε ένα γραφείο 30 τετρ. μέτρων.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του σχολείου ως προς τον δείκτη:

1	2	3	4
	√		

Δείκτης αξιολόγησης 1.2: Εξοπλισμός και Διαθέσιμα Μέσα του Σχολείου

Ο εξοπλισμός του σχολείου κρίνεται επαρκής. Διαθέτει ήδη δύο διαδραστικούς πίνακες ενώ είναι σε αναμονή άλλων δύο από το πρόγραμμα ΕΣΠΑ. Σε όλες τις αίθουσες υπάρχουν μαγνητικοί πίνακες που έχουν τη δυνατότητα να μετατραπούν σε διαδραστικούς. Υπάρχει, επίσης, εργαστήριο Πληροφορικής εξοπλισμένο με 7 υπολογιστές.

Όσον αφορά στον εξοπλισμό του σχολείου σε μουσικά όργανα, θεωρούμε ότι υπερκαλύπτονται οι ανάγκες των μαθητών του σχολείου και εκτός αυτού, το σχολείο τροφοδοτεί τη Φιλαρμονική του Δήμου και με έμπυχο υλικό και με μουσικό εξοπλισμό, ενώ υπάρχει η δυνατότητα δημιουργίας συμφωνικής ορχήστρας με δεδομένη την παρακαταθήκη του σχολείου σε όργανα.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του σχολείου ως προς τον δείκτη:

1	2	3	4
		√	

ΤΟΜΕΑΣ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Δείκτης αξιολόγησης 1.3: Οικονομικοί Πόροι του Σχολείου

Οι επιχορηγήσεις του Δήμου οριακά καλύπτουν τα λειτουργικά έξοδα του σχολείου και παρουσιάζουν συνεχώς τάση μείωσης. Το σχολείο, για την πραγματοποίηση δράσεων και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων καθώς και για τις ανάγκες του σε μουσικό εξοπλισμό, αναζήτησε χορηγίες και κατόρθωσε να καλύψει πολλές από τις ανάγκες του. Σε ορισμένους τομείς μάλιστα (μουσικός εξοπλισμός), πέτυχε να τις υπερκαλύψει.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του σχολείου ως προς τον δείκτη:

1	2	3	4
		√	

ΤΟΜΕΑΣ: ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Δείκτης αξιολόγησης 1.4: Διδακτικό Προσωπικό του Σχολείου

Σε γενικές γραμμές το διδακτικό προσωπικό ανταποκρίνεται στις ανάγκες του σχολείου και τις απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών. Εδώ εντοπίζονται δύο προβλήματα:

1. Το πρόβλημα με το μόνιμο διδακτικό προσωπικό. Κανείς από τους διδάσκοντες δεν έχει την οργανική του θέση στο σχολείο και κάθε χρόνο μόνο ο Δ/ντής παραμένει μαζί με δύο-τρεις καθηγητές, όταν αυτοί κατορθώνουν να πάρουν την απόσπασή τους σ' αυτό. Δεν υπάρχει κανείς μόνιμος καθηγητής μουσικής.

2. Το πρόβλημα με τις μουσικές ειδικότητες. Υπάρχει έλλειψη σε ορισμένες ειδικότητες και έτσι δεν ικανοποιούνται οι επιλογές των μαθητών σε συγκεκριμένα μουσικά όργανα. Όλο αυτό το πρόβλημα επιβαρύνει και τη λειτουργία των Μουσικών Συνόλων, τον σχεδιασμό και την εφαρμογή μελλοντικών δράσεων του σχολείου (δημιουργία Συμφωνικής Ορχήστρας), ενώ πολλές φορές οι μαθητές καλούνται να αλλάξουν την επιλογή τους στο μουσικό όργανο που διδάσκονταν, λόγω έλλειψης του διδάσκοντα, και αυτό προκαλεί δυσαρέσκειες και διαρροές μαθητών προς άλλα σχολεία.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του σχολείου ως προς τον δείκτη:

1	2	3	4
	√		

4.1.4. 2^ο ΠΕΔΙΟ: ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ: ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Δείκτης αξιολόγησης 2.1: Διαμόρφωση και Εφαρμογή του Σχολικού Προγράμματος

Το ωρολόγιο πρόγραμμα αποτελεί άμεση προτεραιότητα για την εύρυθμη λειτουργία του σχολείου, πέραν ορισμένων ανασταλτικών παραγόντων (ο μεγάλος αριθμός ωρομισθίων, η καθυστέρηση στην τοποθέτηση μουσικών ειδικοτήτων, η έλλειψη αιθουσών).

Στο πλαίσιο υποστήριξης του προγράμματος ορίζονται συναντήσεις των εκπαιδευτικών ίδιας ειδικότητας, με βάση διδακτικούς στόχους.

Το σχολείο υποστηρίζει τη συμμετοχή εκπαιδευτικών σε προγράμματα (το 2010-2011 υλοποιήθηκαν 4 προγράμματα, ενώ συμμετέχει στο πρόγραμμα GALILAIOS). Ενθαρρύνονται δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθησίας (πρόγραμμα ΔΕΤΕΠΑ), ενώ οργανώνονται εκπαιδευτικές εκδρομές στο εσωτερικό (Ιωάννινα, Μουσείο Κρασιού στη Σαντορίνη, Πρέσπες) καθώς και στο εξωτερικό (Ρώμη, Κων/πολη), ακόμη και ημερήσιες σε περιοχές με ιστορικό ή άλλο ενδιαφέρον (ιστορικός χώρος των Πετρών, Προϊστορική Νεκρόπολη του Αγίου Παντελεήμονα, Μονή Αγίου Μάρκου).

Σε συνεργασία με φορείς (Δήμος Αμυνταίου, Δήμος Θεσ/νίκης) οργανώνονται μουσικές παρουσιάσεις (παρουσίαση χάλκινων οργάνων από τον Κων/νο Σολάκη, παρουσίαση τεχνικής flamenco στην κιθάρα από τον κο Βέγγο, ενώ κάθε χρόνο υλοποιούνται δύο τουλάχιστον μουσικές εκδηλώσεις (Μουσικοποιητικό αφιέρωμα στον Ελύτη, Τραγούδια Διαμαρτυρίας από όλο τον κόσμο).

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του σχολείου ως προς τον δείκτη:

1	2	3	4
		√	

ΤΟΜΕΑΣ: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Δείκτης αξιολόγησης 2.2: Συντονισμός Σχολικής Ζωής

Η διοίκηση του σχολείου θέτει ορισμένους στόχους και προτεραιότητες, σταθερούς κάθε χρόνο, και τους εμπλουτίζει λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των μαθητών και τις τρέχουσες συγκυρίες.

Συγκαλεί τον Σύλλογο Διδασκόντων πέρα από τις ορισμένες από τον νομοθέτη συνεδριάσεις, έκτακτα, για να ενημερώσει και να ενημερωθεί για την πορεία των δρομολογηθέντων στόχων του έτους.

Η κατανομή των εργασιών γίνεται με βάση την εμπειρία, τις δεξιότητες και με συναίνεση των καθηγητών, ενώ πάντα ενθαρρύνονται οι πρωτοβουλίες. Την τελική απόφαση παίρνει ο Σύλλογος και οι μαθητές που εκπροσωπούνται σε θέματα που τους αφορούν άμεσα.

Υπάρχει συνεργασία με τη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Φλώρινας και τους Συμβούλους, τόσο των διδακτικών αντικειμένων όσο και της Παιδαγωγικής Ευθύνης του σχολείου (το 2009 έγινε παρουσίαση δειγματικής διδασκαλίας με τη χρήση διαδραστικού πίνακα στους Συμβούλους, το αφιέρωμα στον Ελύτη έγινε με τη συνδρομή των Συμβούλων των Φιλολόγων)

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του σχολείου ως προς τον δείκτη:

1	2	3	4
		√	

Δείκτης αξιολόγησης 2.3. Διαχείριση και Αξιοποίηση Μέσων και Πόρων

Η διαχείριση των οικονομικών πόρων γίνεται με βάση τις ανάγκες του σχολείου και της διδακτικής διαδικασίας, ενώ με τη συμβολή των διδασκόντων και των μαθητών καταγράφονται οι ελλείψεις και αναζητούνται λύσεις (για τις ανάγκες του Νιάρχου και του Μποδοσάκη, καθώς και ιδιωτών, ενώ παρακολουθείται κάθε

καινοτόμος ενέργεια του Υπουργείου Παιδείας). Η Σχολική Επιτροπή συνδράμει στο έργο και τις πρωτοβουλίες του σχολείου (προγράμματα ΕΣΠΑ).

Ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων, σε συνεργασία με την Διεύθυνση, παρακολουθεί την πορεία του έργου του σχολείου και συμβάλλει άμεσα στην αντιμετώπιση προβλημάτων (αγορά βιβλίων, οικονομική ενίσχυση εκπαιδευτικών καινοτομιών, υποστήριξη σε διδακτικό υλικό παιδιών με οικογενειακά, οικονομικά ή άλλα προβλήματα).

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του σχολείου ως προς τον δείκτη:

	2	3	4
			√

4.1.5. 3^ο ΠΕΛΙΟ: ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Δείκτης των Αξιολόγησης 3.1: Σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών

Οι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν, σχεδόν καθολικά, στους Συλλόγους, τακτικούς και έκτακτους (οι ελάχιστες απουσίες οφείλονται σε αντικειμενικές δυσκολίες όπως ασθένεια, οικογενειακό-προσωπικό πρόβλημα), ενώ οι τυχόν ενστάσεις καταγράφονται.

Οι συναντήσεις που καθορίζονται από τον Σύλλογο Διδασκόντων (για ενημέρωση γονέων ή για εκπαιδευτικά ζητήματα) πραγματοποιούνται με συνέπεια, σε κλίμα αλληλοσεβασμού και γόνιμης αλληλοσυμπλήρωσης.

Η συνεργασία των εκπαιδευτικών αφορά κυρίως σε παιδαγωγικά θέματα (συμπεριφορά, πειθαρχία), ενώ υπάρχει και αλληλοϋποστήριξη στο διδακτικό έργο, όταν αυτό ζητηθεί. Πρέπει να τονιστεί ότι στις ανθρώπινες σχέσεις, όπου συμπεριλαμβάνονται και οι σχέσεις των εκπαιδευτικών μεταξύ τους, ποτέ τα πράγματα δεν είναι ιδανικά, λόγω των κοινωνικών, ηθικών, ιδεολογικών και αξιολογικών αντιλήψεων που διέπουν την προσωπικότητα του καθενός. Υπάρχουν, επομένως, ομολογουμένως ελάχιστες, περιπτώσεις έλλειψης συνεργασίας (μη συμμετοχή σε συνεδριάσεις του Συλλόγου Διδασκόντων, καθυστερήσεις στις καταθέσεις βαθμολογίας, αυθαίρετες αξιολογήσεις μαθητών), στις οποίες ο Σύλλογος

Διδασκόντων, σε συνεργασία με τον Δ/ντή, καλείται να πάρει αποφάσεις, πάντα με γνώμονα το κλίμα συνεργατικότητας και προς την επίτευξη των κοινών στόχων.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του σχολείου ως προς τον δείκτη:

1	2	3	4
		√	

ΤΟΜΕΑΣ: ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Δείκτης Αξιολόγησης 3.2: Σχέσεις μεταξύ Εκπαιδευτικών και Μαθητών και των Μαθητών μεταξύ τους

Οι σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών, στην πλειοψηφία τους, βασίζονται στις αρχές της αξιοκρατίας και εμπιστοσύνης (η διαχείριση προβλημάτων πειθαρχίας γίνεται με συνέπεια και διακριτικότητα). Για την δικαιότερη αντιμετώπιση προβλημάτων, στο σχολείο ορίστηκε Ομάδα Πειθαρχίας (συμμετέχουν ο Υποδ/ντής, Υπεύθυνος Καθηγητής Τμήματος, ο Πρόεδρος του Δεκαπενταμελούς, ο Καθηγητής στου οποίου το μάθημα δημιουργήθηκε το πρόβλημα και ο άμεσα εμπλεκόμενος μαθητής). Οι συνεδριάσεις της Ομάδας γίνονται εκτάκτως στην ώρα της σίτισης.

Οι καθηγητές συνεργάζονται στις μουσικές εκδηλώσεις των μαθητών ενώ εκπονούν και εκπαιδευτικά προγράμματα. Προβλήματα προκύπτουν αρκετά συχνά κατά τη διδακτική διαδικασία (ασυνεννοησίες, συγκρούσεις).

Υπάρχει Επιτροπή από μαθητές Γυμνασίου-Λυκείου που επιθεωρεί την καθαριότητα του σχολείου κάθε πρωί, πριν την έναρξη των μαθημάτων.

Καθιερώθηκε το «Κουτί Παραπόνων», και κάθε μήνα ανοίγεται παρόντος του Δ/ντή, του Υποδ/ντή, των Προέδρων των μαθητικών συμβουλίων και ενός εκπροσώπου από τον Σύλλογο Διδασκόντων. Τα αιτήματα-προβλήματα λαμβάνονται υπόψη και, όσο αυτό είναι εφικτό, προωθούνται λύσεις. Παράλληλα ενθαρρύνονται πρωτοβουλίες των μαθητών (τα Σαββατοκύριακα μαθητές, με τη συνδρομή καθηγητών, έβαψαν και ζωγράφισαν τις τάξεις, συμμετείχαν σε αγώνες αθλητικούς, μουσικούς, επιστημονικούς, εξέδωσαν εφημερίδα, δημιούργησαν μόνοι τους μουσικά σχήματα). Χαρακτηριστικό του κλίματος συνεργασίας είναι το γεγονός ότι, στο

Μουσικό Σχολείο Αμυνταίου, το φαινόμενο της ενδοσχολικής βίας και των ανούσιων καταλήψεων είναι από σπάνιο έως ανύπαρκτο.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του σχολείου ως προς τον δείκτη:

1	2	3	4
		√	

Δείκτης αξιολόγησης 3.3: Σχέσεις μεταξύ Σχολείου-Γονέων

Στην αρχή του σχολικού έτους καλούνται οι γονείς των μαθητών της Α' Γυμνασίου, οι οποίοι εγγράφηκαν στο σχολείο μετά από εισαγωγικές εξετάσεις, τον Ιούνιο, για γνωριμία με το Σχολείο και μεταξύ τους και για τη δημιουργία αίσθησης ασφάλειας για το παρεχόμενο εκπαιδευτικό έργο και σ' αυτούς και στα παιδιά τους, που διανύουν το κρίσιμο στάδιο της μετάβασης από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο. Γίνεται μια μικρή τελετή υποδοχής και εκεί συλλέγονται πληροφορίες για τους μαθητές και δημιουργείται αρχείο, που τηρείται με ευθύνη του Δ/ντή.

Πραγματοποιούνται συναντήσεις με τους γονείς όλων των μαθητών και στη λήξη των τετραμήνων, κατά την επίδοση των ελέγχων, αλλά και ενδιάμεσα, σε τακτά χρονικά διαστήματα, που ορίζονται στην αρχή του σχολικού έτους. Εκτός αυτού, κάθε καθηγητής, έχει ορίσει, εντός του σχολικού ωραρίου, συγκεκριμένες ημέρες και ώρες κατά τις οποίες μπορούν οι γονείς να ενημερώνονται για την πρόοδο των παιδιών τους.

Το σχολείο φροντίζει να ενημερώνει πάντα τους γονείς, πέρα από τις επιδόσεις των παιδιών, και για τις εξελίξεις στα εκπαιδευτικά θέματα, οργανώνοντας ημερίδες με τη συμμετοχή ειδικών, δίνοντας έμφαση και στον επαγγελματικό προσανατολισμό των μαθητών και σε ζητήματα γενικού ενδιαφέροντος, όπως υγεία, αθλητισμός κλπ. Σε περίπτωση προβληματικής ή παραβατικής συμπεριφοράς, το σχολείο ενημερώνει άμεσα την οικογένεια του μαθητή και στέκεται δίπλα της για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Το ίδιο συμβαίνει και στην αντίθετη περίπτωση της σημαντικής βελτίωσης της συμπεριφοράς κάποιου προβληματικού μαθητή, στην οποία το σχολείο σπεύδει να αποδώσει τα εύσημα και να τον παρακινήσει για περαιτέρω προσπάθεια. Οι γονείς συνήθως στέκονται κοντά στο σχολείο, παρευρίσκονται στις εκδηλώσεις του και ανταποκρίνονται στις προσκλήσεις, παρότι υπάρχει μια σημαντική μερίδα

που απέχει από όλα αυτά, πράγμα που αποδεικνύει αυτό που αρχικά σημειώθηκε, ότι δηλαδή το μορφωτικό και επίπεδο καλλιέργειας των ανθρώπων της περιοχής δεν είναι ιδιαίτερα υψηλό.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του σχολείου ως προς τον δείκτη:

1	2	3	4
		√	

Δείκτης αξιολόγησης 3.4: Σχέσεις μεταξύ Σχολείου-Φορέων

Το σχολείο συνεργάζεται συστηματικά και αποτελεσματικά με τους Σχολικούς Συμβούλους (ενημερώθηκαν για τη χρήση διαδραστικού πίνακα στη διδασκαλία μέσα από την παρουσίαση δειγματικών διδασκαλιών των καθηγητών του σχολείου, πραγματοποιήθηκε από τις Συμβούλους των Φιλολόγων διδασκαλία της Ιστορίας στην Α' Γυμνασίου, το αφιέρωμα στον Ελύτη έγινε σε συνεργασία με τις ίδιες Συμβούλους).

Υπάρχει συνεργασία με τους Υπευθύνους Προγραμμάτων και κάθε χρόνο υλοποιούνται και παρουσιάζονται εργασίες μαθητών στα πλαίσια των προγραμμάτων αυτών.

Υποστηρίζονται συνεργασίες με επιστημονικούς και καλλιτεχνικούς φορείς, καθώς και καθηγητές ειδικευμένους σε μουσικές τεχνικές (συνεργασία με την Αρχαιολογική Υπηρεσία, την Κρατική Ορχήστρα Θεσ/νίκης, Μουσικά Σχολεία άλλων νομών, την Καλλιτεχνική Επιτροπή του Υπουργείου Παιδείας, τη Λέσχη Πολιτισμού Φλώρινας, το Ωδείο Φλώρινας κλπ), με τη συνεργασία των οποίων πραγματοποιούνται μουσικές εκδηλώσεις, εκπαιδευτικές παρουσιάσεις, μουσικοθεατρικές παραστάσεις, τα οποία, στο σύνολό τους επικοινωνούνται στην τοπική κοινωνία με τη συνδρομή των τοπικών μέσων ενημέρωσης, με τα οποία επίσης υπάρχει αगाστή συνεργασία.

Ένα πρόβλημα που εντοπίζεται στον τομέα αυτό, είναι η ελλιπής συνεργασία του σχολείου με Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, για περαιτέρω εξειδίκευση μαθητών και καθηγητών στα αντικείμενά τους και την προώθηση δράσεων.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του σχολείου ως προς τον δείκτη:

1	2	3	4
		√	

4.1.6. 4^ο ΠΕΔΙΟ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

ΤΟΜΕΑΣ: ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Δείκτης αξιολόγησης 4.1: Ανάπτυξη στόχων του προγράμματος Σπουδών

Οι σκοποί και στόχοι στα γνωστικά αντικείμενα, όπως αναφέρονται στα αναλυτικά προγράμματα, είναι σαφείς και το υποστηρικτικό υλικό συνδράμει στο διδακτικό έργο. Η κατανομή της ύλης βασίζεται στον προγραμματισμό της κατά την έναρξη της σχολικής χρονιάς και στον διαθέσιμο χρόνο διδασκαλίας. Κατά περιόδους, έκτακτοι παράγοντες (εκλογές, δυσμενείς καιρικές συνθήκες, δυσκολίες στην αφομοίωση συγκεκριμένων ενοτήτων της διδακτέας ύλης, μη έγκαιρη τοποθέτηση εκπαιδευτικών στη σχολική μονάδα) περιορίζουν τον χρόνο διδασκαλίας, ενώ ο όγκος της διδακτέας ύλης τον καθιστά ήδη προβληματικό.

Το αναλυτικό πρόγραμμα δεν παρέχει ευελιξία στη διδασκαλία ενοτήτων, ενώ οι οδηγίες που αφορούν στη διδασκαλία συγκεκριμένων αντικειμένων, η οποία διαφοροποιείται στα Μουσικά Σχολεία λόγω του διευρυμένου ωρολογίου προγράμματος και των μουσικών μαθημάτων, δεν δίδονται έγκαιρα, οπότε η ύλη, μετά και από τις υποδείξεις των συμβούλων, συρρικνώνεται.

Οι στόχοι των περισσότερων μαθημάτων υλοποιούνται για την πλειοψηφία των μαθητών μέσα από τις προσπάθειες των καθηγητών κυρίως (εφαρμογή διαφοροποιημένων μεθόδων διδασκαλίας, συνεργασία με τους γονείς, επαναλήψεις και επικέντρωση στις αδυναμίες των μαθητών που διαπιστώνονται μέσα από την εξατομίκευση της διδασκαλίας).

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του σχολείου ως προς τον δείκτη:

1	2	3	4
	√		

ΤΟΜΕΑΣ: ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Δείκτης αξιολόγησης 4.2: Ανάπτυξη και εφαρμογή Διδακτικών Πρακτικών

Η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών προβαίνει σε συνολική θεώρηση της ύλης, προγραμματίζει τη διδασκαλία των μαθημάτων με βάση τους στόχους, θέτει τους βασικούς άξονες διδασκαλίας του μαθήματος σε καθημερινή βάση με κέντρο τον άξονα μαθητής-γνωστικό αντικείμενο. Στο πλαίσιο αυτό εφαρμόζονται ποικίλες διδακτικές μέθοδοι (ομαδική εργασία, εκπαιδευτική επίσκεψη, βιωματική διδασκαλία, αξιοποίηση της τεχνολογίας-χρήση διαδραστικού πίνακα-, σε συνάρτηση πάντα με τις απαιτήσεις του κάθε γνωστικού αντικειμένου).

Στην προσπάθεια αυτή υπάρχουν αλλά και προκύπτουν δυσκολίες μέσα στην καθημερινότητα της διδακτικής διαδικασίας:

- Απειρία και έλλειψη επικοινωνίας με τους μαθητές
- Έλλειψη λογισμικού για την πλειοψηφία των μαθημάτων
- Χρονικοί περιορισμοί που θέτει το ωρολόγιο πρόγραμμα για την πραγματοποίηση εκπαιδευτικών επισκέψεων
- Έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής σε πολλές από τις αίθουσες, οπότε απαιτείται προσυνεννόηση και προγραμματισμός για τη χρήση συγκεκριμένων αιθουσών με την κατάλληλη υποδομή.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του σχολείου ως προς τον δείκτη:

1	2	3	4
	√		

ΤΟΜΕΑΣ: ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ

Δείκτης αξιολόγησης 4.3: Ανάπτυξη και Εφαρμογή Παιδαγωγικών Πρακτικών και Πρακτικών Αξιολόγησης των Μαθητών

Η διδακτική πραγματικότητα βασίζεται στο τρίγωνο διδάσκων-μαθητής-ύλη. Οι εκπαιδευτικοί προβαίνουν σε ετήσιο προγραμματισμό της ύλης, ενώ κρίνουν τον καθημερινό ως ανέφικτο με βάση τα πολλά τμήματα που αναλαμβάνουν, τα διαφορετικά αντικείμενα για ορισμένες ειδικότητες και τα πολλά σχολεία στα οποία

πολλοί από αυτούς συμπληρώνουν το υποχρεωτικό τους ωράριο. Ορίζονται, όμως, οι βασικοί άξονες κάθε μαθήματος με βάση τους στόχους και σχεδιάζονται οι ειδικές διδακτικές παρεμβάσεις (χρήση ΤΠΕ, εποπτικό υλικό, εκπαιδευτικές επισκέψεις). Η πλειονότητα κρίνει τις συχνές δοκιμασίες ως ευκαιρία για αυτογνωσία και ανατροφοδότηση του μαθητή και όχι ως βαθμολογική τιμωρία.

Δίνονται ευκαιρίες για προσωπική κατάκτηση της γνώσης από τον μαθητή μέσα από ατομικές εργασίες ή οργάνωση της διδασκαλίας κατά ομάδες. Λιγότερες είναι οι περιπτώσεις κατά τις οποίες κατασπαταλάται ο χρόνος του διαλείμματος στα πλαίσια των ωριαίων δοκιμασιών, καθώς τονίζεται από την αρχή από τη Δ/νση ο παιδαγωγικός ρόλος του.

Και εδώ, βέβαια, υπάρχουν δυσλειτουργίες και εξαιρέσεις, όταν δεν έχουν αποκατασταθεί οι σχέσεις με τους μαθητές στις πραγματικές τους διαστάσεις και όταν υπάρχει αδυναμία υποστήριξής τους συγκριτικά με τις ανάγκες τους και το άγχος για την κάλυψη της ύλης αφήνει την ουσία της μαθησιακής διαδικασίας σε δεύτερη μοίρα.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του σχολείου ως προς τον δείκτη:

1	2	3	4
	√		

ΤΟΜΕΑΣ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Δείκτης αξιολόγησης 4.4: Ανάπτυξη και Εφαρμογή Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων και Παρεμβάσεων

Εφαρμόζονται εκπαιδευτικές δραστηριότητες στο πλαίσιο Προγραμμάτων (υλοποιήθηκαν 2 περιβαλλοντολογικά προγράμματα με στόχο την οικολογική ευαισθητοποίηση των μαθητών, 1 πολιτιστικό πρόγραμμα με στόχο την κατανόηση της σύνδεσης κοινωνικής-θρησκευτικής και πολιτισμικής έκφρασης μέσα σε μία συγκεκριμένο κοινωνικο-θρησκευτικό περιβάλλον, αυτό του Μεσαίωνα, 1 αγωγής υγείας με στόχο την επίγνωση της διαφορετικότητας. Τα προγράμματα αυτά υποστηρίζονται και από τα διδακτικά αντικείμενα (ιστορία, βιολογία, θρησκευτικά, γεωγραφία, ΣΔΠ), στο πλαίσιο της διαθεματικής προσέγγισης.

Δύο τουλάχιστον καλλιτεχνικές εκδηλώσεις πραγματοποιούνται κάθε χρόνο, εκτός των εορταστικών εκδηλώσεων σε εθνικές επετείους, για την παρουσίαση των Μουσικών Συνόλων στην τοπική κοινωνία και την υλοποίηση των πρακτικών της εξωστρέφειας που αποτελεί βασικό κομμάτι της φιλοσοφίας του σχολείου και για την ενίσχυση της «αυτοεικόνας» των μαθητών. Συνήθως η δεύτερη, η «τελική», όπως ονομάζεται, διαφοροποιείται σημαντικά ως προς το επίπεδο δυσκολίας της και οι μαθητές εξελίσσονται ως προς αυτό (2007-2008 παρουσιάζεται ο «Εγωιστής Γίγαντας» του Όσκαρ Ουάιλντ, 2008-2009 παρουσιάζεται ο Ελληνικός Κινηματογράφος μέσα από τη μουσική του, 2009-2010 παρουσιάζεται το μιούζικαλ «Σώστε τη γη» κλπ).

Οι μαθητές συμμετέχουν σε καλλιτεχνικούς και αθλητικούς αγώνες με διακρίσεις, κυρίως στους καλλιτεχνικούς (πρώτα βραβεία σε διαγωνισμούς χορωδιών στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, πρόκριση σε τελικούς Πανελλήνιων Διαγωνισμών κλπ) που για τα δεδομένα μιας μικρής επαρχιακής πόλης στη μεθόριο είναι πρωτοφανείς.

Εκπαιδευτικές επισκέψεις πραγματοποιούνται από τους μαθητές στο πλαίσιο προγραμμάτων ή της διαφοροποιημένης διδακτικής σε ορισμένα μαθήματα. Οι μαθητές, επίσης, ενθαρρύνονται σε εθελοντικές δράσεις (έρανοι σε συνεργασία με τον Ερυθρό Σταυρό, δενδροφύτευση, ανακύκλωση ηλεκτρικών συσκευών κλπ).

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του σχολείου ως προς τον δείκτη:

1	2	3	4
		√	

ΤΟΜΕΑΣ: ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Δείκτης αξιολόγησης 4.5: Υποστήριξη της Επιστημονικής-Παιδαγωγικής Κατάρτισης και Εξέλιξης των Εκπαιδευτικών

Πραγματοποιούνται:

- 1) Επιμορφώσεις από Συμβούλους, ως υποστήριξη ειδικοτήτων σε περιφερειακή κλίμακα, αλλά και ενδοσχολικές από τους Συμβούλους των Φιλολόγων κυρίως.

- 2) Επιμορφώσεις υπό την αιγίδα της Δ/σης σε παιδαγωγικά κυρίως θέματα (ψυχολόγος σχετικά με την επικοινωνία μαθητή-καθηγητή, αξιωματικός του Πυροσβεστικού Σώματος για θέματα ασφάλειας και πυρόσβεσης, γιατρός για θέματα υγείας, δεξιοτέχνες μουσικοί για ανάπτυξη προχωρημένων τεχνικών στη χρήση των μουσικών οργάνων)
- 3) Ενδοσχολικές επιμορφώσεις από καθηγητές του σχολείου, εξειδικευμένους σε κάποιους τομείς, που επιθυμούν να επικοινωνήσουν την εξειδίκευσή τους στους συναδέλφους τους (μουσική τεχνολογία, επεξεργασία μουσικών κειμένων με τη βοήθεια Η/Υ)
- 4) Συμμετοχή σε σεμινάρια του Υπουργείου Παιδείας
- 5) Συνεργασία των καθηγητών σε θέματα διδακτικής.

Και εδώ, ένα σημαντικό πρόβλημα είναι η υστέρηση στον συστηματικό και προγραμματισμένο σχεδιασμό ενδοσχολικής επιμόρφωσης από Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, κυρίως Μουσικών Σπουδών.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του σχολείου ως προς τον δείκτη:

1	2	3	4
		√	

4.1.7. 5ο ΠΕΔΙΟ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

ΤΟΜΕΑΣ: ΦΟΙΤΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΡΡΟΗ ΜΑΘΗΤΩΝ

Δείκτης Αξιολόγησης 5.1: Παρακολούθηση της Φοίτησης και της Σχολικής Διαρροής

Το σχολείο παρακολουθεί την πορεία και φοίτηση των μαθητών. Προς την κατεύθυνση αυτή διευκολύνουν:

- 1) Η εβδομαδιαία ενημέρωση της Δ/σης από τους Υπευθύνους Τμημάτων
- 2) Η συνεργασία με τους γονείς (οι ίδιοι ενημερώνουν για ενδεχόμενη απουσία του μαθητή και, όταν δεν το κάνει, το σχολείο επικοινωνεί άμεσα για να δηλώσει στον γονέα την απουσία του μαθητή)
- 3) Το καθημερινό παρουσιολόγιο που, στο Μουσικό Σχολείο, τηρείται και στη σίτιση.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μαθητών (υπερκινητικοί μαθητές, μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες, αλλοδαποί, μαθητές των οποίων οι γονείς απουσιάζουν στο εξωτερικό, μαθητές με χαμηλό μαθησιακό προφίλ), υπάρχει εξατομικευμένη υποστήριξη (παροχή βοηθητικού υλικού, προσωπική παρακολούθηση της επίδοσης και της προόδου).

Πρέπει να σημειωθεί ότι τα φαινόμενα διαρροής στο Μουσικό Σχολείο Αμυνταίου είναι κατά περιόδους έντονα. Διαρροή μαθητών υπάρχει σχεδόν κάθε χρόνο κατά τη μετάβαση από το Μουσικό Γυμνάσιο στο Μουσικό Λύκειο. Επειδή οι υποχρεώσεις των μαθητών στο Λύκειο είναι αυξημένες και οι απαιτήσεις του Μουσικού Σχολείου επίσης αυξημένες, λόγω του διευρυμένου ωραρίου και των μουσικών μαθημάτων, πολλοί μαθητές προτιμούν ένα «συμβατικό» σχολείο που θα τους αποφορτίσει από τον επιπλέον κόπο. Γι' αυτό παρατηρείται αυτή η διαφορά στον αριθμό μαθητών από το Γυμνάσιο στο Λύκειο, όπως καταγράφηκε στην αρχή της παρούσης μελέτης.

Διαρροή επίσης παρατηρείται λόγω της στροφής κάποιων μαθητών προς την τεχνική εκπαίδευση (ΕΠΑΛ), αλλά και λόγω της εσωτερικής και εξωτερικής μετανάστευσης των οικογενειών των μαθητών προς μεγαλύτερα αστικά κέντρα.

Τέλος, διαρροή παρατηρείται από μαθητές οι οποίοι βρέθηκαν στο Μουσικό Σχολείο σχεδόν τυχαία, ακολουθώντας κάποιους φίλους τους που εγγράφηκαν συνειδητά και οι οποίοι, με την ίδια περίπου λογική, ακολουθούν άλλους φίλους που αποφασίζουν να στραφούν προς άλλο είδος εκπαίδευσης.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του σχολείου ως προς τον δείκτη:

1	2	3	4
		√	

ΤΟΜΕΑΣ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Δείκτης Αξιολόγησης 5.2: Επίδοση και Πρόοδος των Μαθητών

Τα εκπαιδευτικά επιτεύγματα της πλειοψηφίας των μαθητών ανταποκρίνονται στους στόχους του Προγράμματος Σπουδών ενός Μουσικού Σχολείου, με την απαραίτητη προϋπόθεση ο μαθητής να έχει επιλέξει συνειδητά το Μουσικό Σχολείο

και να συμφωνεί με τη νοοτροπία , τη φιλοσοφία, τους στόχους και τον ευρύτερο τρόπο λειτουργίας ενός τέτοιου σχολείου «επιλογής».

Ιδιαίτερη πρόοδος σημειώνεται στις επιδόσεις των μαθητών μέσης και υψηλής επίδοσης, λόγω των ολιγομελών τμημάτων και των πλεονεκτημάτων που αυτό προσφέρει. Ενδεικτικά αναφέρουμε την περίπτωση μαθητή, ο οποίος κατέκτησε την πρώτη θέση στον Νομό Φλώρινας με την επίδοσή του στις Πανελλήνιες Εξετάσεις για την εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

Από την άλλη, σημαντική επίσης χαρακτηρίζεται η πρόοδος και των μαθητών με χαμηλές επιδόσεις, απλά, στην περίπτωση αυτή, η πρόοδος συντελείται με αργό ρυθμό. Ανασταλτικοί παράγοντες στην περίπτωση αυτή είναι η έλλειψη γονέων, η μεγάλη διαφορά επιπέδου σε σχέση με την υπόλοιπη τάξη, το ότι η προσπάθεια για την αναβάθμιση της εκπαίδευσης σε προσωπικό επίπεδο στηρίζεται στις πρωτοβουλίες του Δ/ντή και των Διδασκόντων και όχι στην οργανωμένη παροχή εκπαίδευσης αυτού του είδους από το κράτος, το οποίο δεν έχει φροντίσει για ένα τέτοιο οργανωτικό πλαίσιο.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του σχολείου ως προς τον δείκτη:

1	2	3	4
		√	

Δείκτης Αξιολόγησης 5.3: Ατομική και Κοινωνική Ανάπτυξη των Μαθητών

Το Μουσικό Σχολείο, εξαιτίας της ιδιαιτερότητας της φύσης του και του Προγράμματος Σπουδών του, είναι το σχολείο που παρέχει στον μέγιστο βαθμό τις ευκαιρίες για ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών. Το κλίμα αλληλεγγύης και συνεργασίας μεταξύ των μαθητών υποστηρίζεται σημαντικά κυρίως μέσω της μουσικής, η οποία διαμορφώνει χαρακτήρες και προσωπικότητες. Μέσα από τα Μουσικά Σύνολα οι μαθητές μαθαίνουν να συνεργάζονται, άσχετα από την ηλικία τους, το φύλο, την καταγωγή, την οικονομική και κοινωνική τους θέση, γίνονται πιο συγκροτημένοι και πειθαρχημένοι και, φυσικά, το επίπεδο μόρφωσης, καλλιέργειας πνευματικής και ηθικής, η εικαστική τους ευαισθησία και η καλλιτεχνική τους έκφραση ακολουθούν κατακόρυφη ανοδική πορεία. Έτσι εκλείπουν τα φαινόμενα

ενδοσχολικής βίας, ρατσισμού κάθε μορφής, φανατισμού και μισαλλοδοξίας και, όλο το μαθητικό δυναμικό του σχολείου συμπεριφέρεται ως μία οικογένεια και μία παρέα.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του σχολείου ως προς τον δείκτη:

1	2	3	4
		√	

4.2. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Μέσα από τη διαδικασία της Αυτοαξιολόγησης έγιναν αισθητές οι αδυναμίες της συγκεκριμένης σχολικής μονάδας που πρέπει να αντιμετωπιστούν, άλλες βραχυπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα και άλλες μακροπρόθεσμα, αλλά και τα σημεία υπεροχής στα οποία οφείλουμε να βασιστούμε και να τα ενισχύσουμε.

- ✓ **Εξοπλισμός και διαθέσιμα μέσα:** οι ανάγκες του σχολείου καλύπτονται χάρη στη σωστή διαχείριση και την εξασφάλιση χορηγιών.
- ✓ **Διδακτικές μέθοδοι:** ενσωμάτωση της τεχνολογίας στη διδακτική διαδικασία, εφαρμογή καινοτόμων δράσεων, ποικιλία στη μαθησιακή διαδικασία με βάση τις ανάγκες των μαθητών (εργασίες, επισκέψεις, βιωματική διδασκαλία, εκδηλώσεις, προγράμματα).
- ✓ **Σχέσεις με γονείς και μαθητές:** η συνεργασία με τους γονείς γίνεται σε οργανωμένη βάση και μέσα σε ενθαρρυντικό κλίμα, ενώ οι μαθητές συμμετέχουν έμμεσα (κουτί παραπόνων, παρουσία προεδρείων σε συνεδριάσεις με παιδαγωγικά θέματα) και άμεσα (κατάθεση και εφαρμογή πρωτοβουλιών των μαθητών) στη λειτουργία του σχολείου.
- ✓ **Ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών:** οι μαθητές ολοκληρώνονται ως προσωπικότητες σε ατομικό επίπεδο, κοινωνικοποιούνται μέσα από τις συνεργασίες και τη συμμετοχή τους στις δημοκρατικές διαδικασίες, αναπτύσσουν δεξιότητες, εικαστική ευαισθησία και ποικιλία στην καλλιτεχνική έκφραση, ενώ παράλληλα και οι μαθησιακές τους επιδόσεις ακολουθούν ανοδική πορεία.

Διαπιστώσαμε όμως και προβληματικά σημεία, τα οποία δρουν ανασταλτικά στην όλη προσπάθεια για την πραγμάτωση των στόχων κάθε είδους, που το σχολείο θέτει σε ετήσια βάση. Πιο συγκεκριμένα:

- **Χώροι του σχολείου-Κτίριο:** δεν είναι μόνο οι συνθήκες ανασταλτικός παράγοντας, αλλά κυρίως η έλλειψη χώρων, προκειμένου να εφαρμοστεί και να λειτουργήσει το πρόγραμμα με βάση τους στόχους που θέτει ένα Μουσικό Σχολείο (δεν μπορούν να διδαχθούν σωστά τα ατομικά όργανα και να λειτουργήσουν τα Μουσικά Σύνολα).
- **Έλλειψη μόνιμου εκπαιδευτικού προσωπικού και μουσικών ειδικοτήτων:** η συνεχής διέλευση καθηγητών μπορεί να προσφέρει τη φρεσκάδα του νέου στην εκπαίδευση, όμως η ολοκληρωτική απουσία παλαιών και έμπειρων καθηγητών δυσχεραίνει τη σταθερή σχέση με τους μαθητές, απομακρύνει την αίσθηση ασφάλειας που θα έπρεπε να χτίζεται σταδιακά και εμποδίζει την εξειδικευμένη λειτουργία του σχολείου. Από την άλλη, η απουσία κάθε χρόνο κάποιων μουσικών ειδικοτήτων ή η καθυστερημένη τοποθέτησή τους στο σχολείο δημιουργεί οξύ πρόβλημα και δυσλειτουργία (μαθητές δεν διδάσκονται τα όργανα που επιθυμούν, αναπροσαρμόζεται συνεχώς το πρόγραμμα των ατομικών οργάνων καθώς και ο γενικότερος μουσικός προσανατολισμός του σχολείου. Όραμα ακόμα παραμένει η συγκρότηση μιας μικρής έστω, μαθητικής συμφωνικής ορχήστρας.
- **Διαρροή μαθητών:** πληγή για το Μουσικό Σχολείο αποτελεί η διαρροή των μαθητών, κυρίως κατά τη μετάβαση από τις τάξεις του Γυμνασίου, σ' αυτές του Λυκείου, λόγω των αυξημένων απαιτήσεων του προγράμματος σπουδών του Μουσικού Σχολείου και των αρνητικών παραγόντων που προαναφέρθηκαν.
- **Έλλειψη δημοτικότητας-αποδοχής από την τοπική κοινωνία:** σημαντικός ανασταλτικός παράγοντας στη λειτουργία και την προσφορά του σχολείου, καθώς και σημαντικός λόγος διαρροής των μαθητών, είναι η έλλειψη αποδοχής που αντιμετωπίζει το Μουσικό Σχολείο από την τοπική και, μάλιστα, την εκπαιδευτική κοινότητα. Η γενικότερη έλλειψη παιδείας στην περιοχή, το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο των γονέων, η δυσπιστία απέναντι στο διαφορετικό και η αρνητική προπαγάνδα εκ μέρους εκπαιδευτικών, που αισθάνονται ότι απειλούνται από τη λειτουργία ενός τέτοιου σχολείου, βάζουν το σχολείο στο δρόμο της συνεχούς προσπάθειας να αποδείξει την αξία της προσφοράς του και του εκπαιδευτικού έργου που παρέχει.

4.3. ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ

4.3.1 Έκθεση Συστηματικής Διερεύνησης Επιλεγμένων Τομέων του Εκπαιδευτικού Έργου της Σχολικής Μονάδας 1

Τομέας/Δείκτης Αξιολόγησης: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ/4.4. Ανάπτυξη και Εφαρμογή Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων και Παρεμβάσεων

A. Διαδικασίες Αξιολόγησης:

Η όλη εργασία πραγματοποιήθηκε στη διάρκεια του Δεκεμβρίου. Συγκλήθηκε μία ομάδα εργασίας που ασχολήθηκε με τον συγκεκριμένο Τομέα. Σε αυτή συμμετείχαν ο Δ/ντής, 2 Καθηγητές, 2 εκπρόσωποι των Γονέων και 2 εκπρόσωποι των Μαθητικών Συμβουλίων, 1 του Γυμνασίου και 1 του Λυκείου. Έγινε μία συνάντηση της Ομάδας Εργασίας, κυρίως για άντληση πληροφοριών από τους γονείς και τους μαθητές και τη διασταύρωσή τους μέσα από τον διάλογο με τους Καθηγητές, και μία συνάντηση της Ολομέλειας, για αξιοποίηση των πληροφοριών και συμπλήρωσή τους με στοιχεία από το αρχείο εκδηλώσεων του σχολείου, τα Πρακτικά, το βιβλίο οργάνωσης του σχολείου.

Οι άξονες διερεύνησης ήταν:

- α) οι εκδηλώσεις που υλοποιούνται
- β) η δυνατότητα διεύρυνσής τους με γνώμονα την περαιτέρω στήριξη του μαθητή.

Κοινή θέση υπήρξε η διαπίστωση της ουσιαστικής και πολύπλευρης βοήθειας του μαθητή μέσω των εκπαιδευτικών εκδηλώσεων (συνεργασία, έκφραση, εμπέδωση, δημιουργία), καθώς και η συνειδητοποίηση ότι υπάρχει, και πρέπει να υπάρχει, χώρος για οργάνωση περισσοτέρων.

B. Σχέδιο Αξιολόγησης:

Αντικείμενο διερεύνησης ήταν η Ανάπτυξη και Εφαρμογή Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων και Παρεμβάσεων.

Συγκεκριμένοι Στόχοι της διερευνητικής προσπάθειας ήταν:

- η δυνατότητα που παρέχεται από το Πρόγραμμα Σπουδών για την εφαρμογή εκπαιδευτικών δράσεων στο σχολείο

- η ενίσχυση που, ενδεχομένως, αυτές προσφέρουν στο Πρόγραμμα Σπουδών
- η δυνατότητα που έχει το σχολείο να τα υποστηρίξει μακροπρόθεσμα αλλά και να διευρύνει τους στόχους και το περιεχόμενό τους.

Κριτήρια στην όλη προσπάθεια ήταν η υπάρχουσα δράση του σχολείου στον συγκεκριμένο τομέα και η αξιολόγησή της από γονείς, μαθητές, εκπαιδευτικούς και η υιοθέτηση καινοτομιών και υλοποίηση πρωτοβουλιών που πραγματοποιήθηκαν σε σχέση με τα αποτελέσματά τους για το σχολείο (θέσεις μαθητών, καθηγητών, τοπικά μέσα ενημέρωσης).

Μέθοδοι άντλησης πληροφοριών ήταν τα πρακτικά των εργασιών της ομάδας εργασίας, τα Πρακτικά του σχολείου, το αρχείο εκδηλώσεων του σχολείου, η αλληλογραφία με φορείς για την πραγματοποίηση εκπαιδευτικών επισκέψεων, το βιβλίο οργάνωσης του σχολείου, τα έντυπα του Τοπικού Τύπου, θέσεις Συμβούλων (ηλεκτρονικό περιοδικό Συμβούλων Φιλολόγων). Για την εξαγωγή συμπερασμάτων λήφθηκαν υπόψη και τα στοιχεία από τη γενική εκτίμηση της εικόνας του σχολείου που προηγήθηκε και κυρίως οι τομείς, 2^{ος} Ανθρώπινο Δυναμικό, 3^{ος} Κλίμα και σχέσεις-δείκτης 3.2, και το 4^ο Πεδίο που αφορά στη Διδακτική.

Γ. Κύρια Αποτελέσματα Αξιολόγησης:

Μέσα από όλη την προσπάθεια συστηματικής διερεύνησης του συγκεκριμένου τομέα διαπιστώθηκαν τα εξής:

- ✓ Το Πρόγραμμα Σπουδών του Μουσικού Σχολείου δίνει την ευχέρεια υλοποίησης Εκπαιδευτικών Εκδηλώσεων (το ΦΕΚ της λειτουργίας των Μουσικών Σχολείων προβλέπει τη διοργάνωση δύο εκδηλώσεων τον χρόνο, ενώ η διδασκαλία των μουσικών μαθημάτων δημιουργεί την υποδομή για την υλοποίηση αξιόλογων παρουσιάσεων, υψηλού επιπέδου)
- ✓ Οι εκπαιδευτικές εκδηλώσεις λειτουργούν ως εφαλτήριο της εποικοδομητικής μάθησης καθώς, όχι μόνο συμβάλλουν στην πολύπλευρη (ψυχική, μαθησιακή) στήριξη του μαθητή, αλλά είναι και ένα παράθυρο του σχολείου, ανοικτό προς την κοινωνία (συνεργασίες με Δήμους-Φορείς).
- ✓ Το σχολείο μέσω των εκδηλώσεων λειτουργεί και ως φορέας πολιτισμού, φέρνοντας στην ευρύτερη κοινωνία πνευματικές ανησυχίες και αναζητήσεις (εκδήλωση με θέμα Τραγούδια Διαμαρτυρίας από όλον τον κόσμο),

πολιτιστικά αγαθά (εκδηλώσεις για τον Ρίτσο, τον Ελύτη), κρατώντας μνήμες και ζωντανή την παράδοση (εκδηλώσεις Χριστουγέννων, κατανακτικοί ύμνοι της Μ.Εβδομάδας), ή αφυπνίζοντας (εκδήλωση «Σώστε τη Γη»)

- ✓ Οι εκπαιδευτικές επισκέψεις σχηματοποιούν τον κόσμο στα μάτια του μαθητή, που άμεσα έρχεται σε επαφή με εικόνες, γλώσσα, νοοτροπία και ζωή άλλων λαών, και συνειδητοποιεί την αξία κοινών τόπων συνάντησης, όπως είναι η μουσική (χαρακτηριστικό παράδειγμα η επιστροφή από τη Ρώμη, κατά τη διάρκεια της οποίας οι μαθητές του Μουσικού Σχολείου του Αμυνταίου έπαιζαν μουσική και τραγούδησαν με μαθητές από Γαλλία, και η εικόνα αυτής της συνύπαρξης συγκίνησε τους πάντες).
- ✓ Και στο εσωτερικό όμως, οι εκπαιδευτικές επισκέψεις τονώνουν την αγάπη προς τη χώρα, της οποίας πολίτες είναι και οι ίδιοι οι μαθητές. Η επαφή με τον πλούτο της παράδοσης και της Ιστορίας (επισκέψεις στις Πρέσπες, στα Ιωάννινα), την ομορφιά και την οικονομική ζωή της (επισκέψεις σε οινοποιεία της Σαντορίνης), την καρδιά της, που είναι η πρωτεύουσά της, η Αθήνα (επίσκεψη στη Βουλή) σφυρηλατούν τους αυριανούς συνειδητοποιημένους Έλληνες.
- ✓ Ιδιαίτερη αναφορά έγινε στις ημερήσιες εκπαιδευτικές επισκέψεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο μαθημάτων (επίσκεψη μαθητών της Γ' Γυμνασίου στη Μονή Αγίου Μάρκου στη Φλώρινα-μάθημα για τον μοναχισμό-, επίσκεψη όλου του σχολείου στον Αρχαιολογικό Χώρο των Πετρών-μάθημα τοπικής Ιστορίας-, επισκέψεις στους Δημόσιους Φορείς του Αμυνταίου-μάθημα ΚΠΑ). Τονίστηκε η χρησιμότητά τους αλλά και η μεγάλη δυσκολία υλοποίησής τους καθώς απαιτείται ειδικός σχεδιασμός και οργάνωση για να μην επιβαρυνθούν τα υπόλοιπα μαθήματα. Το ότι πρέπει να προηγηθεί συνεργασία με τα υπόλοιπα μαθήματα και η επίσκεψη να γίνει όταν το συγκεκριμένο μάθημα το απαιτεί, δρα σε κάποιες περιπτώσεις αποθαρρυντικά.
- ✓ Η εφαρμογή Καινοτόμων Δράσεων και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων στηρίζεται στην πρωτοβουλία ορισμένων καθηγητών (διαπίστωση μαθητών απαντώντας σε ερωτηματολόγια που δόθηκαν για τις σχέσεις τους με τους καθηγητές, και με βάση τα αρχεία του σχολείου, στα οποία συνεχώς αναδεικνύονται συγκεκριμένα ονόματα εκπαιδευτικών). Βέβαια, δεν πρέπει

να ξεχνάμε ότι δυσχέρεια αυτή σχετίζεται με την έλλειψη μόνιμου διδακτικού προσωπικού.

- ✓ Διαπιστώθηκε πως η όλη δράση του σχολείου στον συγκεκριμένο τομέα μπορεί να διευκολύνθηκε από το πρόγραμμα του Μουσικού Σχολείου, στηρίχθηκε, όμως, κυρίως στον σχεδιασμό και την επιμονή της Δ/σης και του εκπαιδευτικού προσωπικού που συνδράμει με όποιες δεξιότητες διαθέτει.
- ✓ Η υλοποίηση των δράσεων βαραίνει οικονομικά, είτε τον προϋπολογισμό του σχολείου (εκδηλώσεις), είτε τους ίδιους τους μαθητές (προσωπική και εθελοντική εργασία για τη σωστή προετοιμασία των κάθε είδους εκδηλώσεων), είτε στηρίζεται στην εξεύρεση ειδικών προγραμμάτων (πρόγραμμα Καλλιστώ, Galilaios). Τα οφέλη όμως κρίθηκαν τόσο πολλά, που τονίστηκε η συνέχιση της προσπάθειας του σχολείου προς αυτή την κατεύθυνση.

Δ. Προτεραιότητες για Δράση

Μέσα από τη διερεύνηση του Τομέα, έγινε αντιληπτή η ανάγκη διεύρυνσης των εκπαιδευτικών εκδηλώσεων και συνεργασιών. Αναδείχθηκε ως επιτακτική η επιμονή του σχολείου σε δράσεις που θα κεντρίζουν το ενδιαφέρον του μαθητή, ενώ θα βασίζονται σε ανησυχίες και προκλήσεις του σήμερα (τεχνολογία, περιβάλλον, καταναλωτική κοινωνία). Σε αυτό το πλαίσιο τονίστηκε η αξιοποίηση της υλικοτεχνικής υποδομής που διαθέτει το σχολείο για πραγματοποίηση συνεργασιών με Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και το άνοιγμα του σχολείου στην τοπική κοινωνία αλλά και στην ευρύτερη.

Άμεσοι στόχοι:

- 1) Η συνέχιση των εκδηλώσεων που ορίζει το πρόγραμμα των Μουσικών Σχολείων, με συνεχώς αναβαθμισμένα κριτήρια ποιότητας (οργανώνεται ήδη το μουσικοποιητικό αφιέρωμα στον Ελύτη, η τελική εκδήλωση με Τραγούδια Διαμαρτυρίας από όλο τον κόσμο).
- 2) Η υποστήριξη καινοτομιών που στηρίζουν την εξέλιξη της μάθησης (δρομολογήθηκε για τα Χριστούγεννα παρουσίαση διασκευής παραδοσιακών καλάντων σε κιθάρα).
- 3) Συνεργασία με Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (σχεδιάζεται συνεργασία με το ΑΠΘ στη μουσική τεχνολογία με το ΤΕΙ Κοζάνης για την

ψηφιοποίηση των δεδομένων του μουσικού αρχείου του σχολείου, με απώτερο στόχο τη δημιουργία Μουσικής Βιβλιοθήκης.

- 4) Συνεργασία με Παγκόσμιους Οργανισμούς (στοχεύουμε στην ένταξη του σχολείου στον σύνδεσμο των σχολείων του κόσμου που είναι υπό την αιγίδα της UNESCO) μέσω προγραμμάτων.

4.3.2. Έκθεση Συστηματικής Διερεύνησης Επιλεγμένων Τομέων του Εκπαιδευτικού Έργου της Σχολικής Μονάδας 2

Τομέας/Δείκτης Αξιολόγησης: ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ/3.2.1 Σχέσεις Εκπαιδευτικών-Μαθητών, 3.2.2. Σχέσεις των Μαθητών μεταξύ τους, 3.3. Σχέσεις Σχολείου-Γονέων, 3.4. Σχέσεις Σχολείου-Φορέων

A. Διαδικασίες Αξιολόγησης

Η συστηματική διερεύνηση του Τομέα διήρκεσε μέχρι τον Δεκέμβριο. Συγκροτήθηκε μια ομάδα εργασίας, η οποία εργάστηκε παράλληλα με την άλλη ομάδα, που ασχολούνταν με τη συστηματική διερεύνηση του άλλου Τομέα, σε διαφορετικές ημερομηνίες, για να είναι εφικτή η παρουσία του Δ/ντή. Σε αυτή συμμετείχαν ο Δ/ντής, 2 Καθηγητές, 2 εκπρόσωποι των Γονέων και 2 εκπρόσωποι των Μαθητικών Συμβουλίων, 1 του Γυμνασίου και 1 του Λυκείου. Έγιναν δύο συναντήσεις της ομάδας Εργασίας. Στην πρώτη συνάντηση έγινε ενημέρωση και συζητήθηκαν οι μέθοδοι διερεύνησης, επιλέχθηκαν τα κατάλληλα ερωτηματολόγια (ένα από τον τομέα των σχέσεων καθηγητών-μαθητών για τους μαθητές και ένα από τη διδακτική για τους καθηγητές), αποφασίστηκε ο τρόπος συμπλήρωσής τους (ανωνυμία για την αποτύπωση ειλικρινέστερων απόψεων), το δείγμα μαθητών που θα συμμετείχαν (ένα τμήμα του Γυμνασίου και ένα του Λυκείου, ως αντιπροσωπευτική φωνή των μαθητών του σχολείου), το δείγμα καθηγητών (καθηγητές γενικής και μουσικής παιδείας), και ορίστηκαν ως υπεύθυνοι υλοποίησης οι δύο συμμετέχοντες στην ομάδα καθηγητές. Στη δεύτερη συνάντηση έγινε αξιολόγηση των πληροφοριών και αποφασίστηκαν οι τελικές θέσεις και αποφάσεις.

Άξονες διερεύνησης ήταν:

- ✓ Η ποιότητα των σχέσεων (τυπικών και άτυπων) που αναπτύσσονται στο σχολείο μεταξύ μαθητών και καθηγητών
- ✓ Οι σχέσεις μεταξύ των μαθητών

- ✓ Η επικοινωνία γονέων και εκπαιδευτικών και πόσο επηρεάζουν οι σχέσεις αυτές την ψυχосύνθεση και τη μαθησιακή εξέλιξη του παιδιού
- ✓ Το άνοιγμα του σχολείου και η συνεργασία με φορείς
- ✓ Η διερεύνηση τρόπων ενίσχυσης ενός θετικού κλίματος στη σχολική ζωή

Κοινή θέση όλων:

Η ποιότητα των σχέσεων που αναπτύσσονται στο σχολείο επηρεάζουν τη μαθησιακή διαδικασία σε σημείο που, ορισμένες φορές, να παίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο. Στόχος, να αποτελούν το υπόβαθρο της οργάνωσης της εκπαιδευτικής προσπάθειας.

Τα πρακτικά δόθηκαν στην Ολομέλεια για την τελική καταγραφή.

B. Σχέδιο Αξιολόγησης

Αντικείμενο Αξιολόγησης ήταν οι σχέσεις μεταξύ μαθητών-καθηγητών στο σχολείο, αλλά και μεταξύ των μαθητών, καθώς και η συνεργασία του σχολείου με τους γονείς και τους φορείς.

Στόχοι της συγκεκριμένης διερεύνησης:

- Η ποιότητα των σχέσεων (τυπικών και άτυπων) που αναπτύσσονται στο σχολείο
- Οι μορφές επικοινωνίας και συνεργασίας (ανάπτυξη πρωτοβουλιών, δράσεις, διαχείριση των προβλημάτων που προκύπτουν)
- Η συγκριτική εξέταση των στοιχείων με άλλους τομείς της σχολικής ζωής, όπως ο συντονισμός της σχολικής ζωής, η ποιότητα διδασκαλίας, η ανάπτυξη συνεργασιών
- Η επίδραση της συνεργασίας με γονείς στη γενικότερη παρουσία του μαθητή
- Η ενίσχυση των σχέσεων στο σχολείο μέσα από τη συνεργασία με φορείς
- Ο εντοπισμός των θετικών στοιχείων και η διαπίστωση των αδυναμιών που απαιτούν προσοχή και επίλυση
- Τρόποι ενίσχυσης της ανάπτυξης θετικού κλίματος στο σχολείο.

Κριτήρια αξιολόγησης:

α) Ποσοτικά: η συχνότητα παράτυπης συμπεριφοράς από τους μαθητές (σχολική βία), η συχνότητα κατάθεσης παραπόνων από τους καθηγητές για τη συμπεριφορά των μαθητών, ο αριθμός των εκδηλώσεων και των εκπαιδευτικών δράσεων, η συχνότητα συμμετοχής των μαθητών σε κινητοποιήσεις που εκφράζουν αποδοκιμασία της σχολικής τους πραγματικότητας (καταλήψεις), οι συνεργασίες με φορείς.

β) Ποιοτικά: Παιδαγωγική σχέση μαθητή-εκπαιδευτικού, πρωτοβουλίες μαθητών που ενισχύουν το θετικό κλίμα και υλοποιούνται, πρωτοβουλίες εκπαιδευτικών που προάγουν τη συνεργασία, συμμετοχή των μαθητών σε πρακτικές ρυθμιστικές της σχολικής ζωής.

Μέθοδοι και πηγές που αξιοποιήθηκαν:

Η διερεύνηση του τομέα, που αφορά σε ανθρώπινες σχέσεις, έχει από μόνη της πολλές δυσκολίες, καθώς η υποκειμενικότητα των απόψεων των εμπλεκομένων εμποδίζει την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων. Για τον λόγο αυτό έγινε χρήση ερωτηματολογίων, καθώς και συγκριτική αξιολόγηση των στοιχείων τους με δεδομένα της σχολικής ζωής (αριθμός αδικαιολόγητων απουσιών, ποινές, καταλήψεις, εκδηλώσεις), διάλογος, αντιπαραβολή συμπερασμάτων με τα αποτελέσματα της διερεύνησης όλων των πεδίων της Έκθεσης της Γενικής Εικόνας του σχολείου.

Πηγές:

Πρακτικά της ομάδας εργασίας, ποινολόγιο, βιβλίο απουσιών, πρακτικά του Συλλόγου Διδασκόντων (επίδοση, χαρακτηρισμός), αρχείο εκδηλώσεων του σχολείου, βιβλίο οργάνωσης του σχολείου.

Γ. Κύρια Αποτελέσματα Αξιολόγησης

Η συνολική διαδρομή διερεύνησης της ζωής και των σχέσεων στο σχολείο οδήγησε σε συνειδητοποιήσεις εξαιρετικά διαφωτιστικές και χρήσιμες:

Κυριαρχεί κλίμα συνεργασίας των μαθητών με τους περισσότερους καθηγητές, χωρίς να παραβλέπονται οι ρόλοι καθηγητή και μαθητή. Σε αυτό συνδράμουν:

α) Τα ολιγάριθμα τμήματα. Οι σχέσεις γίνονται ουσιαστικότερες και η μαθησιακή διαδικασία διευκολύνεται αισθητά (εξατομικευμένες εργασίες, εντοπισμός αδυναμιών και προτερημάτων των μαθητών από τους διδάσκοντες, έλεγχος και παρακολούθηση των αδικαιολόγητων απουσιών)

β) Η ποικιλία των μεθόδων διδασκαλίας που εφαρμόζεται από την πλειονότητα των καθηγητών (η υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου δίνει την ευχέρεια στον καθηγητή να κερδίσει την προσοχή και να κεντρίσει το ενδιαφέρον του μαθητή). Η βιωματική μάθηση μέσω εκπαιδευτικών επισκέψεων, στο πλαίσιο μαθημάτων, αποτελεί εφαλτήριο, όχι μόνο κατανόησης της ύλης (οριζόντια διάσταση της διδασκαλίας), αλλά και διευκόλυνσης της προοδευτικής εισόδου του μαθητή σε δυσκολότερες έννοιες (κατακόρυφη διάσταση της διδασκαλίας).

γ) Οι εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται βοηθούν τους μαθητές διαφόρων ηλικιών να συνεργαστούν και να συνδεθούν μεταξύ τους με δεσμούς που σφυρηλατούνται από τον κοινό κόπο για την επίτευξη ενός στόχου και την χαρά της πραγμάτωσής του. Στο τέλος κάθε εκδήλωσης νιώθουν σαν μια μεγάλη οικογένεια με συνοδοιπόρους τους εκπαιδευτικούς και στυλοβάτες τα χειροκροτήματα των γονιών τους.

δ) Η οργάνωση του σχολείου και η φιλοσοφία της Δ/νσης, που ευνοεί με καινοτόμους θεσμούς τον εγκλιματισμό νέων μαθητών στο περιβάλλον του σχολείου και καλεί τους γονείς να σταθούν συνοδοιπόροι (ενημέρωση γονέων των μαθητών της Α' Γυμνασίου για τα νέα μαθησιακά δεδομένα και τον τρόπο μελέτης), ενισχύει την εφαρμογή καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας (διαδραστικός πίνακας), υποστηρίζει την διαφοροποίηση των διδακτικών μεθόδων (διευκολύνει εκπαιδευτικές επισκέψεις), υπερασπίζεται την άμεση έκφραση των μαθητών (εβδομαδιαίες συναντήσεις με τα μαθητικά συμβούλια, καθιέρωση του κουτιού παραπόνων, συγκρότηση ομάδων μαθητών για την καθημερινή επίβλεψη της καθαριότητας των χώρων, υλική στήριξη των πρωτοβουλιών τους, όπως η ζωγραφική των τάξεων, δημιουργία αρχείου με προσδοκίες των μαθητών για το σχολικό περιβάλλον), προωθεί την ουσιαστικότερη γνωριμία καθηγητών και μαθητών μέσα από την επικοινωνία και συνεργασία με τους γονείς (δημιουργία αρχείου με βασικά στοιχεία για κάθε μαθητή σε συνεργασία με τους γονείς, ενημέρωση του Συλλόγου Διδασκόντων πάνω σε βασικά σημεία που επηρεάζουν την πρόοδο ενός μαθητή,

παρότρυνση των καθηγητών για επικοινωνία με γονείς, είτε όταν πρόκειται για προβληματική συμπεριφορά και επίδοση του μαθητή, είτε για σημαντική βελτίωση της στάσης και της επίδοσής του, οργάνωση ενημέρωσης των εκπαιδευτικών από ειδικό ψυχολόγο πάνω στο θέμα της ψυχοσύνθεσης του εφήβου).

ε) Η διδασκαλία των μουσικών οργάνων δρα κατευναστικά στην ένταση που μπορεί να δημιουργεί στον μαθητή η κούραση, και ενισχύει ένα κλίμα δημιουργικότητας στο σχολείο.

στ) Η συνεργασία με Φορείς διευρύνει τους ορίζοντες του μαθητή, δίνει την αίσθηση ότι το σχολείο αποτελεί ζωτικό κύτταρο της κοινωνίας, τονώνει την αυτοεκτίμηση και τη δημιουργικότητά του.

Ενδεικτικά σημεία του καλού κλίματος στο σχολείο αποτελούν:

- ✓ η έλλειψη σοβαρών παραπτωμάτων από μαθητές
- ✓ η υποδειγματική συμπεριφορά τους κατά την πραγματοποίηση εκπαιδευτικών επισκέψεων και, γενικά, όταν κινούνται εκτός σχολείου
- ✓ η μικρή έως μηδενική συμμετοχή τους στις μακροχρόνιες, ανούσιες καταλήψεις που ταλανίζουν τον χώρο της εκπαίδευσης τα τελευταία χρόνια
- ✓ η υποστήριξη και συνέχιση ενεργειών που στηρίζονται σε πρωτοβουλίες τους και συμβάλλουν στην ενεργό συμμετοχή τους στη λειτουργία του σχολείου.

Παρόλα τα παραπάνω θετικά, διαπιστώθηκαν και προβλήματα, όπως:

- ✓ έξαρση των διαπληκτισμών μεταξύ ορισμένων μαθητών, κυρίως του Γυμνασίου, κατά τη διάρκεια του διαλείμματος
- ✓ παράπονα και αταξία σε ορισμένα μαθήματα, που φτάνουν στη Δ/νση είτε από καθηγητές είτε από τους μαθητές (γεγονός που επιβεβαιώνεται από τις απαντήσεις των μαθητών στα ερωτηματολόγια που τους δόθηκαν να απαντήσουν)
- ✓ αδιαφορία ορισμένων μαθητών για συμμετοχή σε εκπαιδευτικές εκδηλώσεις (έχει διαπιστωθεί ότι ορισμένοι μαθητές με χαμηλή επίδοση στα μαθήματα, αρχικά αντιδρούν σε οτιδήποτε δημιουργικό και χρειάζεται η ενθάρρυνση ή ακόμα και η επιβολή της συμμετοχής τους).

Τα προβλήματα αυτά έγιναν αντικείμενο ιδιαίτερης προσοχής, τόσο από την ομάδα εργασίας, όσο και από την ολομέλεια. Παράγοντες που τα κυφορούν:

1. Η ηλικία. Οι μαθητές, κυρίως της Α' Γυμνασίου, βρίσκονται στο μεταβατικό στάδιο από την παιδική στην εφηβική ηλικία, και αυτό εκφράζεται είτε ως επιθετικό παιχνίδι, είτε με εσωστρέφεια (συγκεκριμένα, οι μαθητές που έχουν στο πρώτο στάδιο χαμηλή επίδοση, γίνονται πρωταγωνιστές σε φασαρίες και είναι αυτοί που, αρχικά τουλάχιστον, αντιδρούν στη συμμετοχή τους σε οτιδήποτε)
2. Η προβληματική κατάσταση που παρουσιάζει το οικογενειακό περιβάλλον (οι μαθητές με προβληματική συμπεριφορά, συνήθως αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην οικογένεια, όπως απουσία των γονέων ή του ενός απ' αυτούς, οικονομικές δυσκολίες κλπ). Η απουσία των γονέων ενισχύει την εικόνα της εγκατάλειψης, με αποτέλεσμα τα παιδιά αυτά να χρειάζονται περισσότερη προσοχή, την οποία ορισμένες φορές την διεκδικούν κάπως ανορθόδοξα.
3. Το εκπαιδευτικό σύστημα. Η πραγματικότητα στην εκπαίδευση, που απαιτεί και επιβάλλει την απασχόληση των καθηγητών σε δύο, τρία ή και σε τέσσερα σχολεία, με αποτέλεσμα η επαφή με τους μαθητές να είναι καθαρά τυπική. Η βαθμολογική αποτίμηση μερικές φορές δημιουργεί έντονο ανταγωνισμό ή και αποθάρρυνση στους μαθητές.
4. Η απειρία εκπαιδευτικών. Απαιτείται χρόνος για να κατανοήσουν πως οποιαδήποτε διδακτική προσέγγιση είναι άστοχη, όταν το κλίμα στην τάξη είναι αρνητικό.
5. Η ανεπάρκεια σε εκπαιδευτικές-διδακτικές συνεργασίες με Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, με οργανισμούς που αναβαθμίζουν το εκπαιδευτικό έργο και μεταδίδουν στον μαθητή την εξέλιξη στη γνώση.

Δ. Προτεραιότητες για Δράση

Οι προτεραιότητες για δράση που τέθηκαν στον συγκεκριμένο τομέα έχουν στόχο την αντιμετώπιση των προβλημάτων, στο βαθμό του εφικτού, αλλά και την ενίσχυση του θετικού κλίματος των ποικίλων σχέσεων που αναπτύσσονται στο σχολείο. Συγκεκριμένα:

-Διοργάνωση ενδοσχολικών επιμορφώσεων, όσων εκπαιδευτικών το επιθυμούν, για την παιδαγωγική υποστήριξη των μαθητών (ήδη πραγματοποιήθηκε συνάντηση με ψυχολόγο με θέμα «Η ιδιαίτερη ψυχολογία του εφήβου»)

-Καθιέρωση δύο καθηγητών ως Υπευθύνων των τμημάτων, του ενός για την παρακολούθηση της επίδοσης και των απουσιών, και του άλλου για τη συμπεριφορά και τις διακυμάνσεις, θετικές ή αρνητικές, στην επίδοση των μαθητών. Ο δεύτερος συνεργάζεται με τον πρώτο και γίνεται ενημέρωση της Δ/σης κάθε μήνα ή εκτάκτως, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο, καθώς και ενημέρωση των γονέων.

-Ενίσχυση των εκπαιδευτικών εκδηλώσεων, εκπαιδευτικών δράσεων (οργανώνεται ανακύκλωση ηλεκτρικών συσκευών και δενδροφύτευση), συνεργασιών με Πανεπιστήμια, που ενισχύουν την επικοινωνία και αυτοεκτίμηση των μαθητών.

-Δημιουργία ομάδας μαθητών υπεύθυνων για την ενημέρωση της νέας ιστοσελίδας του σχολείου (η καθυστέρηση της δημιουργίας της οφείλεται στην έλλειψη καθηγητή πληροφορικής στο σχολείο καθ' όλη τη διάρκεια της εβδομάδας ή στην τοποθέτησή του σε πολλά σχολεία)

-Με προϋπόθεση την υλικοτεχνική υποδομή, οργάνωση ενός μικρού ραδιοφωνικού σταθμού στο σχολείο, που να τον διαχειρίζονται μαθητές υπό την επίβλεψη υπεύθυνου καθηγητή.

Είναι ξεκάθαρο, βέβαια, ότι όλα αυτά απαιτούν υπέρβαση και ατομική προσφορά, πέρα από τις υπόλοιπες προϋποθέσεις που σχετίζονται με τους εξωτερικούς παράγοντες που καθορίζουν τον τρόπο λειτουργίας του σχολείου.

4.4 ΕΚΘΕΣΗ//ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

Πεδίο: Κλίμα και σχέσεις στο σχολείο

Τομέας: Κλίμα και σχέσεις στο σχολείο

Δείκτης: Σχέσεις μεταξύ Σχολείου-Φορέων

Τίτλος: Συνεργασία με τους Συμβούλους των Φιλολόγων με θέμα τον «Οδυσσέα Ελύτη»

1. Δειγματική διδασκαλία

2. Μουσική εκδήλωση για τη ζωή και το έργο του

A. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Λόγοι που οδήγησαν στην επιλογή της δράσης

Οι σχέσεις του σχολείου με φορείς που εμπλέκονται στη διαδικασία της μάθησης και γενικότερα έχουν σχέση με την εκπαίδευση, αποτελούν βασικό παράγοντα της δημιουργικής πορείας του. Η θέση τους δεν στηρίζει απλά τις εκπαιδευτικές προσπάθειες αλλά τις ενισχύει, προσφέροντας, πολύπλευρα, νέες προοπτικές.

Στη βάση της συνεργασίας με επιστημονικούς φορείς, το σχολείο αποφάσισε να προχωρήσει το σχέδιο συνεργασίας με τις Συμβούλους των Φιλολόγων, εμπλουτίζοντάς το με στοιχεία που προέκυψαν από τη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης (στην αρχική μουσική παρουσίαση για τον Οδυσσέα Ελύτη, κρίθηκε σκόπιμο να γίνει και μία δειγματική διδασκαλία από τις Συμβούλους με τη χρήση της τεχνολογίας, σχετικά με τη ζωή και το έργο του μεγάλου Έλληνα ποιητή).

Η όλη διαδικασία θα αφορούσε τους φιλολόγους της περιοχής του Αμυνταίου, θα απαιτούσε συνεργασία με τη Δ/ση Δευτεροβάθμιας Εκπ/σης Φλώρινας και τον Δήμο Αμυνταίου, καθώς και επαφή με τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Οι καθηγητές του σχολείου, έχοντας υπόψη τις παραπάνω παραμέτρους και διαπιστώνοντας τα οφέλη που θα προέκυπταν ουσιαστικά για τους ίδιους τους μαθητές, συναίνεσαν στην υλοποίηση της δράσης.

2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες

Η υλοποίηση της δράσης θα συμβάλλει:

A. στη διεύρυνση του προγράμματος

B. στην ανάπτυξη και εφαρμογή νέων διδακτικών πρακτικών

Γ. στις σχέσεις των μαθητών μεταξύ τους, με τους εκπαιδευτικούς και με την ευρύτερη κοινωνία.

3. Πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου που θα αξιοποιηθούν

Στην υλοποίηση της συγκεκριμένης δράσης θα αξιοποιηθούν:

- Η εμπειρία του σχολείου στην οργάνωση εκδηλώσεων.

B. Σκοπός-στόχοι του σχεδίου δράσης

1. Σκοπός του Σχεδίου Δράσης

Η ενδυνάμωση των σχέσεων μεταξύ του σχολείου και φορέων, με στόχο τη συνεισφορά τους στις εκπαιδευτικές προσπάθειες του σχολείου.

2. Ειδικοί στόχοι

A. Διαμόρφωση ενός σταθερού πλαισίου άτυπων μορφών συνεργασίας μεταξύ σχολείου και φορέων.

B. Άνοιγμα του σχολείου στη δραστηριοποίηση και το ενδιαφέρον των Συμβούλων.

Γ. Ενίσχυση της συνεργασίας Συμβούλων και Καθηγητών.

Δ. Ενίσχυση της συνεργασίας και αλληλεγγύης μεταξύ των μαθητών.

Γ. Κριτήρια Επιτυχίας της Δράσης

1. Καθιέρωση ενός πλαισίου αμφίδρομης επικοινωνίας και συνεργασίας με τους Συμβούλους και άλλους φορείς.

2. Ανάπτυξη της συμβουλευτικής παρέμβασης των Συμβούλων στη διδακτική διαδικασία.

3. Ενίσχυση μιας αμφίδρομης εμπιστοσύνης εκπαιδευτικών και Συμβούλων.

4. Μύηση των μαθητών σε καινοτόμες διδακτικές προσεγγίσεις και ενίσχυση της προθυμίας τους για συμμετοχή σε εκπαιδευτικές δράσεις.

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης της δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής

α) Επικοινωνία με τις Συμβούλους των Φιλολόγων

Κρίθηκε απαραίτητη μια συνάντηση με τις Συμβούλους των Φιλολόγων και μια πρόταση συνεργασίας με το Μουσικό Σχολείο Αμυνταίου σε ένα θέμα επίκαιρο. Έγιναν κάποιες πρώτες σκέψεις-προτάσεις και από τις δύο πλευρές και αποφασίστηκε να καταθέσουν οι μαθητές τη δική τους πρόταση για το θέμα της αρεσκείας τους. Την ενημέρωση των μαθητών ανέλαβαν οι φιλόλογοι στο πλαίσιο των μαθημάτων τους.

β) Συνάντηση Συμβούλων και Καθηγητών (φιλόλογων και μουσικών)

Κρίθηκε πρακτικό για την προώθηση της δράσης να ασχοληθούν φιλόλογοι και μουσικοί που, λόγω θέματος, θα μπορούσαν να συνδράμουν στην επιτυχία της. Στη συνάντηση εγκρίθηκε το θέμα προτίμησης των μαθητών, ο Οδυσσέας Ελύτης, και τέθηκαν οι παράμετροι του σχεδίου. Αποφασίστηκε να υλοποιηθεί η δράση σε δύο άξονες, προκειμένου να προσεγγίσουν οι μαθητές πολύπλευρα το έργο και την προσωπικότητα του τεράστιου ποιητή.

1. Να προηγηθεί δειγματική διδασκαλία των Συμβούλων στο χώρο του σχολείου με τη χρήση της τεχνολογίας και τη συμμετοχή των μαθητών της Β' Γυμνασίου.
2. Η δράση να ολοκληρωθεί με ένα μουσικοποιητικό αφιέρωμα στον ποιητή, προκειμένου τα παιδιά να έρθουν σε επαφή με τον μοναδικό του κόσμο και να τον γνωρίσουν στο ευρύτερο κοινό.

γ) Προετοιμασία της παρουσίασης

Επιλογή μελοποιημένων ποιημάτων, εικονογραφικού υλικού και αφιερωμάτων από τη ζωή του ποιητή. Η εργασία έγινε σε συνεργασία με τις Συμβούλους και μιας καθηγήτριας μουσικής, η οποία ανέλαβε και την υλοποίηση της δράσης.

δ) Προετοιμασία των τραγουδιών και της απαγγελίας των ποιημάτων

Η όλη προετοιμασία έγινε στη διάρκεια των Μουσικών Συνόλων, με τη συνδρομή των φιλόλογων για τη σωστή απαγγελία των ποιημάτων.

ε) Πραγματοποίηση της δειγματικής διδασκαλίας

Σε αυτή οι μαθητές μέσω συγκεκριμένων ιστοσελίδων που δόθηκαν, κλήθηκαν να απαντήσουν σε ερωτήσεις σχετικές με τη ζωή και το έργο του ποιητή. Τα

συμπεράσματα καταγράφηκαν, ενώ στο τέλος οι μαθητές έκαναν κολάζ (τεχνική ιδιαίτερα αγαπητή στον ποιητή) από έργα του και συναφή ποιήματά του.

στ) Προβολή της εκδήλωσης και προσκλήσεις

Σχεδιασμός αφίσας, προσκλήσεων και διαμόρφωση των κολάζ που φιλοτέχνησαν οι μαθητές με ποιήματα και έργα του ποιητή για να προσφέρονται ως δώρο στους καλεσμένους.

ζ) Παρουσίαση

2. Οργανωτικές δομές

Τον συντονισμό του σχεδίου δράσης ανέλαβε ο Διευθυντής του Μουσικού Σχολείου Αμυνταίου σε συνεργασία με τις Συμβούλους των Φιλολόγων, και υπεύθυνη της όλης παρουσίασης ορίστηκε η παραπάνω εκπαιδευτικός μουσικής παιδείας.

Ορίστηκαν δύο ομάδες δράσης, εκ των οποίων η μία ασχολήθηκε με το μουσικό δρώμενο και η δεύτερη με την οργάνωση της παρουσίασης.

Συνεργάστηκαν οι καθηγητές των ατομικών μουσικών οργάνων, οι φιλόλογοι και η καθηγήτρια της πληροφορικής.

3. Παρεμβάσεις

Δεν έγιναν παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολικής μονάδας. Χρησιμοποιήθηκε ο εξοπλισμός του σχολείου και η προετοιμασία πραγματοποιήθηκε στις ώρες διδασκαλίας των ατομικών μουσικών οργάνων. Για τον συντονισμό των οργάνων και την τελική μορφοποίηση της παρουσίασης έγινε αξιοποίηση των ωρών των Μουσικών Συνόλων.

Ε. Πόροι-Μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

Η υλοποίηση της δράσης απαιτήσε τη συμμετοχή πολλών παραγόντων που ανέλαβαν διακριτούς ρόλους και είχαν συγκεκριμένες αρμοδιότητες δράσης:

- Οι Σύμβουλοι των Φιλολόγων
- Εκπαιδευτικοί του Μουσικού Σχολείου Αμυνταίου
- Ο Δήμος Αμυνταίου με την παραχώρηση της αίθουσας του Πνευματικού Κέντρου για πρόβες και την τελική παρουσίαση της εκδήλωσης
- Οι μαθητές του Μουσικού Σχολείου

2. Χρόνος

Η υλοποίηση της δράσης διήρκεσε όλο το σχολικό έτος έως και τον Μάρτιο, στα τέλη του οποίου έγινε και η παρουσίαση. Απαιτήθηκε πρόσθετος χρόνος για τις δύο τελικές πρόβες στον χώρο του Πνευματικού Κέντρου, όπου θα πραγματοποιούνταν η εκδήλωση. Οι πρόβες αυτές έγιναν εκτός των διδακτικών ωρών.

3. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης των ενεργειών της δράσης

Ως εργαλεία παρακολούθησης της δράσης και πηγές για καταγραφή των φάσεων εξέλιξής της χρησίμευσαν:

- Το ημερολόγιο της ομάδας δράσης
- Η εύστοχη δημιουργία κολάζ από τους μαθητές
- Η αισθητική της παρουσίασης και τα σχόλια των μέσων μαζικής ενημέρωσης

4. Υλικοτεχνική υποδομή

- Αίθουσα πληροφορικής του σχολείου, με τους υπολογιστές και τον διαδραστικό πίνακα
- Μουσικά όργανα του σχολείου
- Επαγγελματικά εκτυπωτικά μηχανήματα του σχολείου για τις εκτυπώσεις της αφίσας, του προγράμματος και των προσκλήσεων

5. Οικονομικοί Πόροι

Όλα τα απαιτούμενα για την υλοποίηση της δράσης καλύφθηκαν από τους οικονομικούς πόρους του σχολείου αποκλειστικά και τον υπάρχοντα εξοπλισμό της σχολικής μονάδας.

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης

Διαδικασίες υλοποίησης της δράσης	1 ^ο τριμ. Σεπ.- Νοεμ.	2 ^ο τριμ. Δεκ.- Φεβ.	3 ^ο τριμ. Μαρ.- Ιουν.
Επικοινωνία με τις Συμβούλους των Φιλολόγων	√		
Συνάντηση Συμβούλων και καθηγητών (φιλολόγων και μουσικών)	√		
Προετοιμασία της παρουσίασης	√		
Επιλογή έργου και καθορισμός ομάδων δράσης	√		
Προετοιμασία των τραγουδιών και της απαγγελίας των ποιημάτων		√	√
Πραγματοποίηση της δειγματικής διδασκαλίας		√	√
Προβολή της εκδήλωσης και προσκλήσεις		√	√
Πραγματοποίηση της εκδήλωσης			√
Παρακολούθηση-Ανατροφοδότηση της δράσης	√	√	√
Αξιολόγηση της δράσης			√

Ζ. Αξιολόγηση του σχεδίου δράσης

Στόχος 1: Διαμόρφωση ενός σταθερού πλαισίου άτυπων μορφών συνεργασίας μεταξύ σχολείου και φορέων:

Η συγκεκριμένη δράση συνέβαλε στην καθιέρωση πλαισίου αμφίδρομης επικοινωνίας και συνεργασίας με τους Συμβούλους και άλλους φορείς. Η καλή επικοινωνία με επιστημονικούς φορείς που συνδράμουν στο έργο της διδασκαλίας, παγιώθηκε με τη συνεργασία σε εκπαιδευτική δράση και αποτελεί την αρχή νέων μορφών σχέσεων αλληλοβοήθειας, με κοινό στόχο τη μόρφωση του μαθητή.

Στη διαδικασία αυτή διατηρήθηκε η καλή σχέση με τις Δημοτικές αρχές και τη Δ/ση της Δευτεροβάθμιας Εκπ/σης (μέσω του υπευθύνου γραφείου πληροφορικής ΠΛΗΝΕΤ έγινε η ενημέρωση όλων των σχολείων της περιφέρειας της Φλώρινας)

Στόχος 2: Άνοιγμα του σχολείου στη δραστηριοποίηση και το ενδιαφέρον των Συμβούλων:

Το σχολείο αξιοποίησε το ενδιαφέρον και τη δραστηριοποίηση των Συμβούλων των Φιλολόγων, εκμεταλλευόμενο την πολύτιμη επιστημονική κατάρτιση και ενημέρωσή τους. Με αυτόν τον τρόπο οι υπηρεσιακές σχέσεις μετατράπηκαν σε ουσιαστικές, γόνιμες για νέες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις.

Στόχος 3: Ενίσχυση της συνεργασίας Συμβούλων και Καθηγητών

Οι Σύμβουλοι, ως φορείς με συνεχή πληροφόρηση στην επιστημονική επικαιρότητα, αποτέλεσαν ένα ερέθισμα για υλοποίηση νέων εκπαιδευτικών προσεγγίσεων. Η συνεργασία του σχολείου μαζί τους, στην ουσία ήταν ένα είδος σεμιναρίου για τους εκπαιδευτικούς (δειγματική διδασκαλία με τη χρήση της τεχνολογίας), που συνέβαλε στην προσπάθεια του σχολείου για προσαρμογή στη νέα εκπαιδευτική πραγματικότητα.

Στόχος 4: Ενίσχυση της συνεργασίας και αλληλεγγύης των μαθητών

Σε όλη τη διάρκεια της δράσης, οι μαθητές γνώρισαν έναν διαφορετικό, ενδιαφέροντα και ελκυστικό τρόπο προσέγγισης δεδομένων. Η δειγματική διδασκαλία ανέδειξε την αλήθεια πως ο μαθητής είναι ο εξερευνητής της γνώσης και ο καθηγητής, ο στυλοβάτης στο ευχάριστο αυτό ταξίδι εξερεύνησης. Παράλληλα, μέσα από την εκδήλωση, ενισχύθηκε η συνεργασία και αλληλεγγύη των μαθητών, ενώ η επιδοκιμασία του κοινού και η επιβράβευση από τους καθηγητές τόνωσαν την αυτοπεποίθησή τους.

Η. Προβλήματα και αντιμετώπισή τους

Τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν αφορούσαν κυρίως στην εκπαίδευση της χορωδίας σχεδόν εκ του μηδενός, καθώς απαρτίζονταν από μαθητές της Α' Γυμνασίου οι οποίοι, λόγω του νεαρού της ηλικίας και της απειρίας τους σε μουσικά σχήματα, χρειάστηκαν κάποιο εύλογο χρονικό διάστημα για να προσαρμοστούν και να ενσωματωθούν πλήρως στη δράση και τις απαιτήσεις της. Με παρότρυνση όμως των Συμβούλων, η υπεύθυνη καθηγήτρια επέμεινε στο μουσικό σχήμα και τελικά το αποτέλεσμα δικαίωσε όλους (οι Σύμβουλοι πρότειναν τη χορωδία να απαρτίζουν μαθητές της Α' Γυμνασίου, για να προσεγγίσουν τον ποιητή με τρόπο ευχάριστο, ασυνήθιστο και διασκεδαστικό για την ηλικία τους, ενώ παράλληλα θα ασκούνται στις αρετές της συνεργατικότητας, της αλληλεγγύης και της ομαδικότητας με

δημιουργικό τρόπο. Τα ποιητικά μέρη και την αφήγηση προτίμησαν να τα αναθέσουν σε μεγαλύτερους μαθητές, καθώς απαιτούν ωριμότητα και εφηβικό προβληματισμό).

Τα μικροπροβλήματα της οργάνωσης, που πάντα υπάρχουν, και τα τεχνικά θέματα, θεωρήθηκαν ανάξια λόγου ως προς τον παιδαγωγικό στόχο της εκδήλωσης, και αμέσως με τη λήξη της είχαν ξεχαστεί και ξεπεραστεί.

Θ. Προοπτικές

Το σχολείο δεν αποτελεί μια αυτονομημένη μονάδα μόνο, αλλά είναι και τμήμα μιας ευρύτερης εκπαιδευτικής πραγματικότητας που συνδέεται με την κοινωνία και τις ανάγκες της. Η ανάπτυξη σχέσεων με εξωσχολικούς φορείς, δημιουργεί την υγιή βάση λειτουργίας και εξέλιξης του σχολείου. Ο μαθητής έρχεται σε επαφή με τη γνώση μέσω της εμπειρίας και των δυνατοτήτων που του παρέχει η σημερινή κοινωνία.

Πέραν όμως της διεύρυνσης των πεδίων αναζήτησης της γνώσης, μέσω της συνεργασίας με κοινωνικούς φορείς, το σχολείο ενδυναμώνει τους μηχανισμούς λειτουργίας του, δημιουργώντας ένα πλαίσιο αλληλεγγύης, με στόχο την πρόοδο και την ανάπτυξη. Το εκπαιδευτικό έργο γίνεται ουσιαστικό, όταν μπορεί και υλοποιεί τους στόχους του, και σε αυτό χρειάζεται τη συνδρομή των φορέων, αλλά και όταν αγγίζει τις ανάγκες της ευρύτερης κοινωνίας, μεταλαμπαδεύοντάς της αρχές και αξίες.

Με βάση το παραπάνω σκεπτικό, και με νωπό ακόμη το όφελος της δράσης, το σχολείο σχεδιάζει να δρομολογήσει ανάλογες συνεργασίες και με συμβούλους άλλων ειδικοτήτων. Οι προσεγγίσεις θα αφορούν στην κάλυψη αναγκών της εκπαιδευτικής προσπάθειας, κάτω από το πρίσμα των προκλήσεων του «αύριο». Στο εγχείρημα αυτό, στόχος είναι να εμπλακούν και άλλοι φορείς, καθιερώνοντας ένα ευρύτερο πλαίσιο συνεργασίας.

Επισήμανση:

Πρέπει οπωσδήποτε να επισημάνουμε, προς αποφυγή παρεξηγήσεων και παρανοήσεων, ότι η δράση της οποίας το σχέδιο παρουσιάστηκε, δεν ήταν η μοναδική που υλοποιήθηκε κατά τη σχολική χρονιά της αυτοαξιολόγησης που σχετίζεται με τη μελέτη μας. Την ίδια χρονιά υλοποιήθηκαν οκτώ δράσεις, που

αφορούσαν σε διαφορετικούς τομείς αξιολόγησης και οι οποίες σχεδιάστηκαν, οργανώθηκαν και πραγματοποιήθηκαν από διαφορετικές, η καθεμιά, ομάδες, και τις οποίες δεν θα μπορούσαμε να παρουσιάσουμε στο σύνολό τους για πρακτικούς λόγους. Θεωρούμε σκόπιμο, όμως, να τις αναφέρουμε επιγραμματικά:

Δράση 1: Ανάπτυξη σχολικής ιστοσελίδας-Διδασκαλία με τη διευκόλυνση της τεχνολογίας-Ασύγχρονη και σύγχρονη τηλεκαίδευση (Πεδίο: μέσα-πόροι-ανθρώπινο δυναμικό, Τομέας: υλικοτεχνική υποδομή, Δείκτης: εξοπλισμός και διαθέσιμα μέσα του σχολείου).

Δράση 2: Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, υπάρχουν λύσεις-Ανακύκλωση (Πεδίο: εκπαιδευτικές διαδικασίες, Τομέας: εκπαιδευτικές δραστηριότητες, Δείκτης: ανάπτυξη και εφαρμογή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων).

Δράση 3: «Οδυσσέας Ελύτης»-Δειγματική διδασκαλία-Μουσική εκδήλωση για τη ζωή και το έργο του (Πεδίο: κλίμα και σχέσεις στο σχολείο, Τομέας: κλίμα και σχέσεις στο σχολείο, Δείκτης: σχέσεις μεταξύ σχολείου-φορέων).

Δράση 4: Οι μαθητές του Μουσικού Σχολείου ενημερώνουν τους μαθητές της ΣΤ΄ τάξης των Δημοτικών Σχολείων της περιοχής για το Μουσικό-Εκδήλωση «Ο Πέτρος και ο Λύκος» (Πεδίο: εκπαιδευτικά αποτελέσματα, Τομέας: ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών, Δείκτης: ενισχυτικές, υποστηρικτικές παρεμβάσεις).

Δράση 5: Τραγούδια διαμαρτυρίας από τον κόσμο (Πεδίο: εκπαιδευτικές διαδικασίες, Τομέας: εκπαιδευτικές δραστηριότητες, Δείκτης: ανάπτυξη και εφαρμογή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων).

Δράση 6: Συνεργασία με το μουσικό σχήμα «Τσαλιγοπούλου- Ανδρέου-Καραντίνη».

Δράση 7: «Εκπαίδευση για όλα τα κορίτσια και τις γυναίκες του κόσμου τώρα!Είναι δικαίωμά τους» - συνεργασία με την ActionAid.

Δράση 8: «Οι Εκκλησιάζουσες» του Αριστοφάνη-συνεργασία με το Γυμνάσιο Ρητίνης Πιερίας.

4.5. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ/ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ

Την ενδιάμεση αξιολόγηση του Σχεδίου Δράσης πραγματοποιούν οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί, με σκοπό τη συγκέντρωση, την επεξεργασία και την αποτίμηση στοιχείων που συνδέονται με την εφαρμογή του και την παρακολούθηση της προόδου του.

Η ενδιάμεση αξιολόγηση του Σχεδίου Δράσης μπορεί να γίνει σε χρόνο που θα επιλέξει η σχολική μονάδα, με βάση το μέσον της χρονικής διάρκειας υλοποίησής του, οπότε και συμπληρώνεται το σχετικό έντυπο παρακολούθησης.

Αξιοποιώντας όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες σε σχέση με την προετοιμασία και την εφαρμογή της δράσης (στοιχεία από το ημερολόγιο του σχολείου, εκθέσεις των ομάδων εργασίας), οι συμμετέχοντες αποτυπώνουν στο έντυπο αυτό τις εκτιμήσεις τους για την πορεία εφαρμογής της δράσης και την αποτελεσματικότητά της.

Στο μέρος αυτό αποτυπώνεται η ενιαία θέση των συμμετεχόντων σχετικά με τους επιμέρους άξονες που αυτό περιλαμβάνει. Η διαμόρφωση της ενιαίας θέσης του σχολείου είναι το αποτέλεσμα της επεξεργασίας και της σύνθεσης των επί μέρους απόψεων των συμμετεχόντων, με οργανωμένη συζήτηση στην ολομέλεια.

Τα αποτελέσματα της ενδιάμεσης αξιολόγησης που περιλαμβάνονται στο μέρος αυτό θα προσφέρουν ανατροφοδότηση στη σχολική μονάδα για την πρόοδο υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης, υποδεικνύοντας τις διορθωτικές παρεμβάσεις που απαιτούνται στην πορεία της εφαρμογής του. Επίσης, θα μπορούν να αξιοποιηθούν από τη σχολική μονάδα στο πλαίσιο της συνολικής-τελικής αξιολόγησης του Σχεδίου Δράσης.

1. Αποτίμηση του αρχικού σχεδιασμού

Καταγράφεται η εκτίμηση της σχολικής μονάδας ως προς την επάρκεια, την καταλληλότητα και την εγκυρότητα του αρχικού σχεδιασμού για την αποτελεσματική υλοποίηση της δράσης.

Σημειώνεται ο βαθμός στον οποίο ισχύει καθένα από τα παρακάτω: (1-καθόλου, 2-λίγο, 3-αρκετά, 4-πολύ):

	1	2	3	4
Επάρκεια του αρχικού σχεδιασμού ως προς τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες του σχολείου			√	
Καταλληλότητα του αρχικού σχεδιασμού ως προς τις συγκεκριμένες δυνατότητες του σχολείου			√	
Εγκυρότητα του αρχικού σχεδιασμού με βάση την οργάνωση και τη συνοχή των επιμέρους στοιχείων του			√	
A. οι στόχοι του σχεδίου δράσης είναι συγκεκριμένοι, προσδιορίζουν με σαφήνεια τα αναμενόμενα αποτελέσματα και ρεαλιστικοί σε σχέση με τις ανάγκες και τις συνθήκες του σχολείου			√	
B. τα κριτήρια επιτυχίας των στόχων που προσδιορίζονται στο σχέδιο διευκολύνουν την αποτίμηση των αποτελεσμάτων της δράσης			√	
Γ. η μεθοδολογία υλοποίησης που προβλέπεται για την υλοποίηση του σχεδίου (στρατηγικές εφαρμογής, οργανωτικές δομές) είναι κατάλληλη και υποστηρίζει την επίτευξη των στόχων			√	
Δ. το χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση του σχεδίου είναι εφικτό και ρεαλιστικό			√	
Ε. οι προτεινόμενες δράσεις μπορούν να υλοποιηθούν στο χρόνο και με τα μέσα (π.χ. ανθρώπινο δυναμικό, υλικοτεχνικό εξοπλισμό κλπ.) που προβλέπονται στο σχέδιο			√	

Παρατηρήσεις/σχόλια/επισημάνσεις:

Η όλη δράση που επέλεξε ο Σύλλογος Καθηγητών του Μουσικού Σχολείου Αμυνταίου διακρίνεται για την περιπλοκότητα εφαρμογής της και την απαιτητικότητα συντονισμού και οργάνωσης, επιλέχθηκε όμως για την ευρύτητα επιλογών δράσης και την εκπαιδευτική ωφελιμότητα των στόχων της.

Στο πλαίσιο του γενικού στόχου εντάχθηκαν και αξιοποιήθηκαν σχέδια δράσης της προηγούμενης σχολικής χρονιάς, παράλληλα όμως σχεδιάστηκαν και δρομολογήθηκαν νέες, με σκοπό την υποστήριξη του όλου εγχειρήματος.

Οργανώθηκαν ομάδες από καθηγητές, μαθητές και, σε ορισμένες περιπτώσεις, από γονείς και εξωτερικούς παράγοντες του Δήμου ή της επιστημονικής κοινότητας του τόπου. Οι συγκεκριμένες ομάδες πρότειναν και σχεδίασαν δράσεις που τα αποτελέσματά τους θα υποστήριζαν πλευρές του συνολικού στόχου. Την όλη εποπτεία της πορείας τους ανέλαβε μία κεντρική συντονιστική ομάδα, στην οποία συμμετέχει και ο Δ/ντής του σχολείου. Για την ευόδωση και διευκόλυνση των προσπαθειών ενθαρρύνθηκε η συνεργασία με οργανισμούς όπως η ActionAid και η Unisef.

Εκ των προτέρων, και με κριτήριο τον σχεδιασμό δράσεων της προηγούμενης σχολικής περιόδου, ήταν αισθητό ότι θα προέκυπταν αναπροσαρμογές στον τρόπο επίτευξης των δράσεων και των συνθέσεων των ομάδων, με βάση τον έμψυχο παράγοντα του μαθητή-πρωταγωνιστή και των κλίσεων-προτιμήσεών του, αλλά και εξαιτίας έκτακτων προβλημάτων που, κατά πάσα πιθανότητα, θα προέκυπταν. Για τον λόγο αυτό κλήθηκαν όλες οι ομάδες να έχουν εβδομαδιαίες συναντήσεις και ενημερώσεις της κεντρικής ομάδας συντονισμού, ενώ μια φορά τον μήνα ορίστηκαν συναντήσεις όλων των ομάδων, για συνολική εκτίμηση του έργου και αλληλοϋποστήριξή τους.

2. Αποτίμηση διαδικασιών υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης

Καταγράφονται στοιχεία που αφορούν στην πορεία υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης, καθώς και η εκτίμηση των συμμετεχόντων ως προς την ποιότητα των ενεργειών και των διαδικασιών που αναπτύσσονται.

2.1. Πορεία εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης

Σημειώνεται ο βαθμός στον οποίο ισχύει καθένα από τα παρακάτω: (1-καθόλου, 2-λίγο, 3-αρκετά, 4-πολύ):

	1	2	3	4
Η πορεία υλοποίησης της δράσης είναι σύμφωνη με τον αρχικό σχεδιασμό		√		
Κατά την πορεία υλοποίησης της δράσης προέκυψε ανάγκη αναπροσαρμογής του αρχικού σχεδιασμού			√	

Σημειώνονται οι άξονες του Σχεδίου Δράσης στους οποίους υπήρξε αναπροσαρμογή του αρχικού σχεδιασμού:

Υπήρξε αναπροσαρμογή του αρχικού σχεδιασμού ως προς	Ναι	Όχι
Τους στόχους		√
Τα κριτήρια επιτυχίας των στόχων		√
Τις οργανωτικές δομές	√	
Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	√	
Το ανθρώπινο δυναμικό	√	
Τους οικονομικούς πόρους		√
Τον υλικοτεχνικό εξοπλισμό	√	
Τις διαδικασίες αξιολόγησης		√
Άλλο		

Καταγραφή των αναπροσαρμογών που έγιναν στο Σχέδιο Δράσης και αιτιολόγησή τους:

1. **Δημιουργία επιπρόσθετων ομάδων:** οι απαιτήσεις της δράσης προέβλεπαν την ανάγκη δημιουργίας επιπρόσθετων ομάδων, όπως ομάδα Τύπου (με αρμοδιότητες επικοινωνίας με τον Τύπο και τα ΜΜΕ, έτσι ώστε να μην επιβαρύνεται το έργο της Δ/σης και λειτουργίας του σχολείου με την προβολή των δράσεων στην ευρύτερη κοινωνία), ομάδα επικοινωνίας με τους μαθητές (προκειμένου να ενημερωθούν έγκυρα οι νέοι μαθητές σχετικά με τη λειτουργία των μαθητικών συμβουλίων, τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματά τους, αλλά και να ανατροφοδοτηθεί η γνώση των παλαιότερων μαθητών. Επιπρόσθετα, το έργο της συγκεκριμένης ομάδας θα είναι η άμεση επικοινωνία με τα πενταμελή συμβούλια, η καταγραφή προβληματισμών τους και η ενημέρωση της συντονιστικής ομάδας).
2. **Αλλαγή του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης ορισμένων δράσεων:** λόγω ανεξάρτητων του σχολείου παραγόντων, όπως δυσμενείς καιρικές συνθήκες (που επέβαλαν το κλείσιμο των σχολείων της περιοχής για δύο σχεδόν εβδομάδες), έγινε υποχρεωτικά χρονική ανακατανομή των εργασιών της κάθε ομάδας και της παρουσίας τους.

3. **Αναδιαρθρώσεις στη σύνθεση των ομάδων δράσης:** οι αλλαγές αυτές κρίθηκαν αναγκαίες, καθώς στην πορεία στο σχολείο τοποθετήθηκαν και άλλοι καθηγητές κυρίως μουσικών ειδικοτήτων, οι οποίοι μπορούσαν να συμβάλλουν στην επιτυχή έκβαση της δράσης.

2.2 Ποιότητα ενεργειών και διαδικασιών υλοποίησης: Σημειώνεται ο βαθμός στον οποίο ισχύει καθένα από τα παρακάτω: (1-καθόλου, 2-λίγο, 3-αρκετά, 4-πολύ):

	1	2	3	4
Ποιότητα ομαδικής εργασίας:				
A. Ενεργός συμμετοχή/συμβολή κάθε εμπλεκόμενου στην υλοποίηση της δράσης			√	
B. Διευρυμένη συμμετοχή των μελών της σχολικής κοινότητας στην υλοποίηση της δράσης (εκπαιδευτικοί, μαθητές, γονείς)			√	
Γ. Δημιουργική επικοινωνία και συνεργασία των συμμετεχόντων			√	
Δ. Συλλογική δράση και λήψη αποφάσεων				√
E. Ενδιαφέρον και δέσμευση των συμμετεχόντων για την υλοποίηση της δράσης			√	
Αξιοποίηση διαθέσιμων πόρων (οικονομικών πόρων, ανθρώπινου δυναμικού, εμπειρίας χρόνου κλπ):				
A. Ορθολογική κατανομή των διαθέσιμων οικονομικών πόρων για την επίτευξη των στόχων της δράσης				√
B. Αξιοποίηση του διαθέσιμου χρόνου/έγκαιρη ανάπτυξη των επιμέρους ενεργειών της δράσης		√		
Γ. Αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού ανάλογα με την εμπειρία και τις δυνατότητές του				√
Αποτελεσματική διαχείριση του Σχεδίου Δράσης:				
A. Αποτελεσματική οργάνωση και συντονισμός των διαδικασιών			√	
B. Συστηματική παρακολούθηση της υλοποίησης της δράσης (συστηματική καταγραφή ενεργειών, τακτική συλλογή και επεξεργασία δεδομένων, εισαγωγή έγκαιρων διαμορφωτικών παρεμβάσεων)			√	
Γ. Διασφάλιση επαρκούς υποστήριξης (π.χ. επιμόρφωσης, τεχνικής			√	

υποστήριξης κλπ.) για την επιτυχή υλοποίηση της δράσης				
Ανάπτυξη συνεργασιών για την υλοποίηση της δράσης:				
A. Ουσιαστική συνεργασία με τη μαθητική κοινότητα				√
B. Επικοινωνιακή επικοινωνία/συνεργασία σχολείου-γονέων				√
Γ. Επικοινωνιακή επικοινωνία/συνεργασία με τον Σχολικό Σύμβουλο				√
Δ. Αξιοποίηση άλλων φορέων, της τοπικής και ευρύτερης κοινωνίας, για την ενίσχυση των αποτελεσμάτων της δράσης				√

Παρατηρήσεις/σχόλια/επισημάνσεις:

Ορισμένα προβλήματα που προκύπτουν και οφείλονται στην άρνηση ορισμένων μαθητών να συμμετάσχουν σε δράσεις, παρακάμπτονται με διάλογο και τη σωστή λειτουργία των μαθητικών συμβουλίων.

Το πρόβλημα του χρόνου και της πίεσης που προκύπτει από την απώλεια εργασιμων ημερών λόγω κακοκαιρίας, γίνεται προσπάθεια να ξεπεραστεί με τη χρονική αναπροσαρμογή επιμέρους εργασιών και την εκμετάλλευση κενών που πάντα προκύπτουν.

3. Αποτίμηση της αποτελεσματικότητας του Σχεδίου Δράσης:

Καταγράφονται οι εκτιμήσεις των συμμετεχόντων για την έως τώρα αποτελεσματικότητα της δράσης: σημειώνεται ο βαθμός στον οποίο ισχύει καθένα από τα παρακάτω: (1-καθόλου, 2-λίγο, 3-αρκετά, 4-πολύ).

	1	2	3	4
Η πρόοδος εφαρμογής της δράσης σε σχέση με την επίτευξη των στόχων είναι έως τώρα επαρκής και ικανοποιητική			√	
Τα ενδιάμεσα αποτελέσματα της δράσης ανταποκρίνονται στους στόχους και τα κριτήρια επιτυχίας που έχουν τεθεί			√	
Με την ολοκλήρωση της δράσης είναι πιθανή η επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί			√	
Τα επιτεύγματα της δράσης έχουν θετική επίδραση στη γενικότερη λειτουργία του σχολείου:				

A. Χρήση των έως τώρα επιτευγμάτων της δράσης από τους συμμετέχοντες			√	
B. Θετική επίδραση του Σχεδίου Δράσης στο κλίμα του σχολείου			√	
Γ. Θετική επίδραση του γνωστικού και βιωματικού υλικού που κατακτήθηκε στις αξίες και τις συμπεριφορές των συμμετεχόντων, εκπαιδευτικών και μαθητών			√	

4. Συμπεράσματα

A. Παρόλη την επιπρόσθετη προσπάθεια που απαιτεί ένα τέτοιου είδους εκπαιδευτικό εγχείρημα, διαπιστώνουμε ότι αποφέρει θετικά αποτελέσματα σε όλο το φάσμα της διάπλασης των μαθητών ως ατόμων με προσωπικότητα και άποψη. Η μέχρι τώρα εμπειρία μας έδειξε ότι τα παιδιά, στην πλειοψηφία τους, με τη σωστή καθοδήγηση, όχι μόνο ενδιαφέρονται αλλά και δημιουργούν. Αξιοσημείωτη είναι η σχεδόν καθολική και εθελούσια συμμετοχή των μαθητών του σχολείου, καθώς και η συμμετοχή των περισσότερων από τους διδάσκοντες. Αυτό ίσως προκαλεί απορία, ίσως και δυσπιστία, πρέπει όμως να υπενθυμίσουμε ότι οι καθηγητές του Μουσικού Σχολείου Αμυνταίου είπαν καθολικά το «ναι» στη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης, όταν αυτό τέθηκε στον Σύλλογο των Διδασκόντων ως θέμα συζήτησης και λήψης απόφασης, παρά την αντίθετη άποψη, ακόμα και χλεύη, των συνδικαλιστών, και την άρνηση συμμετοχής στη διαδικασία της συντριπτικής πλειοψηφίας των σχολικών μονάδων του Νομού Φλώρινας.

B. Υπάρχουν και λειτουργούν οι ενδιάμεσες υποστηρικτικές ομάδες (επικοινωνίας, τύπου, καθαριότητας, ανακύκλωσης) , οι οποίες αποτελούν πολύτιμη ψηφίδα στην επίτευξη του γενικού στόχου και την αποτελεσματικότητα των υπόλοιπων ομάδων.

Γ. Σε προβλήματα υποδομής προσπαθούμε να βρούμε λύση, ενώ προκύπτει και το πρόβλημα του χαμένου χρόνου, συνήθως όχι λόγω υπαιτιότητας του σχολείου. Η μη ανταπόκριση όλων των φορέων στην έκκλησή μας για συνεργασία αποτελεί ένα σκοτεινό σημείο στην προσπάθεια του σχολείου για αναβάθμιση της ποιότητας του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου, είναι όμως πολύ μεμονωμένες αυτές οι περιπτώσεις ώστε να αποτελέσουν ανασταλτικό παράγοντα και αιτία οπισθοδρόμησης.

Δ. Απαιτείται επίσης εγρήγορση των υπεύθυνων καθηγητών των ομάδων καθώς και επιμονή στην εύρεση των ειδικών, που έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν με τη γνώση και την εμπειρία τους στην εκπαίδευση. Διαπίστωσή μας είναι ότι δεν έχει γίνει συνείδηση ότι οι βαθμίδες εκπαίδευσης έχουν κοινούς στόχους και αλληλοσυνδέονται με σχέσεις υποστήριξης και αλληλεγγύης.

4.1. Κύρια αποτελέσματα (θετικά στοιχεία και δυσκολίες) που προκύπτουν από την έως τώρα εφαρμογή της δράσης

ΘΕΤΙΚΑ

1. Η ανάπτυξη των σχέσεων στην εκπαιδευτική κοινότητα αλλά και το άνοιγμα του σχολείου στην πραγματικότητα της κοινωνίας μέσα από σχέση αλληλοτροφοδότησης.
2. Η οργάνωση στις προσπάθειες των καθηγητών τις κάνει αποτελεσματικότερες ως προς τους στόχους που επιδιώκονται.
3. Υποστηρίζεται διαρκώς ο μαθητής και διευρύνεται η οπτική γωνία με την οποία αντιμετωπίζει τον κόσμο και τα προβλήματά του, στα οποία αρχίζει και ευαισθητοποιείται περισσότερο.
4. Ενεργοποιούνται και αξιοποιούνται οι δεξιότητες και οι γνώσεις των καθηγητών.

ΑΡΝΗΤΙΚΑ

1. Η πίεση του χρόνου.
2. Η αντιμετώπιση γραφειοκρατικών καθυστερήσεων.
3. Η έλλειψη οικονομικών πόρων για την υλοποίηση συνεργασιών και την εκμετάλλευση, χάριν της εκπαιδευτικής προσπάθειας, όλων των δυνατοτήτων της τεχνολογίας (οργανισμοί όπως ο ΟΤΕ θα μπορούσαν να συνεργάζονται με το Υπουργείο Παιδείας για να υλοποιούνται απρόσκοπτα ουσιαστικές προσπάθειες παροχής αναβαθμισμένων υπηρεσιών παιδείας.
4. Οι ανεπιλημμένες ευθύνες και ο φόρτος εργασίας των εκπαιδευτικών και η πίεση των μαθημάτων, ιδιαίτερα των μαθητών των τελευταίων τάξεων του Λυκείου.

4.2. Βελτιωτικές ενέργειες ως προς την υλοποίηση της δράσης στη συνέχεια

Σημεία τα οποία χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής:

1. Η σωστή εκμετάλλευση και κατανομή του εναπομείναντα χρόνου.
2. Η συνέχιση των συναντήσεων των ομάδων και η παρακολούθηση των διαπιστώσεών τους, προκειμένου να υπάρχει έγκαιρη αναπροσαρμογή ενεργειών για την επίτευξη των στόχων.
3. Η συνεχής λειτουργία των υποστηρικτικών ομάδων, ιδιαίτερα αυτής της επικοινωνίας με τους μαθητές, για να παραμείνουν αυτοί ως πρωταγωνιστές και άμεσα ωφελούμενοι των δράσεων.
4. Η επιμονή στην εύρεση λύσεων των προβλημάτων που εντοπίστηκαν.

4.6. ΕΤΗΣΙΑ ΈΚΘΕΣΗ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ

A. Διαδικασίες Υλοποίησης

1. Ανάπτυξη Διαδικασιών ΑΕΕ

Καταγράφονται στοιχεία για τις διαδικασίες τις οποίες ανέπτυξε το σχολείο κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους στο πλαίσιο της ΑΕΕ

1.1.Γενική Εκτίμηση της Εικόνας του Σχολείου

Χρονικό διάστημα υλοποίησης: από 30/09/2013 έως 30/11/2013

Χρόνος που αφιερώθηκε στη διαδικασία (αριθμός συναντήσεων/ώρες κατά προσέγγιση): Αριθμός συναντήσεων, 4. Ώρες κατά προσέγγιση, 12.

Συμμετοχή στη διαδικασία:

εκπαιδευτικών - μαθητών - γονέων - σχολικού συμβούλου - άλλου

Η διαδικασία πραγματοποιήθηκε με εργασία των συμμετεχόντων σε:

ομάδες - ή/και ολομέλεια

Το αποτέλεσμα της διαδικασίας υπήρξε προϊόν σύνθεσης των θέσεων όλων των συμμετεχόντων:

πλήρως - μερικώς - καθόλου

1.2. Συστηματική Διερεύνηση Επιλεγμένων Τομέων του Εκπαιδευτικού Έργου

Χρονικό διάστημα υλοποίησης: από 01/12/2013 έως 23/12/2013

Χρόνος που αφιερώθηκε στη διαδικασία (αριθμός συναντήσεων/ώρες κατά προσέγγιση): Αριθμός συναντήσεων, 4. Ώρες κατά προσέγγιση, 10.

Η επιλογή του δείκτη/των δεικτών που διερευνήθηκαν συστηματικά προέκυψε ως αναγκαιότητα από τα αποτελέσματα της Γενικής Εκτίμησης:

Δείκτης: Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες (4.4) ναι όχι

Δείκτης: Κλίμα και Σχέσεις στο Σχολείο (3.2.1,3.2.2.,3.2.3,3.2.4) ναι όχι

Εάν όχι, ποιο ήταν το βασικό κριτήριο επιλογής του/τους (π.χ. το ιδιαίτερο ενδιαφέρον των εκπαιδευτικών κλπ.): η εκτίμηση ότι η ενίσχυση των θετικών σημείων λειτουργίας του σχολείου, όπως προέκυψε από τη Γενική Εκτίμηση, θα συνέβαλλε, σαν πρώτο βήμα, και στην αντιμετώπιση προβληματικών σημείων. Εξάλλου, όλα τα πεδία αλληλοσυμπληρώνονται.

Συμμετοχή στη διαδικασία:

εκπαιδευτικών - μαθητών - γονέων - Σχολικού Συμβούλου - άλλου

Η διαδικασία πραγματοποιήθηκε με εργασία των συμμετεχόντων σε:

ομάδες ή /και ολομέλεια

Αξιοποίηση σχετικής βιβλιογραφίας: ναι όχι

Πηγές άντλησης δεδομένων (π.χ. μαθητές, γονείς, πρακτικά συνεδριάσεων, μαθητολόγια, ημερολόγιο Δ/ντή, καταχωρίσεις του σχολείου σε βάσεις δεδομένων κλπ.): Πρακτικά εργασιών ομάδων, αλληλογραφία σχολείου, αρχείο εκδηλώσεων του σχολείου, έντυπος Τύπος, ερωτηματολόγια.

Μέθοδοι/ερευνητικά εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν (π.χ. έρευνα αρχείου/φόρμα καταγραφής, ερωτηματολόγιο γονέων, συνέντευξη μαθητών/σχέδιο συνέντευξης,

παρατήρηση διδασκαλίας/σχέδιο παρατήρησης κλπ.): Έρευνα αρχείου, ερωτηματολόγιο μαθητών, ερωτηματολόγιο καθηγητών.

Σχόλια/επισημάνσεις (θετικά σημεία, δυσκολίες κλπ.):

1. Συστηματική διερεύνηση δείκτη 4.4. :

Θετικά σημεία: οι εκδηλώσεις, εκπαιδευτικές επισκέψεις και καινοτόμες δράσεις συμβάλλουν πολύπλευρα και θετικά στην εκπαιδευτική διαδικασία. Διευρύνουν τον πνευματικό ορίζοντα, ανταποκρίνονται στα ενδιαφέροντα του μαθητή, υποστηρίζουν τη βιωματική προσέγγιση νέων δεδομένων. Είναι ενδιαφέρουσες διδακτικές προσεγγίσεις και για τον εκπαιδευτικό, ενώ ενισχύουν την ανάπτυξη σχέσεων κατά τη διαδικασία μάθησης.

Αρνητικά σημεία: εντοπίστηκαν στο σχεδιασμό υλοποίησης και αφορούν κυρίως στην εύρεση χρόνου με βάση το ισχύον αναλυτικό πρόγραμμα καθώς και στην έλλειψη μόνιμου διδακτικού προσωπικού που απαιτεί συνεχή επιμόρφωση και προσαρμογή του στα δεδομένα της σχολικής μονάδας.

2. Συστηματική διερεύνηση δείκτη 3.1-4. :

Θετικά σημεία: οι σχέσεις που αναπτύσσονται.

1.3.1. Ιεράρχηση Προτεραιοτήτων/Επιλογή Σχεδίων Δράσης

Συμμετοχή στη διαδικασία ιεράρχησης των προτεραιοτήτων και επιλογής των Σχεδίων Δράσης:

εκπαιδευτικών - μαθητών - γονέων - Σχολικού Συμβούλου - άλλου

Η επιλογή των Σχεδίων Δράσης προέκυψε ως αναγκαιότητα από τα αποτελέσματα της Συστηματικής Διερεύνησης: ναι όχι

Εάν όχι, ποιο ήταν το βασικό κριτήριο επιλογής τους (π.χ. εξωτερική προτεραιότητα, το ιδιαίτερο ενδιαφέρον των καθηγητών, ο χρόνος και η προσπάθεια που απαιτείται για την υλοποίησή τους κλπ.):

Η διαδικασία της αυτοαξιολόγησης συνέβαλλε στο να διαπιστώσουμε τα δυνατά σημεία λειτουργίας του σχολείου μας και αποφασίσαμε να τα ενισχύσουμε αναπτύσσοντας σχετικές δράσεις. Το σκεπτικό βασίστηκε στα εξής κριτήρια:

- 1) Ο λίγος χρόνος προετοιμασίας μιας δράσης, με αποκλειστικό στόχο την ανασκευή μιας αδύναμης πλευράς του σχολείου.
- 2) Όλα τα πεδία είναι αλληλοσυμπληρούμενα και, επομένως, η ενίσχυση κάποιων από αυτά συμβάλλει και στην ενδυνάμωση σχετικών πεδίων-τομέων της εκπαίδευσης.
- 3) Το ενδιαφέρον των εκπαιδευτικών για τη χρήση της τεχνολογίας στη διδασκαλία.
- 4) Οι ευκαιρίες για υλοποίηση κάποιων από τις δράσεις μας παρουσιάστηκαν κατά την πορεία. Κρίνοντας την εκπαιδευτική τους σπουδαιότητα και το εφικτό της πραγμάτωσής τους αποφασίσαμε να τις υλοποιήσαμε.

Σχόλια/Επισημάνσεις: Η φύση της λειτουργίας του Μουσικού Σχολείου επέτρεψε να προβούμε στην υλοποίηση αρκετών σχεδίων δράσης, χωρίς να επιβαρυνθεί το πρόγραμμα μαθημάτων.

1.3.2. Διαμόρφωση Σχεδίων Δράσης

1) Χρήση της τεχνολογίας στη Διδασκαλία

Χρονικό διάστημα στο οποίο διαμορφώθηκε το Σχέδιο (από/έως): αρχές του διδακτικού έτους/συνεχίστηκε και στο επόμενο διδακτικό έτος.

Χρόνος που αφιερώθηκε στη διαδικασία (αριθμός συναντήσεων/ώρες κατά προσέγγιση): Αναλώθηκαν αρκετές ώρες καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, συνεπώς είναι δύσκολο να προσεγγιστεί με ακρίβεια ο χρόνος.

Συμμετοχή στη διαδικασία διαμόρφωσης του Σχεδίου Δράσης:

εκπαιδευτικών - μαθητών - γονέων - Σχολικού Συμβούλου - φορέων - άλλου (ΑΠΘ)

Η διαδικασία πραγματοποιήθηκε με ργασία των συμμετεχόντων σε:

ομάδες ή/και ολομέλεια

Το αποτέλεσμα της διαδικασίας υπήρξε προϊόν σύνθεσης των θέσεων όλων των συμμετεχόντων:

πλήρως - μερικώς - καθόλου

Δυσκολίες και προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά τη διαμόρφωση του Σχεδίου:

- 1) Απαιτείται χρόνος για την εξοικείωση των εκπαιδευτικών στη χρήση της τεχνολογίας.
- 2) Απαιτείται προσωπική έρευνα του εκπαιδευτικού λόγω έλλειψης εκπαιδευτικών λογισμικών που να παρέχονται από το κράτος στο πλαίσιο της διδασκαλίας των αντικειμένων.

Σχόλια/Επισημάνσεις: Παρόλες τις απαιτήσεις της δράσης θα συνεχίσουμε και την επόμενη χρονιά στοχεύοντας στην ολοκλήρωσή της.

2) Περιβαλλοντικό πρόγραμμα

Χρονικό διάστημα στο οποίο διαμορφώθηκε το Σχέδιο (από/έως): αρχές διδακτικού έτους/09-05-2014.

Χρόνος που αφιερώθηκε στη διαδικασία (αριθμός συναντήσεων/ώρες κατά προσέγγιση): Αριθμός συναντήσεων, 26. Ώρες κατά προσέγγιση, 50.

Συμμετοχή στη διαδικασία διαμόρφωσης του Σχεδίου Δράσης:

εκπαιδευτικών - μαθητών - γονέων - Σχολικού Συμβούλου - φορέων (Δήμου Αμυνταίου, Δασαρχείου Φλώρινας, ΔΙΑΔΥΜΑ) - άλλου

Η διαδικασία πραγματοποιήθηκε με εργασία των συμμετεχόντων σε:

ομάδες - ή/και ολομέλεια

Το αποτέλεσμα της διαδικασίας υπήρξε προϊόν σύνθεσης των θέσεων όλων των συμμετεχόντων:

πλήρως - μερικώς - καθόλου

Δυσκολίες και προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά τη διαμόρφωση του Σχεδίου:

Λόγω των δημοτικών εκλογών τροποποιήθηκαν οι ημερομηνίες υλοποίησης δράσεων του προγράμματος.

Σχόλια/Επισημάνσεις: Το πιο σημαντικό είναι ότι οι μαθητές, μέσα από το πρόγραμμα συμπαρέσυραν τους κοινωνικούς φορείς και τους έπεισαν να ακολουθήσουν στην υλοποίηση του προγράμματος. Στράτευσαν επίσης τους γονείς και τους φίλους τους στην ίδια προσπάθεια.

3) Αφιέρωμα στον Οδυσσέα Ελύτη

Χρονικό διάστημα στο οποίο διαμορφώθηκε το Σχέδιο (από/έως): αρχές του διδακτικού έτους/27-03-2014

Χρόνος που αφιερώθηκε στη διαδικασία (αριθμός συναντήσεων/ώρες κατά προσέγγιση): Ώρες διδασκαλίας ατομικών οργάνων, περίπου 30.

Συμμετοχή στη διαδικασία διαμόρφωσης του Σχεδίου Δράσης:

εκπαιδευτικών - μαθητών - γονέων - Σχολικού Συμβούλου - φορέων - άλλου

Η διαδικασία πραγματοποιήθηκε με εργασία των συμμετεχόντων σε:

ομάδες - ή/και ολομέλεια

Το αποτέλεσμα της διαδικασίας υπήρξε προϊόν σύνθεσης των θέσεων όλων των συμμετεχόντων:

πλήρως - μερικώς - καθόλου

Δυσκολίες και προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά τη διαμόρφωση του Σχεδίου:

Το νεαρό της ηλικίας των μαθητών της Α' Γυμνασίου, οι οποίοι όμως γρήγορα προσαρμόστηκαν στις απαιτήσεις της χορωδίας.

Σχόλια/Επισημάνσεις:

Το εκπαιδευτικό έργο γίνεται ουσιαστικό όταν μπορεί και υλοποιεί τους στόχους του και σε αυτό χρειάζεται τη συνδρομή των φορέων, αλλά και όταν αγγίζει τις ανάγκες της ευρύτερης κοινωνίας ματαλαμπαδεύοντάς της παράλληλα αρχές και αξίες.

4) Ορχηστρικό παραμύθι «ο Πέτρος και ο Λύκος»

Χρονικό Διάστημα στο οποίο διαμορφώθηκε το Σχέδιο (από/έως): αρχές του διδακτικού έτους/05-05-2014.

Χρόνος που αφιερώθηκε στη διαδικασία (αριθμός συναντήσεων/ώρες κατά προσέγγιση): Ώρες διδασκαλίας των ατομικών οργάνων και των Μουσικών Συνόλων, κατά προσέγγιση 40.

Συμμετοχή στη διαδικασία διαμόρφωσης του Σχεδίου Δράσης:

εκπαιδευτικών - μαθητών - γονέων - Σχολικού Συμβούλου - φορέων - άλλου

Η διαδικασία πραγματοποιήθηκε με εργασία των συμμετεχόντων σε:

ομάδες - ή/και ολομέλεια

Το αποτέλεσμα της διαδικασίας υπήρξε προϊόν σύνθεσης των θέσεων όλων των συμμετεχόντων:

πλήρως - μερικώς - καθόλου

Δυσκολίες και προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά τη διαμόρφωση του Σχεδίου:

Αρχικά μια αμηχανία στον καταμερισμό των αρμοδιοτήτων

Ορισμένες δυσκολίες στην εκτέλεση των μουσικών μερών του έργου.

Σχόλια/Επισημάνσεις: Η υποστήριξη της λειτουργίας των μαθητικών κοινοτήτων πραγματοποιείται μέσα από την αξιοποίηση της λειτουργίας τους σε βασικά ζητήματα της σχολικής ζωής, που ξεπερνούν την απλή τυπική εκλογή των οργάνων τους.

5) Πολιτιστική-Μουσική Εκδήλωση (Τραγούδια Διαμαρτυρίας από όλο τον κόσμο)

Χρονικό διάστημα στο οποίο διαμορφώθηκε το Σχέδιο (από/έως): αρχές του διδακτικού έτους/08-05-2014.

Χρόνος που αφιερώθηκε στη διαδικασία (αριθμός συναντήσεων/ώρες κατά προσέγγιση): Ώρες διδασκαλίας των ατομικών οργάνων και των Μουσικών Συνόλων, περίπου 40.

Συμμετοχή στη διαδικασία διαμόρφωσης του Σχεδίου Δράσης:

εκπαιδευτικών - μαθητών - γονέων - Σχολικού Συμβούλου - φορέων - άλλου

Η διαδικασία πραγματοποιήθηκε με εργασία των συμμετεχόντων σε:

ομάδες - ή/και ολομέλεια

Το αποτέλεσμα της διαδικασίας υπήρξε προϊόν σύνθεσης των θέσεων όλων των συμμετεχόντων:

πλήρως - μερικώς - καθόλου

Δυσκολίες και προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά τη διαμόρφωση του Σχεδίου:

Καμία ουσιαστική δυσχέρεια δεν παρουσιάστηκε.

Σχόλια/Επισημάνσεις: Η συγκεκριμένη εκδήλωση έδρασε ως μια προσέγγιση της ανθρώπινης ανησυχίας μέσα από τη γλώσσα και κουλτούρα διάφορων λαών.

6) Σχήμα «Τσαλιγοπούλου-Ανδρέου-Καραντίνη»

Χρονικό διάστημα στο οποίο διαμορφώθηκε το Σχέδιο (από/έως): αρχή του διδακτικού έτους/16-05-2014.

Χρόνος που αφιερώθηκε στη διαδικασία (αριθμός συναντήσεων/ώρες κατά προσέγγιση): Ώρες διδασκαλίας των ατομικών οργάνων και των Μουσικών Συνόλων, περίπου 15.

Συμμετοχή στη διαδικασία διαμόρφωσης του Σχεδίου Δράσης:

εκπαιδευτικών - μαθητών - γονέων - Σχολικού Συμβούλου - φορέων - άλλου (μουσικό σχήμα Ελένης Τσαλιγοπούλου)

Η διαδικασία πραγματοποιήθηκε με εργασία των συμμετεχόντων σε:

ομάδες - ή.και ολομέλεια

Το αποτέλεσμα της διαδικασίας υπήρξε προϊόν σύνθεσης των θέσεων όλων των συμμετεχόντων:

πλήρως - μερικώς - καθόλου

Δυσκολίες και προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά τη διαμόρφωση του Σχεδίου:

Προβληματισμός δημιουργήθηκε για τη μετακίνηση των μαθητών και αυτό είναι ένα σημείο γραφειοκρατίας από τα πολλά που εμποδίζουν τη δημιουργικότητα και τη φαντασία πολλές φορές να δημιουργήσουν.

7) Προαιρετικά εκπαιδευτικά προγράμματα/Παγκόσμια εβδομάδα δράσης για την εκπαίδευση «Εκπαίδευση για όλα τα κορίτσια και τις γυναίκες του κόσμου τώρα!Είναι δικαίωμά τους»-Συντονισμός από την οργάνωση ActionAid.

Χρονικό διάστημα στο οποίο διαμορφώθηκε το Σχέδιο (από/έως): από 10-04-2014 έως 08-05-2014.

Χρόνος που αφιερώθηκε στη διαδικασία (αριθμός συναντήσεων/ώρες κατά προσέγγιση): περίπου 10 ώρες προετοιμασίας στις ώρες των Μουσικών Συνόλων.

Συμμετοχή στη διαδικασία διαμόρφωσης του Σχεδίου Δράσης:

εκπαιδευτικών - μαθητών - γονέων - Σχολικού Συμβούλου - φορέων - άλλου (μη κερδοσκοπική οργάνωση ActionAid)

Η διαδικασία πραγματοποιήθηκε με εργασία των συμμετεχόντων σε:

ομάδες - ή/και ολομέλεια

Το αποτέλεσμα της διαδικασίας υπήρξε προϊόν σύνθεσης των θέσεων όλων των συμμετεχόντων:

πλήρως - μερικώς - καθόλου

Δυσκολίες και προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά τη διαμόρφωση του Σχεδίου:

Το πρόγραμμα είχε περιορισμένο χρονικό πλαίσιο υλοποίησης και υπήρξε δυσχέρεια εύρεσης ελεύθερου χρόνου προκειμένου να υλοποιηθεί η δράση. Η ευκαιρία δόθηκε σε μέρες εκλογών, εκδρομών και απουσιών κάποιων καθηγητών, οπότε εξοικονομήθηκαν οι απαιτούμενες ώρες μέσα στο σχολικό πρόγραμμα.

Σχόλια/Επισημάνσεις: Το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα έδωσε τη δυνατότητα στα παιδιά να αφουγκραστούν την πραγματικότητα και να οραματιστούν, να σχεδιάσουν και να δράσουν, υλοποιώντας, ίσως, και ένα από τα καλλιτεχνικά τους όνειρα, τη σύμπραξη με έναν καταξιωμένο καλλιτέχνη.

8) Συνεργασία με το Γυμνάσιο Ρητίνης Πιερίας/Παρουσίαση κωμωδίας του Αριστοφάνη «Εκκλησιάζουσες».

Χρονικό διάστημα στο οποίο διαμορφώθηκε το Σχέδιο (από/έως): από 01-03-2014 έως 09-05-2014.

Χρόνος που αφιερώθηκε στη διαδικασία (αριθμός συναντήσεων/ώρες κατά προσέγγιση): Χρόνος αφιερώθηκε στην επικοινωνία με το σχολείο που μας επισκέφθηκε και για την προετοιμασία της σκηνης και του ήχου της παράστασης, επομένως δεν μπορεί να καθοριστεί με σαφήνεια αυτή η χρονική διάρκεια.

Συμμετοχή στη διαδικασία διαμόρφωσης του Σχεδίου Δράσης:

εκπαιδευτικών - μαθητών - γονέων - Σχολικού Συμβούλου - φορέων - άλλου (Γυμνάσιο Ρητίνης Πιερίας)

Η διαδικασία πραγματοποιήθηκε με εργασία των συμμετεχόντων σε:

ομάδες - ή/και ολομέλεια

Το αποτέλεσμα της διαδικασίας υπήρξε προϊόν σύνθεσης των θέσεων όλων των συμμετεχόντων:

πλήρως - μερικώς - καθόλου

Δυσκολίες και προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά τη διαμόρφωση του Σχεδίου:

Δεν παρουσιάστηκαν προβλήματα καθώς οι Δ/ντές των δύο σχολείων διαχειρίστηκαν και οργάνωσαν τη συνάντηση επαρκώς.

Σχόλια/Επισημάνσεις: Για τη στερέωση μιας συνεργασίας απαιτείται σχεδιασμός, επιμονή και επικοινωνία. Αυτόν τον άξονα ακολουθήσαμε και θα συνεχίσουμε να ακολουθούμε και στο νέο διδακτικό έτος για να εδραιώσουμε μια φιλία και συνεργασία που θα καρπίσει σε εμπειρίες και γνώσεις.

1.4. Αξιοποίηση του Υλικού της ΑΕΕ

Σημειώνεται ο βαθμός στον οποίο το υλικό της ΑΕΕ αξιοποιήθηκε κατά την ανάπτυξη των επιμέρους σταδίων της διαδικασίας:

καθόλου - λίγο - αρκετά - πολύ

Καταγράφεται η άποψη των συμμετεχόντων ως προς τη λειτουργικότητα του υλικού της ΑΕΕ:

καθόλου - λίγο - αρκετά - πολύ

2. Επικοινωνία/συνεργασίες

Καταγράφονται στοιχεία που αφορούν την επικοινωνία/συνεργασία που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του έργου, σε ενδοσχολικό επίπεδο, με τον Σχολικό Σύμβουλο και την Ομάδα Έργου.

2.1 Επικοινωνία/συνεργασία σε ενδοσχολικό επίπεδο

Σημειώνεται ο βαθμός στον οποίο ικανοποίησε τους συμμετέχοντες η συνεργασία/επικοινωνία και ο προβληματισμός που αναπτύχθηκε μεταξύ των μελών της σχολικής κοινότητας (εκπαιδευτικών, μαθητών, γονέων):

καθόλου - λίγο - αρκετά - πολύ

Σχόλια/Επισημάνσεις: Η διαδικασία της αυτοαξιολόγησης αντιμετωπίστηκε ως μια ευκαιρία οργανωμένης διερεύνησης των δεδομένων της λειτουργίας του σχολείου με τη συμμετοχή όλων των μελών του. Οι διαπιστώσεις που προέκυψαν αποτελούν δεδομένα σχεδιασμού και νέων δράσεων προκειμένου να ομαλοποιηθούν δυσλειτουργίες, να αντιμετωπισθούν δυσχέρειες και να αναβαθμιστεί το εκπαιδευτικό έργο του σχολείου.

2.2 Επικοινωνία/συνεργασία της σχολικής μονάδας με τον Σχολικό Σύμβουλο

Η επικοινωνία/συνεργασία της σχολικής μονάδας με τους Σχολικούς Συμβούλους -με όλες τις μορφές που αυτή αναπτύχθηκε (ενδοσχολική συνεργασία, κοινές επιμορφωτικές συναντήσεις κλπ.)- υποστήριξε την ανάπτυξη των διαδικασιών της ΑΕΕ:

καθόλου - λίγο - αρκετά - πολύ

Σχόλια/Επισημάνσεις: Η υπεύθυνη για το Μουσικό Σχολείο Αμυνταίου Σύμβουλος Μουσικών, συνέβαλε αποφασιστικά στην υλοποίηση της αυτοαξιολόγησης ενημερώνοντας άμεσα για τις διαδικασίες και παρέχοντας οποιαδήποτε διευκρίνιση της ζητήθηκε.

Υπήρξε, εξάλλου, εποικοδομητική συνεργασία με τις Συμβούλους των Φιλολόγων, αποτέλεσμα της οποίας ήταν:

- Η πραγματοποίηση υποδειγματικής διδασκαλίας ποιήματος του Οδυσσέα Ελύτη στην Β΄ Γυμνασίου του σχολείου με τη χρήση της τεχνολογίας (διαδραστικός πίνακας, διαδίκτυο). Τη διδασκαλία παρακολούθησαν και φιλόλογοι της περιοχής του Αμυνταίου.
- Η υλοποίηση μουσικοποιητικού αφιερώματος στον Οδυσσέα Ελύτη. Στην επιμέλεια των κειμένων-ποιημάτων-εικόνων, η συμβολή των Συμβούλων ήταν σημαντική.

2.3 Επικοινωνία/συνεργασία της σχολικής μονάδας με την Ομάδα Έργου

Η επικοινωνία/συνεργασία της σχολικής μονάδας με την Ομάδα Έργου – με όλες τις μορφές που αυτή αναπτύχθηκε (κοινές επιμορφωτικές συναντήσεις, εξ αποστάσεως υποστήριξη, ενδοσχολικές συναντήσεις κλπ.)- υποστήριξε την ανάπτυξη των διαδικασιών της ΑΕΕ:

καθόλου - λίγο - αρκετά - πολύ

Σχόλια/Επισημάνσεις: Υπύρχε συνεχής ενημέρωση και επικοινωνία της Δ/σης του σχολείου με τους υπεύθυνους των ομάδων δράσης που υποστήριξαν την ανάπτυξη των διαδικασιών της ΑΕΕ.

3. Εκτιμήσεις των εκπαιδευτικών για τη διαδικασία ανάπτυξης της ΑΕΕ στο σχολείο

Καταγράφονται οι εκτιμήσεις των εκπαιδευτικών για τη διαδικασία: τα οφέλη τα οποία, κατά την άποψή τους, προέκυψαν για το σχολείο, από την εφαρμογή των επιμέρους σταδίων της ΑΕΕ, τα στοιχεία τα οποία συνέβαλαν στην

αποτελεσματικότητα της διαδικασίας, καθώς και οι δυσκολίες και τα προβλήματα που αντιμετώπισαν.

α) Θετικά σημεία/διαδικασίες που ικανοποίησαν περισσότερο:

Διαδικασίες στο πλαίσιο της ΑΕΕ που ικανοποίησαν τους εκπαιδευτικούς:

- Η συμμετοχή τους στη διερεύνηση της λειτουργίας του σχολείου και ιδιαίτερα πεδίων που τους αφορούσαν άμεσα, όπως η ποιότητα της διδασκαλίας, η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και οι σχέσεις στο σχολείο.
- Η συμμετοχή τους και η συνεργατικότητα που αναπτύχθηκε κατά την επιλογή τομέων διερεύνησης και σχεδιασμού των δράσεων.
- Οι συνεργατικές πρακτικές που ακολουθήθηκαν κατά την υλοποίηση των δράσεων.

Όλα αυτά συνέβαλαν:

- στο να αντιληφθούν αδυναμίες και ανεπάρκειες στη διδακτική πράξη
- στο να συνειδητοποιήσουν τη σπουδαιότητα του κλίματος των σχέσεων που διέπουν τη σχολική ζωή.
- στο να αντιληφθούν την αλληλεπίδραση όλων των τομέων της σχολικής πραγματικότητας και τη σπουδαιότητα όλων στην εκπαιδευτική διαδικασία.

β) Προβλήματα/διαδικασίες που δημιούργησαν δυσκολίες:

Τα προβλήματα που αναδύθηκαν στην όλη διαδικασία της ΑΕΕ οφείλονταν σε εξωσχολικούς παράγοντες (Δημοτικές Εκλογές, επίσπευση των Πανελλαδικών Εξετάσεων) και αφορούσαν στον προγραμματισμό ημερομηνιών υλοποίησης κάποιων από τις δράσεις.

Β. Κύρια Αποτελέσματα

1. Κύρια Αποτελέσματα της Γενικής Εκτίμησης της Εικόνας του Σχολείου

Καταγράφονται: α) τα σημεία υπεροχής του σχολείου – οι δείκτες του εκπαιδευτικού έργου που συγκέντρωσαν την υψηλότερη βαθμολογία, β) οι αδυναμίες του σχολείου – οι δείκτες του εκπαιδευτικού έργου με τα περισσότερα προβλήματα, γ) οι περιοχές/δείκτες του εκπαιδευτικού έργου οι οποίοι επιλέχθηκαν από τη σχολική μονάδα για συστηματικότερη διερεύνηση και μελέτη (βλ. Έκθεση Γενικής Εκτίμησης της Εικόνας του Σχολείου, Ενότητα Γ: «Κύρια Αποτελέσματα της Αξιολόγησης»).

α) Σημεία υπεροχής του σχολείου:

1. Εξοπλισμός, οικονομικοί πόροι
2. Διαμόρφωση και εφαρμογή του σχολικού Προγράμματος/συντονισμός της σχολικής ζωής/διαχείριση και αξιοποίηση μέσων και πόρων.
3. Σχέσεις στη σχολική ζωή.
4. Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών/φοίτηση των μαθητών.

β) Αδυναμίες του σχολείου:

1. Χώροι του σχολείου, έλλειψη μόνιμου προσωπικού
2. Εφαρμογή διδακτικών πρακτικών, εφαρμογή πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών (δύσκολη προσαρμογή των νέων καθηγητών στις απαιτήσεις, τις ανάγκες και τη φιλοσοφία του σχολείου.

γ) Δείκτες που επιλέχθηκαν για συστηματική διερεύνηση:

1. 3.2.1. Σχέσεις μεταξύ Εκπαιδευτικών και μαθητών, 3.2.2./3.2.3./3.2.4. Σχέσεις μεταξύ μαθητών
2. 4.4 Ανάπτυξη και εφαρμογή εκπαιδευτικών δράσεων και παρεμβάσεων.

2. Κύρια Αποτελέσματα της Συστηματικής Διερεύνησης Επιλεγμένων Τομέων του Εκπαιδευτικού Έργου

Παρουσιάζονται επιγραμματικά τα σημαντικότερα συμπεράσματα/αξιολογικές κρίσεις σχετικά με το εκπαιδευτικό έργο ως προς κάθε δείκτη ποιότητας που διερευνήθηκε (βλ. Έκθεση Συστηματικής Διερεύνησης Επιλεγμένων Τομέων του Εκπαιδευτικού Έργου της Σχολικής Μονάδας, ενότητα Γ: «Κύρια Αποτελέσματα της Αξιολόγησης»).

Δείκτης που διερευνήθηκε: 3.2.1., 3.2.2., 3.2.3., 3.2.4.

Κύρια αποτελέσματα:

Η συνολική διαδρομή διερεύνησης της ζωής και των σχέσεων στο σχολείο οδήγησε σε συνειδητοποιήσεις εξαιρετικά διαφωτιστικές και χρήσιμες:

A. Κυριαρχεί κλίμα συνεργασίας των μαθητών με τους περισσότερους καθηγητές, χωρίς να παραγκωνίζονται οι ρόλοι καθηγητή και μαθητή. Σε αυτό συνδράμουν:

1. Τα ολιγάριθμα τμήματα (ΦΕΚ Ίδρυσης και Λειτουργίας των Μουσικών Σχολείων)
2. Η ποικιλία μεθόδων διδασκαλίας

3. Οι εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται και βοηθούν τους μαθητές διαφόρων ηλικιών να συνεργαστούν και να συνδεθούν μεταξύ τους

4. Η οργάνωση του σχολείου και η φιλοσοφία της Δ/νσης

5. Η διδασκαλία μουσικών οργάνων που δρα κατευναστικά στην ένταση που μπορεί να δημιουργήσει στον μαθητή η κούραση του διευρυμένου ωραρίου, και που ενισχύει ένα κλίμα δημιουργικότητας στο σχολείο

6. Η συνεργασία με φορείς που διευρύνει τους ορίζοντες του μαθητή.

Ενδεικτικά σημεία του καλού κλίματος στο σχολείο είναι:

- η έλλειψη σοβαρών παραπτωμάτων από τους μαθητές
- η υποδειγματική συμπεριφορά τους κατά την πραγματοποίηση των εκπαιδευτικών επισκέψεων
- η μικρή συμμετοχή τους στις μακροχρόνιες αναίτιες καταλήψεις που τα τελευταία χρόνια καθιερώθηκαν με τη μορφή «εθίμου» και ταλανίζουν το χώρο της εκπαίδευσης
- η υποστήριξη και συνέχιση ενεργειών που στηρίζονται σε πρωτοβουλίες τους και συμβάλλουν στη συμμετοχή τους στη λειτουργία του σχολείου (κουτί παραπόνων, συναντήσεις με τον Δ/ντή, ομάδες επίβλεψης καθαριότητας)

B. Διαπιστώθηκαν όμως και προβλήματα όπως:

- Συνέχιση ορισμένων διαπληκτισμών μεταξύ μαθητών, κυρίως του Γυμνασίου
- Παράπονα και αταξία σε ορισμένα μαθήματα
- Αδιαφορία ορισμένων μαθητών να συμμετέχουν σε εκπαιδευτικές εκδηλώσεις.

Τα προβλήματα έγιναν τόπος ιδιαίτερης προσοχής τόσο από την ομάδα εργασίας όσο και από την ολομέλεια. Παράγοντες που τα κυοφορούν:

1. Η ηλικία. Οι μαθητές κυρίως της Α΄ Γυμνασίου βρίσκονται στο μεταβατικό στάδιο από την παιδική στην εφηβική ηλικία και αυτό εκδηλώνεται κάποιες φορές ως επιθετικό παιχνίδι
2. Η προβληματική κατάσταση που επικρατεί στο οικογενειακό περιβάλλον (οι μαθητές με προβληματική συμπεριφορά συνήθως αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην οικογένεια π.χ. απουσία γονέων στο εξωτερικό, θάνατος μέλους της οικογένειας, οικονομική δυσχέρεια κλπ.).
3. Το εκπαιδευτικό σύστημα, εννοώντας την πραγματικότητα της εκπαίδευσης, που απαιτεί την απασχόληση καθηγητών σε περισσότερα του ενός σχολεία, με αποτέλεσμα την τυπική επαφή με τους μαθητές. Η βαθμολογική

αποτίμηση μερικές φορές δημιουργεί έντονο ανταγωνισμό ή και αποθάρρυνση στους μαθητές.

Δείκτης που διερευνήθηκε: 4.4.

Κύρια αποτελέσματα: Μέσα από όλη την προσπάθεια συστηματικής διερεύνησης του συγκεκριμένου τομέα διαπιστώθηκαν τα εξής:

- Το Πρόγραμμα Σπουδών των Μουσικών Σχολείων δίνει την ευχέρεια υλοποίησης Εκπαιδευτικών Εκδηλώσεων.
- Οι εκπαιδευτικές εκδηλώσεις λειτουργούν ως εποικοδομητική μάθηση.
- Το σχολείο, μέσω των εκδηλώσεων, λειτουργεί και ως φορέας πολιτισμού.
- Οι εκπαιδευτικές επισκέψεις σχηματοποιούν τον κόσμο στα μάτια του μαθητή, που άμεσα έρχεται σε επαφή με εικόνες, γλώσσα, νοοτροπία και τρόπο ζωής άλλων λαών, και συνειδητοποιεί την αξία κοινών τόπων συνάντησης, όπως για παράδειγμα η μουσική. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στις ημερήσιες εκπαιδευτικές επισκέψεις και στη χρησιμότητά τους, αλλά και στη δυσκολία υλοποίησής τους λόγω γραφειοκρατικών διαδικασιών.
- Η εφαρμογή Καινοτόμων Δράσεων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων στηρίζεται στη διάθεση και πρωτοβουλία ορισμένων καθηγητών, ενώ δεν λείπουν από άλλους οι γκρίνιες, η απαισιοδοξία και η ηττοπάθεια σχετικά με την ουσία και την αποτελεσματικότητα της όλης διαδικασίας.
- Η όλη δράση του σχολείου στον συγκεκριμένο τομέα μπορεί να διευκολύνθηκε από τη φύση του ωρολογίου προγράμματος του Μουσικού Σχολείου, στηρίχθηκε, όμως, κυρίως στον σχεδιασμό και την επιμονή της Δ/νσης.
- Η υλοποίηση των δράσεων βαραίνει οικονομικά, είτε τον προϋπολογισμό του σχολείου (εκδηλώσεις), είτε τους ίδιους τους μαθητές (προσωπική εργασία), είτε στηρίζεται στην εξεύρεση ειδικών προγραμμάτων.

3. Ιεράρχηση Προτεραιοτήτων και Επιλογή Σχεδίων Δράσης

Καταγράφονται: α) οι ιεραρχημένες προτεραιότητες για δράση που προέκυψαν από τη συστηματική διερεύνηση των επιμέρους δεικτών, καθώς και τυχόν προτεραιότητες που επιβάλλονται ως εξωτερικές απαιτήσεις για δράση, β) η τελική επιλογή των δράσεων τις οποίες αποφάσισε να υλοποιήσει το σχολείο με στόχο τη βελτίωσή του.

3.1. Ιεράρχηση προτεραιοτήτων για δράση:

1. Μέσα από τη διερεύνηση του Δείκτη 3.2.1.,3.2.2.,3.2.3.,3.2.4., έγινε αντιληπτή η ανάγκη διεύρυνσης των εκπαιδευτικών εκδηλώσεων και συνεργασιών. Αναδείχθηκε ως επιτακτική η επιμονή του σχολείου σε δράσεις που θα κεντρίζουν το ενδιαφέρον του μαθητή, ενώ θα βασίζονται σε ανησυχίες και προκλήσεις του σήμερα (τεχνολογία, περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, πλουραλιστική κοινωνία). Σε αυτό το πλαίσιο τονίστηκε η αξιοποίηση της υλικοτεχνικής υποδομής που διαθέτει το σχολείο για πραγματοποίηση συνεργασιών με Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και το άνοιγμα του σχολείου στη γειτονιά μας, την τοπική κοινωνία του Αμυνταίου, η οποία, σημειωτέον, επιδεικνύει ιδιαίτερη δυσπιστία απέναντι στο έργο που επιτελείται στο Μουσικό Σχολείο.

Άμεσοι στόχοι:

- 1) Η συνέχιση των εκδηλώσεων που απαιτεί το αναλυτικό πρόγραμμα των Μουσικών Σχολείων, με συνεχώς αναβαθμισμένα κριτήρια ποιότητας.
- 2) Η υποστήριξη καινοτομιών που στηρίζουν την εξέλιξη της μάθησης.
- 3) Η συνεργασία με Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (σχεδιάζεται συνεργασία με το ΑΠΘ στον τομέα της μουσικής τεχνολογίας, με το ΤΕΙ Κοζάνης για την ψηφιοποίηση των δεδομένων του μουσικού αρχείου του σχολείου με απώτερο στόχο τη δημιουργία μουσικής βιβλιοθήκης.
- 4) Συνεργασία με Παγκόσμιους Οργανισμούς.

2. Οι προτεραιότητες για δράση μέσα από τη διερεύνηση του Δείκτη 4.4., που τέθηκαν στον συγκεκριμένο τομέα, έχουν σαν στόχο την αντιμετώπιση των προβλημάτων στο πλαίσιο του εφικτού, αλλά και την ενίσχυση του θετικού κλίματος των ποικίλων σχέσεων που αναπτύσσονται στο σχολείο. Συγκεκριμένα:

- Διοργάνωση ενδοσχολικών επιμορφώσεων όσων εκπαιδευτικών το επιθυμούν, για παιδαγωγική υποστήριξη.

- Σκεπτικό αναδιαμόρφωσης εσωτερικού κανονισμού, προκειμένου να επιτευχθεί γρηγορότερα και καλύτερα ο εγκλιματισμός των καθηγητών, γεγονός που θα επηρεάσει σημαντικά πολλούς τομείς της εκπαιδευτικής/σχολικής πραγματικότητας.

- Δημιουργία ομάδας μαθητών υπεύθυνης για την ενημέρωση της νέας ιστοσελίδας του σχολείου.

3.2. Επιλογή Σχεδίων Δράσης

1. Δείκτης: Εξοπλισμός και Διαθέσιμα Μέσα του Σχολείου

Τίτλος Δράσης: «Χρήση της τεχνολογίας στη διδακτική διαδικασία-Δημιουργία σχολικής ιστοσελίδας-Διδασκαλία με τη διευκόλυνση της τεχνολογίας-Ασύγχρονη, Σύγχρονη Τηλεκπαίδευση».

Προβλεπόμενος χρόνος υλοποίησης: 2 χρόνια (2013-2015)

2. Δείκτης: Σχέσεις μεταξύ Σχολείου και Φορέων

Τίτλος Δράσης: «Συνεργασία με το Γυμνάσιο Ρητίνης Πιερίας».

Προβλεπόμενος χρόνος υλοποίησης: 2 χρόνια (2013-2015).

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η αυτοαξιολόγηση, τελικά, είναι πράγματι ένα εργαλείο στα χέρια ενός εκπαιδευτικού οργανισμού ή μιας σχολικής μονάδας, όπως αποδείχθηκε από τα στοιχεία που προέκυψαν κατά το διάστημα 2010-2014, κατά το οποίο το Μουσικό Σχολείο Αμυνταίου μπήκε σε αυτή τη διαδικασία.

Η απόφαση ήταν συλλογική, χωρίς πίεση, και αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο δρομολογήθηκαν αρκετές δράσεις, η πλειοψηφία των οποίων υλοποιήθηκε με αρκετά μεγάλη επιτυχία, αν και υπήρχε ο σχετικός ενδιασμός και η δυσπιστία για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση, ειδικά κάποιες χρονιές στις οποίες σχεδιάστηκαν πολλές δράσεις, όπως η χρονιά 2013-2014 την οποία παρουσιάσαμε διεξοδικά στην παρούσα μελέτη.

Η αλήθεια είναι ότι το σύνολο της αυτοαξιολόγησης πραγματοποιήθηκε επειδή ο Δ/ντής του σχολείου, οι Διδάσκοντες, σε ποσοστό σχεδόν 100 %, και οι μαθητές πίστεψαν στην ουσία της και στα αποτελέσματα που θα απέφερε, παρότι το σχολείο λειδωρήθηκε για αυτή την επιλογή από το σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας του Νομού Φλώρινας, και κυρίως από τους συνδικαλιστές του κλάδου, οι οποίοι θεώρησαν, και ίσως θεωρούν ακόμα, ότι η αυτοαξιολόγηση όπως και η έννοια της αξιολόγησης γενικότερα, αντίκεινται στα κεκτημένα του κλάδου, θίγουν προσωπικές ελευθερίες και επιλογές και λειτουργούν ως φόβητρο για τους εκπαιδευτικούς και όχι ως κίνητρο. Ένας από τους λόγους, συνεπώς, που επιλέξαμε τη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης ήταν για να δείξουμε τον διαγνωστικό της χαρακτήρα και τις δυνατότητες που παρέχει για βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου, και όχι τον τιμωρητικό, γιατί, απλά, θεωρούμε ότι δεν υφίσταται.

Μέσα από τη διαδικασία αυτή προέκυψαν χρήσιμα συμπεράσματα, όπως άλλωστε φαίνεται από τις εκθέσεις που προαναφέρθηκαν, πρέπει να τονιστεί, όμως, ότι η υλοποίησή της, για να είναι πιο αποτελεσματική και ουσιαστική, πρέπει να απαλλαγεί από τον όγκο της γραφειοκρατίας και την ψυχρή συμπλήρωση εντύπων και διεκπεραίωση εγγράφων. Οι διαδικασίες πρέπει να απλοποιηθούν, οι φορείς να υποχρεωθούν, κατά κάποιον τρόπο, να εμπλακούν πιο ενεργά, για να

προχωρούν αυτές οι διαδικασίες χωρίς την ένδεια των ελλিপών προϋπολογισμών, με τους κατάλληλους εξοπλισμούς και την υλικοτεχνική υποστήριξη που απαιτείται.

Η εκπαιδευτική κοινότητα πρέπει, επιτέλους, να αποδαιμονοποιήσει την έννοια της αξιολόγησης γενικότερα και να συμβάλλει στη δημιουργία των προϋποθέσεων ώστε αυτή να γίνεται προς όφελος όλων, χωρίς τον άκριτο αρνητισμό που τη διακρίνει και με τον οποίο, μέχρι τώρα τουλάχιστον, αντιμετωπίζει τέτοιες προοπτικές. Πρέπει να γίνει συνείδηση των εκπαιδευτικών ότι η αυτοαξιολόγηση θα μας κάνει όλους καλύτερους στην παροχή των εκπαιδευτικών υπηρεσιών, γιατί οι γκρίνιες οπωσδήποτε υπάρχουν και οφείλονται κυρίως στην ανασφάλεια και στο φόβο απέναντι στο «άγνωστο».

Σ' αυτή την αποδαιμονοποίηση, λοιπόν, αποσκοπεί και η παρούσα μελέτη, με απώτερο στόχο να πείσουμε όλους, πρώτα τους εαυτούς μας και έπειτα τη δύσπιστη απέναντι στο εκπαιδευτικό μας έργο κοινωνία, ότι βρισκόμαστε σε μία διαρκή προσπάθεια βελτίωσης των δικών μας πρώτα δεξιοτήτων, και έπειτα των υπηρεσιών εκπαίδευσης που παρέχουμε.

Σε μία δύσκολη επαρχιακή κλειστή κοινωνία, όπως αυτή του Αμυνταίου, με δεδομένα τα κοινωνικά χαρακτηριστικά που αναφέρθηκαν στην αρχή της μελέτης μας, η προσπάθεια να πείσουμε για όλα τα παραπάνω, αλλά και για την αναγκαιότητα της «πολυτέλειας» της ύπαρξης ενός Μουσικού Σχολείου για την πνευματική ζωή της περιοχής, γίνεται δύσκολη, αλλά ταυτόχρονα αποτελεί και τη μεγάλη πρόκληση και το μεγάλο «στοίχημα» όλων των παραγόντων του Μουσικού Σχολείου. Η αυτοαξιολόγηση αποτελεί σίγουρα εργαλείο προς αυτή την κατεύθυνση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Έκθεση του ΟΟΣΑ για την Εκπαιδευτική Πολιτική στην Ελλάδα, (2005)

Επίσημη Εφημερίδα Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, (1998): «Σύσταση του Συμβουλίου της 24^{ης} Σεπτεμβρίου 1998 για την Ευρωπαϊκή συνεργασία με σκοπό τη διασφάλιση της ποιότητας στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (98/561/ΕΚ)», L 270/56, 07.10.1998, σελ. 57-58

Σταμέλος Γ., & Βασιλόπουλος Α., (2004). Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική-συγκρότηση, θεματολογία, μεθοδολογία υλοποίησης, επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση. Αθήνα, Μεταίχμιο, σελ. 68

ΦΕΚ Ίδρυσης και Λειτουργίας των Μουσικών Σχολείων

Bologna Process, (2001, 19 May). Towards the European Higher Education Area. Communiqué of the meeting of European Ministers in charge of Higher Education. Prague. σελ. 2

Bologna Process, (2003, 19 September). Realising the European Higher Education Area. Communiqué of the Conference of Ministers responsible for Higher Education. Berlin. σελ. 3

Bologna Process, (2005, 19-20 May). The European Higher Education Area-Achieving the Goals. Communiqué of the Conference of Ministers responsible for Higher Education. Bergen. σελ.2-3

Rauhvargers A., (2011). Global University rankings and their impact. Report. Brussels: EUA

Rauhvargers A., (2013). Global University rankings and their impact. Report II. Brussels: EUA

<http://aee.iep.edu.gr>